

TOPTALENT
OP DE CAMPUS

JAARVERSLAG

2012

VU **VRIJE
UNIVERSITEIT
AMSTERDAM**

IS VERDER KIJKEN

VOORWOORD

College van Bestuur Vrije Universiteit.

Van links naar rechts: Frank van der Duijn Schouten, Bernadette Langius en René Smit.

In 2012 heeft de VU verder gewerkt aan de uitvoering van het Instellingsplan 2011 – 2015 (IP) “VU is verder kijken”. Velen in de universiteit hebben hard gewerkt om de vastgestelde ambities te realiseren. De VU staat voor de opgave om de komende jaren op een samenhangende en elkaar versterkende manier de organisatie en het rendement van het bacheloronderwijs te verbeteren en om een internationaal concurrerend aanbod van research – en academic masters verder vorm te geven. Hiertoe wordt het onderzoek geprofileerd aan de hand van de vier vastgestelde thema’s, en aangesloten op nationale en Europese thema’s. Tegelijkertijd wil de VU de kosten van de bedrijfsvoering fors terugbrengen en de huisvesting op orde te krijgen. De universiteit is daarmee een organisatie in verandering. Noodzakelijk, want om op het gewenste niveau te kunnen blijven functioneren in de sterk veranderende internationale wereld van wetenschappelijk onderwijs en onderzoek, de afnemende primaire bekostiging en de olopende eisen zijn ingrijpende veranderingen nodig.

De implementatie van het IP vraagt veel van de organisatie. Toch lijken de resultaten tot nu toe de verwachting te wettigen dat de gestelde doelen op veel punten daadwerkelijk behaald

kunnen worden. Het IP van de VU bleek in 2012 ook goed aan te sluiten bij het hoofdlijnenakkoord dat het Rijk en de universiteiten zijn overeengekomen en de prestatieafspraken die de VU met het ministerie van OCW heeft gemaakt.

Gezien de omvang van de veranderoopgave waar de VU voor staat hebben medio 2012 het CvB en de decanen een prioritering afgesproken in de implementatie van het IP. Prioriteit hebben de verbetering van het bachelor en master onderwijs, de reorganisatie van de bedrijfsvoering, en de samenwerking tussen VU en UvA.

Op deze drie prioriteitsgebieden is in 2012 ook de nodige vooruitgang geboekt. In het najaar van 2012 is gewerkt aan de totstandkoming van een integrale onderwijsagenda, een verbeterprogramma voor het onderwijs dat voortbouwt op de beleidsontwikkeling van de programmacommissie undergraduate en graduate onderwijs.

Ter voorbereiding op de externe audit op instellingsniveau van het kwaliteitssysteem onderwijs heeft de VU in 2012 een proefaudit uitgevoerd. De opmerkingen daaruit zijn voortvarend opgepakt en hebben inmiddels geleid tot veel verbeteringen en verbeterplannen.

In september 2012 is in overeenstemming met de medezeggenschap een besluit op hoofdlijnen genomen over de reorganisatie en modernisering van de VU bedrijfsvoering tot en met 2015. Omdat dit besluit later viel dan gepland, is ook de implementatie later gestart, waardoor een deel van de begrote projectkosten niet in 2012 is besteed. In 2012 heeft dat geleid tot een incidenteel hoger resultaat. Op langere termijn leidt het uitstel tot verschuiven van de projectkosten naar 2013 en 2014 en het later realiseren van de beoogde besparingen.

Voor de samenwerking VU – UvA hebben beide universiteiten een gezamenlijk deel van hun instellingsprofiel met OCW afgesproken, zijn in mei 2012 de ambities in de samenwerking tussen VU en UvA in een intentieovereenkomst vastgelegd en zijn eind 2012 de eerste voorstellen opgesteld om te komen tot een gezamenlijke bètafaculteit.

De samenwerking met VU medisch centrum in het cluster Human Health and Life Sciences kreeg met de start van de bouw van een gezamenlijke laboratoriumtoren (O|2) een tastbaar vervolg. Dit maakt ook de verdere, stapsgewijze vernieuwing van de campus mogelijk. Daarbij wordt een strikt plafond gehanteerd in de totale kosten, als percentage van de totale exploitatiekosten van de VU. De bouw van het O|2-gebouw is onderdeel van fase 1 van het Campusinvesteringsprogramma, dat een totale voorgenomen investering van ongeveer € 470 miljoen omvat gedurende de komende jaren. Voor de bouw van deze fase wordt externe financiering aangetrokken waarvoor in het verleden reeds derivatencontracten zijn afgesloten. De VU heeft deze derivatencontracten afgesloten om het renterisico op de financiering af te dekken. Als gevolg van het concreet invullen van een gedeelte van de financieringsbehoeften met externe leningen en gegeven de laatste stand met betrekking tot de geplande huisvesting, is gebleken dat er tijdelijk een hoger bedrag aan rentederivaten is afgesloten dan de VU op dit moment nodig heeft, een zogenaamde tijdelijke open positie.

De VU heeft het huidige effect van deze ineffectiviteit verwerkt in de jaarrekening 2012. Dit heeft geleid tot het boeken van een verplichting voor dat deel van de derivatenportefeuille via de winst-en-verliesrekening. De boekhoudkundige verwerking hiervan heeft geen effect op onze kaspositie, noch op het investeringsvolume of op de financieringsruimte.

In het gepubliceerde resultaat van M€ 10,3 is een aantal bijzondere posten verwerkt. Dit betreft een vordering op het ministerie van Onderwijs Cultuur Wetenschappen van M€ 5,1 (BaMa gelden), een vrijval van M€ 4,0 als voorziening senioren gelden (als gevolg van nieuwe CAO afspraken) en een aanpassing met M€ 15,8 op de langlopende verplichting als gevolg van de ineffectieve derivatenportefeuille. Het resultaat zonder deze boekhoudkundige aanpassingen,

HET JAAR 2012 IS MET EEN POSITIEF RESULTAAT VAN M€ 10,3 AFGESLOTEN. IN ONDERSTAANDE TABEL IS DIT WEERGEGEVEN.

	begroting 2012	realisatie 2012	begroting 2013
Genormaliseerd resultaat	4,5	17,0	-4,2
Vordering BaMa-gelden		5,1	
Vrijval senioren gelden		4,0	
Schuldpositie ineffectiviteit swaps		-15,8	
Gepubliceerde resultaat	4,5	10,3	-4,2

het zogenaamde genormaliseerde resultaat, bedraagt M€ 17. Dit hogere dan begrote resultaat, wordt met name veroorzaakt door incidentele meevallers als gevolg van uitstel van projecten en vrijval van voorzieningen, en levert derhalve geen structurele verbetering op in het meerjarenperspectief. Ook uit de meerjarenramingen blijkt dat het financiële kader ongunstiger is dan tot nu toe werd aangenomen. Daarom zullen ook in 2013 en in de jaren daaropvolgend de reeds geplande ingrijpende bezuinigingen in de bedrijfsvoering onvermijdelijk blijven. Dat zal tot verlies van arbeidsplaatsen leiden. Door een zorgvuldige aanpak worden gedwongen ontslagen zoveel mogelijk voorkomen, hetgeen helaas het ingrijpende karakter voor een aantal medewerkers niet zal verminderen.

2012 is voor de VU een jaar geweest waarin de in het instellingsplan voorgenomen veranderingen ook daadwerkelijk ter hand zijn genomen. Dit zal in de komende jaren op veel gebieden grote veranderingen teweeg brengen. Die kunnen ook grote gevolgen hebben voor individuele bestuurders, hetgeen blijkt uit het plotselinge vertrek van de rector magnificus einde maart 2013.

Gelijktijdig wordt onderwijs gegeven aan circa 24.000 studenten en doen veel van onze wetenschappers uitmuntend onderzoek, wat ook blijkt uit de vele prijzen en financiële bijdragen van derden voor het onderzoek van onze onderzoekers. In de komende jaren moet de reorganisatie bedrijfsvoering leiden tot een efficiënte en effectieve ondersteuning aan ons primaire proces: onderwijs en onderzoek.

Medewerkers en studenten past dank voor hun inzet het afgelopen jaar, om in 2012 grenzen te willen verleggen. Dat geeft vertrouwen in de toekomst die voor de universiteit op nogal wat punten ongewis is.

Gelukkig staat de VU er niet alleen voor. De samenwerking met VUmc, de Universiteit van Amsterdam, het bedrijfsleven en de gemeente Amsterdam en andere overheden, vergroot de mogelijkheden aanmerkelijk om onze ambities te realiseren. De VU anticipeert daarop, want de VU is: verder kijken!

INHOUDSOPGAVE

1	HET JAAR IN HOOFDLIJNEN	6
2	BERICHT VAN DE RAAD VAN TOEZICHT	8
3	STRUCTUUR EN ORGANISATIE	11
4	UNDERGRADUATE ONDERWIJS 2012	16
5	GRADUATE ONDERWIJS	21
6	ONDERZOEK	25
7	HUMAN RESOURCE MANAGEMENT	30
8	DUURZAAMHEID	34
9	FACILITEITEN	37
10	CAMPUSONTWIKKELING	41
11	FINANCIËN	43
12	TOEKOMSTPARAGRAAF	53
13	FEITEN EN CIJFERS	56
	BIJLAGE	66
	JAARREKENING 2012	69

Kristien
Hemmerechts
leest

1

HET JAAR IN
HOOFDLIJNEN

Kristien
Hemmerechts
leest

HET JAAR IN CIJFERS

	2010	2011	2012
Aantal studenten	24.376	24.992	24.517
Aantal medewerkers totaal in personen	4.556	4.653	4.774
WP in personen	2.698	2.822	2.978
OBP in personen	1.858	1.831	1.796
Gemiddelde leeftijd WP	38	38	38
Gemiddelde leeftijd OBP	44	45	45
Verhouding M/V onder medewerkers	55% / 45%	55% / 45%	54% / 46%
Huisvesting	217.255 m2	217.255 m2	217.255 m2
Grondoppervlakte	375.392 m2	375.392 m2	375.254 m2
Aantal opleidingen bachelor	50	49	49
Aantal opleidingen master	87	86	79
Aantal lerarenopleidingen	15	16	16
Aantal faculteiten	12	12	12

ALGEMEEN

- Implementatie Instellingsplan op koers
- Hoofdlijnenakkoord incl. prestatieafspraken gesloten met OC&W
- Voorstel voor gezamenlijke Bètafaculteit (AFS) met UvA
- Start bouw van de O2-toren

ONDERWIJS EN ONDERZOEK

- Invoering bindend studieadvies (BSA)
- Extra begeleiding eerstejaars studenten
- Beperking aantal bacheloropleidingen, betere stroomlijning aanbod
- Gezamenlijke aanpak verbeterpunten onderwijsorganisatie
- Invoering academische kern
- Visie op masteronderwijs vertaald in facultaire richtlijnen
- Aanbevelingen voor herziene inrichting PhD-traject
- Fusie Interdisciplinaire Onderzoeksinstituten CAMeRA en Network Institute
- 5 University Chairs, 2 Universiteitshoogleraren en 7 University Research Fellows ingesteld
- Toename extern gefinancierd onderzoek
- Start Pan-Amsterdamse valorisatie strategie

HUMAN RESOURCE MANAGEMENT

- Overeenkomst over sociaal plan

DUURZAAMHEID

- Duurzame campusontwikkeling via BREEAM-systematiek

FACILITEITEN

- Aantal werk- en studieplekken toegenomen
- Digitale Toetszaal in gebruik genomen
- Ontwikkeling van VUnet mobiel
- Selfservice voor studenten, docenten en medewerkers via SAP ScLM en eHRM
- Realisatie studentendok
- Start bouw daktuin

FINANCIËN

- Positief exploitatieresultaat van M€ 10,3.

2

**BERICHTEN VAN DE
RAAD VAN TOEZICHT**

Sinds de statutenwijziging van 1 januari 2012 is het toezicht op VU en VUmc afgescheiden van het toezicht op de Christelijke Hogeschool Windesheim. Vanaf die datum vallen VU en VUmc onder een stichting: Stichting VU-VUmc.

De Raad van Toezicht Stichting VU-VUmc heeft in 2012 toezicht gehouden op het College van Bestuur van de Vrije Universiteit (VU) en de Raad van Bestuur van het VU medisch centrum (VUmc). Daarnaast fungeerde de Raad van Toezicht van de Stichting VU-VUmc als Raad van Toezicht van GGZ inGeest. Ten slotte hield de Raad toezicht op het Bestuur Stichting VU-VUmc, dat bestond uit de leden van de instellingsbesturen van VU en VUmc. Met dit verslag legt de Raad van Toezicht verantwoording af over het uitgeoefende toezicht in 2012.

De Raad van Toezicht kijkt terug op een bewogen jaar. De crisis bij het VUmc – het onder verscherpt toezicht plaatsen van VUmc door de Inspectie voor de Gezondheidszorg, respectievelijk het conflict tussen een aantal artsen – resulterend in het vertrek van twee bestuurders, heeft onze instellingen en zij die hiermee relaties onderhouden, diep geraakt. Grote reputatieschade en verlies van patiëntenvertrouwen zijn de betreurenswaardige gevolgen, maar ook menselijk leed voor degenen die zich met hun volle kracht hebben ingezet voor het VUmc. Het is dus niet vreemd dat er om verantwoording wordt gevraagd aan hen die bestuurlijk of toezichthoudende verantwoordelijkheid hebben of hebben gehad aan de gemeenschap van de instelling en aan de buitenwereld.

De Raad van Toezicht vindt transparantie en zelfreflectie van groot belang, zeker in deze tijd waarin het functioneren van publieke organisaties onder een vergrootglas ligt. Om die reden heeft de Raad van Toezicht gevraagd een externe commissie een oordeel te laten geven over het handelen van de Raad van Toezicht. De

analyse en de conclusies die de commissie trekt, laten zien dat ondanks alle grote inspanningen van de leden van de Raad van Toezicht de crisis van eind augustus niet kon worden voorkomen. Dat is uiterst betreurenswaardig, zeker omdat VUmc een kwalitatief hoogstaand UMC is dat onder leiding van Elmer Mulder een enorme groei heeft doorgemaakt en tot de top van Nederland is gaan behoren. Eind december 2012 hebben drie leden van de Raad van Toezicht mede op basis van de uitkomsten van de rapportage hun zetels ter beschikking gesteld om zodoende versnelde vernieuwing van de Raad mogelijk te maken.

De Raad van Toezicht heeft in nauw contact gestaan met de interimbestuurders, die de opdracht hebben gekregen de rust terug te brengen en het vertrouwen in VUmc bij patiënten, medewerkers en het publiek te herstellen. Er is sprake van een voorzichtige weg omhoog; de Raad van Toezicht is er veel aan gelegen dat deze ontwikkeling zich in 2013 zich krachtig voortzet.

Voor alle instellingen was actueel dat de Raad van Toezicht PWC in mei 2012 heeft benoemd tot de externe accountant die is belast met de controle op de jaarrekeningen vanaf het jaar 2012. In het verslagjaar heeft de Raad van Toezicht zich, naast overkoepelende thema's, ook beziggehouden met onderwerpen die alleen VU, VUmc of GGZ inGeest actueel waren. Hieronder is een korte samenvatting opgenomen van de belangrijkste besproken onderwerpen voor de VU.

VRIJE UNIVERSITEIT

Bij de VU heeft de Raad van Toezicht zijn grote zorgen geuit over de organisatie van het onderwijs. Op basis van de rankings en de kritische reflectie Instellingsaudit heeft het College van Bestuur VU voorstellen gedaan hoe de resultaten op het gebied van het

onderwijs verbeterd kunnen worden. Daarnaast is de samenwerking tussen VU en UvA veelvuldig besproken. De Raad van Toezicht steunt de verdergaande samenwerking, maar vraagt tegelijkertijd aandacht voor de herkenbaarheid van de VU-identiteit in de verschillende samenwerkingsverbanden. Ook is de Raad van Toezicht regelmatig geïnformeerd over de voortgang van de reorganisatie bedrijfsvoering. Met het College van Bestuur VU vindt ook de Raad van Toezicht het van belang dat wat de VU bespaart, ten gunste komt van het primaire proces. Tot slot heeft de Raad van Toezicht het jaarverslag 2011 en het jaarplan 2013 inclusief de begroting goedgekeurd.

GOVERNANCE EN WERKWIJZE VAN DE RAAD VAN TOEZICHT

Naast de reguliere vergaderingen heeft er een groot aantal extra vergaderingen en overleggen plaatsgevonden, in totaal ca. 25. Er is zowel met de leden van de Raad overlegd als met andere betrokkenen zoals de medezeggenschapsorganen, de IGZ en andere interne betrokkenen binnen VU en VUmc. De Raad van Toezicht heeft als gevolg van de ontstane situatie binnen VUmc veelvuldig formeel en informeel contact gehad met de Ondernemingsraad VUmc. Ook met de Gezamenlijke Vergadering VU zijn de contacten geïntensiveerd.

De Raad van Toezicht had in 2012 twee commissies. Ten eerste de audit- en huisvestingscommissie die in 2012 driemaal bijeenkwam. Ten tweede de nieuw ingestelde kwaliteitscommissie, die vanwege de ontstane situatie bij VUmc zevenmaal bijeenkwam. De commissies fungeerden enerzijds als klankbord voor de bestuurders en directeuren van de instellingen. Anderzijds brachten ze adviezen uit aan de Raad van Toezicht met het oog op besluitvorming door de Raad. De Raad van Toezicht heeft daarnaast eind 2012 een informatieprotocol vast-

gesteld waarin is vastgelegd welke informatie voor hem relevant is om zijn functie goed te kunnen uitoefenen; hierbij behoort ook regelmatig contact met betrokkenen in de organisaties. Naar oordeel van de Raad van Toezicht is het principe van onafhankelijkheid geëerbiedigd. De leden van de Raad van Toezicht hebben overigens op geen enkele wijze belangen bij de instellingen. Dit is ook vastgelegd in de profielschets voor de leden van de Raad. De nevenfuncties van de leden van de Raad van Toezicht staan op de websites van de instellingen en in de jaarverslagen van de instellingen.

BESTUURDERS INSTELLINGEN

De Raad van Toezicht betreurt het zeer dat de omstandigheden in 2012 hebben geleid tot het vervroegd aftreden van drs. E.B. Mulder als voorzitter van de Raad van Bestuur VUmc. Ruim dertien jaar heeft hij leiding gegeven aan het VUmc; in die periode heeft het VUmc een zeer snelle kwalitatieve groei doorgemaakt. VUmc heeft door zijn toedoen een belangrijke positie opgeëist binnen de Nederlandse UMC's. De Raad van Toezicht is hem zeer veel dank verschuldigd voor zijn grote inspanningen.

Ook per eind augustus heeft drs. W.M. van Ewijk zijn functie als lid Raad van Bestuur VUmc neergelegd. De Raad van Toezicht is ook hem veel dank verschuldigd voor zijn inspanningen.

Per 1 september zijn twee interimbestuurders aangesteld: F.R. Plukker als voorzitter Raad van Bestuur VUmc en prof. dr. F.H.M. Corstens als lid Raad van Bestuur VUmc. Samen met prof. dr. W.A.B. Stalman vormen zij per 27 augustus 2012 de Raad van Bestuur VUmc. Zij zijn aangesteld voor een periode van zes maanden met de mogelijkheid tot verlenging. De Raad van Toezicht zal zich in het voorjaar van 2013 buigen over de permanente invulling van de Raad van Bestuur VUmc.

Eind maart 2013 heeft prof.dr. L.M.

Bouter zijn plaats in het College van Bestuur VU ter beschikking gesteld om plaats te maken voor een nieuwe Rector Magnificus met een sterk onderwijsprofiel, in verband met de uitvoering van de onderwijsagenda. De Raad van Toezicht is prof.dr. L.M. Bouter zeer dankbaar voor de belangrijke bijdrage die de Rector de afgelopen jaren heeft geleverd aan de ontwikkeling van de VU en respecteert zijn beslissing. Per 1 mei 2013 heeft de Raad van Toezicht prof.dr. F.A. van der Duyn Schouten benoemd tot Rector Magnificus van de VU.

Volgens het reglement van het Bestuur Stichting VU-VUmc oefenen de bestuurders geen (on)bezoldigde nevenfuncties uit zonder toestemming van de Raad van Toezicht. Daarom hebben de bestuurders hun nevenfuncties ook in 2012 voorgelegd aan de Raad van Toezicht. Dit heeft onder meer als doel mogelijke belangenverstrengeling te signaleren en te voorkomen. De voorzitter van de Raad van Toezicht heeft alle nevenfuncties die in 2012 actueel waren, goedgekeurd.

SAMENSTELLING VAN DE RAAD VAN TOEZICHT

De samenstelling van de Raad van Toezicht is door het roerige jaar 2012 sterk veranderd. Op 20 april 2012 is de voorzitter, drs. P. Bouw, afgetreden als voorzitter en lid. Hij is per diezelfde datum opgevolgd door prof. dr. C.P. Veerman, sinds 1 januari 2012 lid van de Raad van Toezicht. Op 1 augustus 2012 is ir. R. Willems om persoonlijke redenen afgetreden als lid van de Raad van Toezicht. Medio december zijn drie leden afgetreden als reactie op de rapportage van de externe commissie over het functioneren van de Raad van Toezicht. Zij wilden de weg vrijmaken voor versnelde vernieuwing. Dit waren de leden prof. dr. F. Leijnse, drs. A.E.J.M. Schaapveld MA en prof. dr. W. van Tilburg.

Per 1 maart 2013 zijn als nieuwe leden toegetreden tot de Raad van Toezicht:

drs. W. Geerlings en H.H.J. Dijkhuizen RA. De Raad van Toezicht bestaat hiermee uit vier leden en zal zich voor de zomer 2013 nog verder versterken.

TOT SLOT

De Raad van Toezicht dankt de bestuurders en allen binnen de instellingen voor de inspanningen en prestaties van het afgelopen jaar. De Raad van Toezicht heeft er vertrouwen in dat in 2013 het vertrouwen in de instellingen verder wordt hersteld.

31 mei 2013

RAAD VAN TOEZICHT STICHTING VU-VUMC

De heer C.P. Veerman, voorzitter
De heer H.H.J. Dijkhuizen, vice-voorzitter
De heer W. Geerlings
Mevrouw J.P. Rijdsdijk

3

STRUCTUUR EN ORGANISATIE

VU BUNDELT KRACHTEN VOOR VERSTERKING PROFIEL

Samenwerken om zich daarmee krachtiger te profileren en positioneren, staat hoog in het vaandel van de VU. Samenwerking is nodig wil de VU haar internationale koppositie versterken en behouden vanwege de toenemende internationale concurrentie om de beste medewerkers en studenten, de behoefte tot meer profilering en focus en tegelijkertijd een druk op de financiering vanuit de overheid. De samenwerking met de UvA is daartoe in 2012 verder uitgewerkt met soms verregaande initiatieven. Deze waardevolle ontwikkeling gaat een meerwaarde opleveren voor onderwijs en onderzoek.

3.1 STRATEGISCHE SAMENWERKING

De VU bouwt de samenwerking met de Universiteit van Amsterdam (UvA) in 2012 verder uit. Dit is onderdeel van de uitwerking van het Instellingsplan VU. De samenwerking tussen beide universiteiten is vooral ingegeven door de wetenschappers zelf, zowel in onderwijs als onderzoek. Door de krachten te bundelen willen de beide universiteiten zich (inter)nationaal sterker positioneren en een kwaliteitsimpuls geven aan onderwijs en onderzoek. Deze samenwerking is niet nieuw, maar sluit aan op al langer lopende samenwerkingen tussen de VU en de UvA, zoals bij het Academisch Centrum Tandheelkunde Amsterdam (ACTA) en het Amsterdam

University College (AUC).

Door samen te werken, sluiten de beide Amsterdamse universiteiten aan bij de conclusies van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OECD) in haar Review of Higher Education in Regional and City Development (2010). Voor de Amsterdamse regio stelde de OECD vast dat de regio meer profijt kan hebben als de instellingen van hoger onderwijs beter samenwerken, zowel met elkaar als met het bedrijfsleven en de overheid.

Kwaliteitssprong maken

Begin mei 2012 hebben de Nederlandse universiteiten een instellingsprofiel ingediend in het kader van de Strategische Agenda van het Ministerie

van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Dit is ook het kader geweest waarbinnen de VU en de UvA hun samenwerking hebben uitgewerkt. Beide universiteiten hebben in hun (afgestemde) profiel aangegeven dat zij met hun samenwerking de volgende doelen nastreven:

- een sterke uitgangspositie creëren in (inter)nationale onderzoeksconsortia en bij de toedeling van onderzoeksgelden;
- de aantrekkingskracht op wetenschappelijk toptalent versterken, zowel onder studenten als onderzoekers;
- de kwaliteit van onderwijs en onderzoek in hun instellingen aantoonbaar vergroten;
- de breedte in onderwijs en onderzoek afstemmen en behouden, zodat die passend is voor de positie van Amsterdam als centrum van cultuur, creatieve industrie en zakelijke dienstverlening;
- een kwaliteitssprong maken in de wereld van de wetenschap.

Om deze doelstellingen te bereiken, hebben de beide universiteiten afgesproken om de volgende initiatieven verder uit te werken:

- een geïntegreerde bètafaculteit oprichten;
- gezamenlijke Amsterdam Graduate Schools oprichten voor initieel en postinitieel masteronderwijs;
- streven naar een gezamenlijke programmering van onderzoek op terreinen waarop zij elkaar kunnen

- aanvullen en versterken;
- een pan-Amsterdams Technology Transfer Office oprichten.

Ook pakt de VU excellentie in het onderwijs (honours programmes) op in samenwerking met de UvA. De beide universiteiten hebben de doelstellingen en ambities uit het instellingsprofiel vastgelegd in een intentieverklaring op 16 mei 2012.

Integratie bètafaculteiten

De tweede helft van 2012 heeft de VU benut om de mogelijkheden om samen te werken met de UvA, verder uit te werken. Het grootste en meest verregaande initiatief op dit moment is dat van de voorgestelde integratie van de bètafaculteiten van beide universiteiten. Eind 2012 hebben de drie bètafaculteiten een gezamenlijk plan voorgelegd aan de beide Colleges van Bestuur om de drie (twee van de VU, een van de UvA) faculteiten te integreren tot de Amsterdam Faculty of Science (AFS). Met drieduizend medewerkers, negenduizend studenten en een budget van ongeveer 250 miljoen euro moet in Amsterdam het grootste sciencecluster in Nederland ontstaan, dat bovendien een van de leidende sciencefaculteiten in Europa moet worden. AFS kiest voor een thematische indeling op vier thema's: Human Life Science en Information Science (die worden gehuisvest op de Zuidas), en Science for Sustainability en Fundamentals of Science (die worden gehuisvest in de Watergraafsmeer). De ambitie voor het onderwijs van AFS is een kwalitatief hoogstaand academisch vormend opleidingsaanbod over de volle breedte van de bètawetenschappen.

De realisatie van AFS zal in 2013 nog nader moeten worden uitgewerkt. Om de potentie van AFS ten volle te benutten zal de ondersteuning vanuit VU en UvA, zoals de studentenadministraties, met elkaar in lijn gebracht moeten worden. Dit vereist de komende jaren veel aandacht. Veel is belangrijk dat er veel draagvlak is binnen de faculteiten voor de integratie. Daarom hebben in

de aanloop naar de plannen de decanen van de betrokken faculteiten ook intern de faculteiten veel gesprekken gevoerd met medewerkers en studenten, en hun ook intensief betrokken bij de planvorming.

Meer initiatieven

Ook op andere domeinen zijn er initiatieven tot samenwerking. Het Amsterdam Centre for Ancient Studies and Archaeology (ACASA) is 1 oktober 2012 van start gegaan. Hierin worden een aantal masteropleidingen gezamenlijk aangeboden op het gebied van Oudheidstudies. Binnenkort worden de mogelijkheden verkend om deze samenwerking ook naar de bacheloropleidingen uit te breiden. De samenwerking op het terrein van de Digital Humanities (CHAT) wordt via proefprojecten en gezamenlijke onderzoeksaanvragen stapsgewijs uitgebreid. Hierbij zijn ook KNAW-instituten betrokken.

De Faculteit Sociale Wetenschappen (FSW) werkt – in afstemming met andere betrokken faculteiten – samen met de faculteit FMG UvA aan een Amsterdam Centre for Contemporary European Studies (ACCESS). Verder zijn de beide Colleges van Bestuur met de decanen van de economische faculteiten in gesprek over de opzet van een gezamenlijke Business School. Daarnaast verkennen de decanen van de rechtenfaculteiten de mogelijkheid om de postinitiële opleidingen, een gezamenlijke graduate school en een track voor bachelorstudenten, gezamenlijk aan te bieden. Het realiseren van al deze samenwerkingsvormen zal de komende jaren veel tijd en aandacht vergen.

3.2 REORGANISATIE BEDRIJFSVOERING

Als uitwerking van het Instellingsplan is de VU gestart met het programma Bedrijfsvoering. Het programma kent twee belangrijke doelen: organiseer de bedrijfsvoering efficiënter en beter.

Doel is om ruim 21 miljoen euro te besparen in 2015 – daarnaast moet de kwaliteit van een aantal bedrijfsvoeringsprocessen beter en modern worden; bijvoorbeeld door ze te digitaliseren.

Het verslagjaar 2012 was cruciaal voor het programma Bedrijfsvoering. Na anderhalf jaar voorbereiden waarbij veel VU-medewerkers waren betrokken, heeft het CvB – nadat decanen en directeuren hun steun hebben uitgesproken – in het begin van de zomer een definitief besluit genomen over het reorganisatieplan op hoofdlijnen: 'Nieuwe Bedrijfsvoering Vrije Universiteit'.

DOELEN VOOR BEDRIJFSVOERING

- De kosten omlaag brengen, zodat er niet bespaard hoeft te worden op de middelen voor onderwijs en onderzoek.
- Kwaliteit van dienstverlening

Ambitie

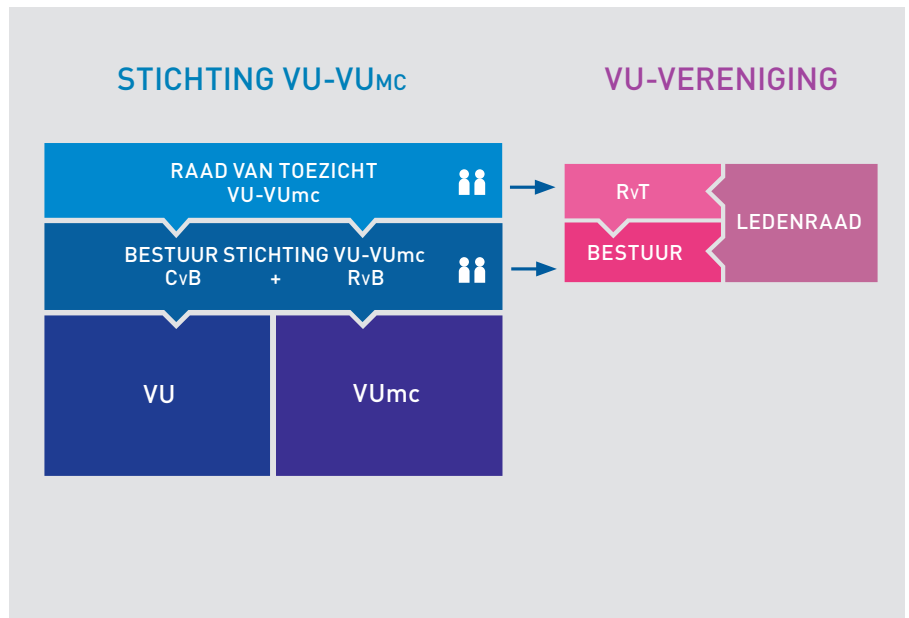
De ambitie was om het plan aansluitend uit te voeren, zodat op 1 januari 2013 de eerste reorganisaties zouden kunnen plaatsvinden. Helaas is dat niet gelukt, doordat er meer tijd nodig was om met de OR en vakbonden tot overeenstemming te komen over o.a. een sociaal plan. Er is afgesproken dat het CvB de aansluiting van de bedrijfsvoering op de ambities in onderwijs en onderzoek borgt en kritisch beziet of de voorgestelde oplossingen in de praktijk het gewenste resultaat bereiken.

Kwartiermakers

Na het akkoord zijn kwartiermakers (de beoogde directeuren) aan de slag gegaan met het maken van reorganisatieplannen per domein. In 2013 zullen de uitgewerkte plannen voor IT, Arbo & Milieu, Internationalisering, Huisvesting en Facilitaire Zaken en Bestuurszaken zijn afgrond. De overige plannen levert de VU gefaseerd op tot 1 januari

DE BEDRIJFSVOERINGSDOMEINEN

- HRM/AMD
- UBVU
- Internationalisering
- Communicatie en Marketing
- IT
- Huisvesting/Facilitaire zaken
- Financiën
- Studentgerichte ondersteuning
- Onderwijs- en onderzoeks-ondersteuning
- Bestuurszaken dienstverlening

2015. Ook wordt per 1 april 2013 – als een uitvloeisel van het programma Bedrijfsvoering – de aansturing veranderd van een aantal medewerkers, zodat uniformering van de bedrijfsvoering gemakkelijker wordt.

Onderwijsagenda

De VU heeft een aantal stevige uitdagingen geformuleerd om het onderwijs verder te verbeteren. In de planvorming van bedrijfsvoering wordt bezien hoe we deze “Onderwijsagenda” nader kunnen ondersteunen. Dat kan door de aard van de maken keuzes of de timing daarvan. Alle bedrijfsvoeringsplannen worden getoetst op hun impact voor het onderwijs; maar ook voor het onderzoek.

Projectenportfolio

Om alle wijzigingen in de bedrijfsvoering van de VU te realiseren, is in 2012 een bedrijfsvoeringsprojectenportfolio opgesteld. In dit portfolio staan veertig projecten die moeten bijdragen aan een efficiënte bedrijfsvoering die excellent onderwijs en onderzoek ondersteunt.

3.3 JURIDISCHE STRUCTUUR

De Vrije Universiteit maakte tot en met 2011 deel uit van de Vereniging VU-Windesheim als bestuurlijke koepel van de VU, het VU medisch centrum en de Christelijke Hogeschool

Windesheim. Vanaf 1 januari 2012 is de Stichting VU-VUmc de rechtspersoon waarbinnen de instellingen VU en VUmc opereren. De nieuwe structuur schept de voorwaarden om nadrukkelijker inhoud te kunnen geven aan de gezamenlijke strategische agenda van VU en VUmc. Het bestuur van de stichting bestaat uit de leden van het College van Bestuur VU en de Raad van Bestuur VUmc. In bovenstaande figuur is dit weergegeven.

De Stichting VU-VUmc treedt op als rechtspersoon voor o.a. externe financiers en de belastingdienst. De VU en het VUmc vormen daarmee een onlosmakelijk geheel binnen de stichting. Dit betekent tevens dat de risico's van beide instellingen hun weerslag hebben op de andere partij en de stichting als geheel. De jaarrekeningen en jaarverslagen dienen daarom ook in samenhang te worden gelezen.

Hogeschool Windesheim opereert met ingang van 1 januari 2012 binnen de Stichting Christelijke Hogeschool Windesheim. Hierdoor kan Windesheim ook zelfstandiger uiting geven aan haar inhoudelijke prioriteiten.

In relatie met de VU-Vereniging als maatschappelijke ‘moeder’ laten de beide stichtingen zich door christelijke waarden verbinden en inspireren bij de

uitvoering van hun maatschappelijke opdracht.

3.4 ORGANISATIE

Raad van Toezicht

Vanaf 1 januari 2012 is er een Raad van Toezicht voor de Vrije Universiteit en het VU medisch centrum (met GGZ inGeest). De leden van de raad worden benoemd door de Ledenraad van de Vereniging VU-Windesheim. Eén lid van de Raad van Toezicht wordt benoemd op voordracht van de Gezamenlijke Vergadering van de VU, een ander lid op voordracht van de Cliëntenraad Academische Ziekenhuizen.

College van Bestuur

Het bestuur van de universiteit is in handen van het College van Bestuur (CvB). Het college vormt een collegiaal bestuur en bestaat uit drie leden, onder wie de rector magnificus.

College van Decanen

Het College van Decanen bestaat uit de decanen van de faculteiten en heeft de rector magnificus als voorzitter. Het College van Decanen houdt toezicht op de wetenschappelijke kwaliteit, integriteit en reputatie van de universiteit. Het geeft in dit kader desgevraagd of uit eigen beweging advies over het onder-

wijs en de wetenschapsbeoefening aan het CvB en de faculteitsbesturen.

Medezeggenschap

De Studentenraad, OR en Gezamenlijke Vergadering oefenen de medezeggenschap uit binnen de VU. Binnen de faculteiten en diensten zijn er onderdeelcommissies (ODC) en facultaire studentenraden. Ook is er lokaal overleg (LO) met de vakbonden.

Studentenraad

De Universitaire Studentenraad (USR) overlegt met het CvB over het beleid dat en de regelgeving die studenten aangaan. Regelgeving en beleidskwesties binnen faculteiten worden behandeld door de facultaire studentenraad en het faculteitsbestuur.

Ondernemingsraad

In de Ondernemingsraad (OR) zitten medewerkers van de universiteit. De OR komt tot stand na verkiezingen waarbij medewerkers hun stem kunnen uitbrengen op kandidaten van verschillende vakbondslijsten en 'vrije' lijsten. De OR oefent de medezeggenschap uit voor medewerkers, zoals beschreven in de Wet op de ondernemingsraden (WOR).

Gezamenlijke Vergadering

De OR vormt samen met de Studentenraad (USR) de Gezamenlijke Vergadering. De Gezamenlijke Vergadering oefent de medezeggenschap uit over onderwerpen die zowel studenten als medewerkers betreffen, zoals het instellingsplan.

Onderdeelcommissies

Elke faculteit en de meeste diensten hebben een onderdeelcommissie. Een onderdeelcommissie is een commissie van de OR. Zij behartigt de interne zaken van de faculteit of dienst.

Lokaal Overleg

Het Lokaal Overleg van de vakbonden met het CvB is het noodzakelijk overleg over sociale en arbeidsvoorwaardelijke regelingen binnen de cao.

4

UNDERGRADUATE
ONDERWIJS 2012

BACHELORONDERWIJS: INTENSIEVER, FLEXIBELER EN EFFICIËNTER

Verbetering van onderwijskwaliteit, studiesucces en kosteneffectiviteit: dat zijn de ambities van de VU voor het bacheloronderwijs. De universiteit wil dit bereiken door de onderwijsprogramma's in de bachelor te intensiveren, beter te stroomlijnen en flexibeler te maken.

Door de opbouw van de curricula te standaardiseren, verbetert de VU de mogelijkheid om vakken uit te wisselen en naar een andere opleiding over te stappen. Ook heeft de VU al veel maatregelen genomen om de bachelor te intensiveren. Zo is het bindend studieadvies (BSA) ingevoerd en worden studenten in het eerste jaar extra begeleid via een tutoraat of mentoraat. De VU gaat de bachelor stroomlijnen door een beperkter aantal bredere bacheloroopleidingen aan te bieden. Hierdoor kunnen studenten het keuzemoment uitstellen en zonder tijdverlies overstappen. Door de opleidingen beter af te stemmen kan bovendien het aantal vakken met een klein aantal deelnemers slinken.

Alle faculteiten zijn inmiddels bezig met plannen om de curricula op deze wijze op te bouwen, activerende onderwijsvormen in te voeren en een academische kern in te voeren. De academische kern bestaat uit een aantal vakken waarin de academische vorming expliciet de aandacht krijgt. Die vakken moeten bovendien voor meerdere opleidingen kunnen meetellen.

De resultaten van de maatregelen zijn een hoger studierendement, minder kleine vakken en docenten met meer uren voor de klas. In 2012 werken de faculteiten op verschillende manieren aan deze resultaten, waarbij zowel de VU-brede samenhang van de plannen van de Programmacommissie Undergraduate Onderwijs (PCU) als een kosten-batenanalyse belangrijk blijft.

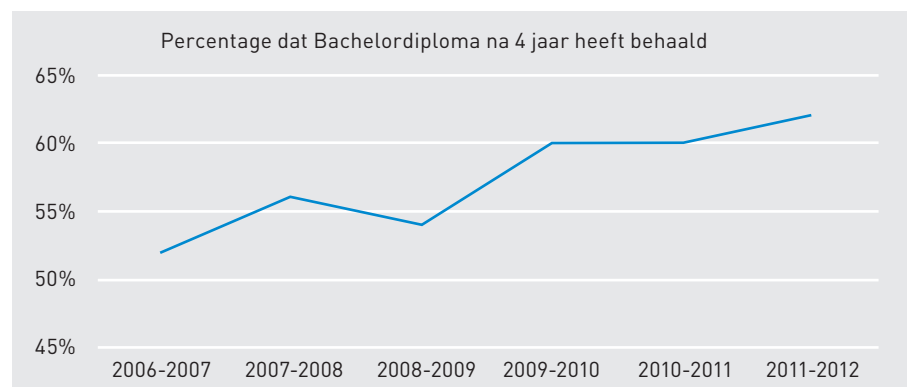
Kwaliteitszorg onder de loep

De VU heeft haar ambities voor het bacheloronderwijs geformuleerd in het Instellingsplan en vastgelegd in pres-tatieafspraken met het Ministerie

van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Daarnaast bereidt de VU in 2012 de instellingsaudit voor waarmee de VU aantoont dat zij de zorg voor de kwaliteit van het onderwijs kan garanderen. Met het behalen van deze instellingsaudit worden de verschillende opleidingsaccreditaties minder omvangrijk.

In het kader van de instellingsaudit heeft een facultaire auditcommissie een ronde langs de faculteiten gehouden om te zien of de kwaliteitszorg in de faculteiten op orde is. De verbeterpunten die deze commissie signaleerde, heeft veel faculteiten in beweging gezet. Uit de vervolgronde is gebleken dat deze gezamenlijke aanpak tot grote verbeteringen leidt.

Daarnaast is het project gestart om de onderwijsbeoordelingen, waarmee de kwaliteit van de cursussen worden gemeten, digitaal te ondersteunen.

Na een pilot in mei 2013 zal dit project naar verwachting in september 2013 op de gehele VU worden ingezet. Er is een stijgende trend van het percentage studenten die binnen de nominale duur + 1 jaar = 4 jaar het bachelor diploma heeft behaald. Sinds het academische jaar 2005 – 2006 is het bachelor rendement met 17% gegroeid tot 69% in 2011 – 2012. De doelstelling in het instellingsplan is om het studierendement te verhogen naar 70% in 2015.

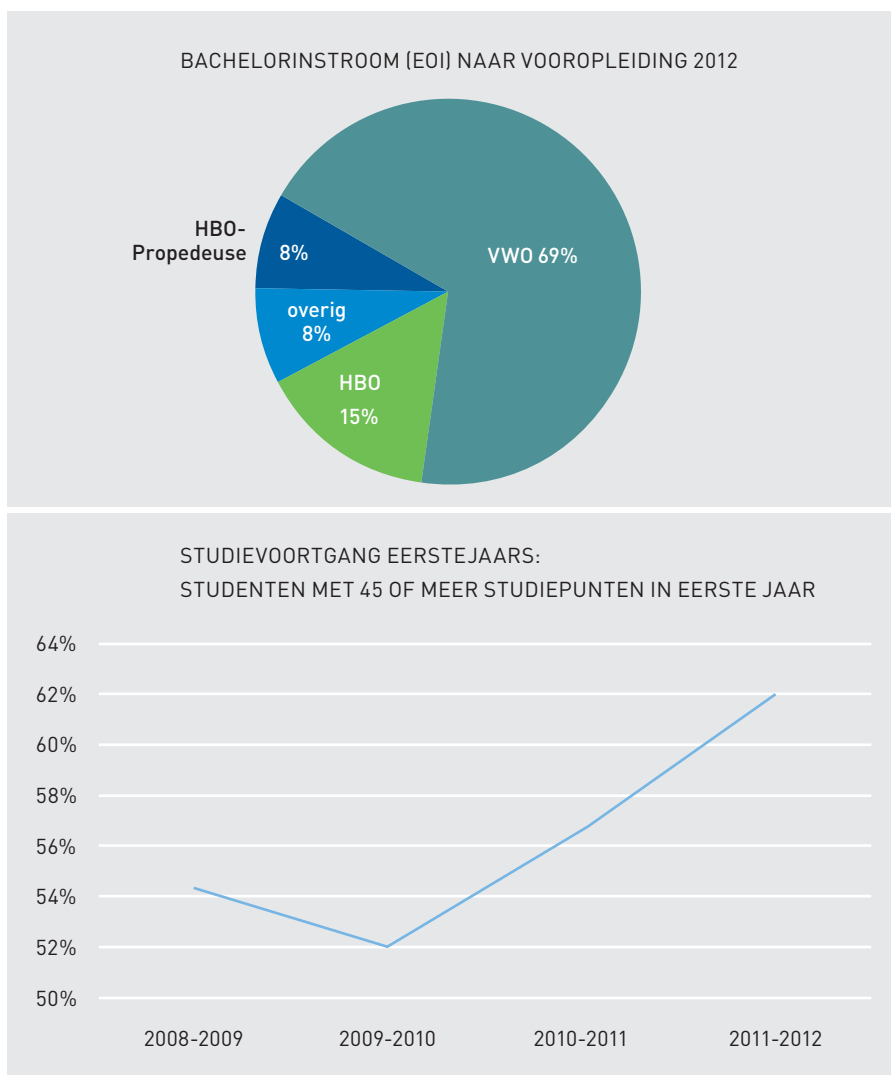
Verbetering onderwijskwaliteit.

De kwaliteit van de VU-opleidingen is voldoende, blijktens de resultaten van de heraccreditaties die in het afgelopen jaar zijn afgerond. Ook de onderwijs-evaluaties die de VU al jaren bij veel cursussen afneemt leveren al jaren een stabiel positief beeld op.

Om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren wil de VU haar docenten professionaliseren; zij heeft hiertoe een aantal maatregelen genomen. Ten eerste is het scholingstraject uitgebreid: de basiskwalificatie onderwijs (BKO) wordt gestimuleerd, er is een pilot voor een seniorkwalificatie (SKO) gestart en de leergang Onderwijskundig Leiderschap wordt eenmalig aangeboden. Ten tweede is het beleid vastgesteld voor loopbaandifferentiatie voor het aantrekken, ontwikkelen en behouden van het wetenschappelijk personeel, gericht op zowel onderwijs- als onderzoeksvaardigheden. Ook in het talentbeleid stimuleert de VU talent op onderwijsgebied. In 2012 is bovendien een visiedocument (ICTO21) ontwikkeld voor de komende jaren voor het gebruik van ICT in het onderwijs. In dit document wordt een advies gegeven voor ondersteuning van docenten met de inzet van diverse ICT-middelen in het onderwijs.

Verbeterde in- en doorstroom

De VU wil zowel de instroom als doorstroom van het bacheloronderwijs verbeteren en heeft daartoe in 2012 diverse maatregelen genomen. Zo is afgesproken om bij de opleidingen bedrijfskunde, rechten en notarieel

recht per 2013 een numerus fixus met decentrale selectie in te voeren. Deze faculteiten hebben van de werkgroep Selectie van de PCU een visiedocument ontvangen waarin is omschreven hoe die decentrale selectie eruit zou kunnen zien. Daarnaast gaan de faculteiten tussentoetsen invoeren, zodat de docenten studenten op tijd feedback kunnen geven op hun voortgang. Ook wordt gekeken hoe de voorlichting kan worden verbeterd, zodat leerlingen een reëler beeld krijgen van de inhoud van de opleidingen.

In 2012 is afgesproken dat de norm voor het BSA per 2013 uniform naar 42 EC gaat. Voor alle bacheloropleidingen geldt inmiddels een BSA, enkele uitzonderingen daargelaten. De huidige norm is na één jaar minimaal 36 tot 42 EC halen. Na twee jaar moet een student 60 EC hebben behaald.

Ook heeft de VU besloten de taaltoets Nederlands voor drie jaar voort te zetten en heeft de werkgroep Studentbegeleiding een plan over de studentbegeleiding opgesteld. In dit plan zijn duidelijke afspraken gemaakt over de verschillende taken van de mentoren/tutores, studieadviseurs en studenten-decanen. In 2013 voert de VU de 'harde knip' in (studenten kunnen alleen aan de master beginnen als de bachelor is afgerond) en er komt één instroommoment in de master.

Knelpunten NSE

Uit de Nationale Studenten Enquête (NSE) bleek onder meer dat studenten weinig betrokken waren bij de organisatie, nakijktermijnen van tentamens te lang zijn en de IT-faciliteiten beperkt. Ook vonden studenten dat zij hun klachten niet kwijt konden. De belangrijkste knelpunten zijn binnen de Plan-

ning en Control (P&C-)cyclus besproken met alle faculteiten en diensten, en ook aangepakt. Zo is inmiddels bij een aantal faculteiten een klachtenloket ingericht. Ook zijn bij een paar faculteiten zowel het aantal studieadviseurs uitgebreid als het aantal contacturen tussen studenten en docenten. Bij de faculteiten der Rechtsgeleerdheid, Economische Wetenschappen & Bedrijfskunde en Psychologie & Pedagogiek is bovendien een nakijktermijn van tien dagen in plaats van vijftien ingesteld. De andere faculteiten volgen dit jaar.

Aandacht voor organisatie

Het jaar 2013 staat vooral in het teken van de plannen van faculteiten om hun onderwijsaanbod te herzien en een academische kern in te voeren. Ook ontwikkelt de VU in 2013 de nieuwe

programma's bij de faculteiten die samen het programma Human Health en Life Cycle (Human Health en Life Sciences, H2LS) opzetten (FEW, FALW, GNK, FBW, ACTA en FPP). Dit programma heeft in 2012 enige vertraging opgelopen vanwege de invoering van de nieuwe Amsterdam Faculty of Sciences (AFS). Ook het roosteren met behulp

van een timeslotmodel en het verdelen van de onderwijstaken via een teachingloadmodel vindt in 2013 plaats.

Vanaf 2013 voert de VU haar PCU-plannen uit vanuit de onderwijsagenda onder leiding van een programmamanager onderwijs en gecombineerd met de voorbereiding instellingsaudit.

KPI'S			
INDICATOR	2011	2012	2015
BA-RENDEMENT	63%	69%	75%
UITVAL	18,3%	22%	15%
SWITCH	7,20%	8%	7,00%
EXCELLENTIE	7,60%	11%	10%
BKO	24%	29%	60%
CONTACTUREN	12	12	12
BA-OPLEIDINGEN	50	49	40

PETER HOLLANDER EMERITUS HOOGLERAAR FACULTEIT DER BEWEGINGS- WETENSCHAPPEN

DE FACULTEITEN HEBBEN HET
BUITENGEWOON GOED OPGEPAKT

Peter Hollander is emeritus hoogleraar aan de Faculteit der Bewegingswetenschappen, afdeling Kinesiologie. Als lid van de projectgroep voorbereiding instellingsaudit en voorzitter van de commissie facultaire audits onderzocht hij hoe het gesteld was met de onderwijskwaliteitszorg bij de faculteiten. Peter Hollander: 'Aan de hand van een lijst met richtlijnen hebben we gekeken in hoeverre faculteiten hun onderwijskwaliteitszorg op orde hadden. Denk aan: hoe is het onderwijs georganiseerd, voldoet dat aan de eisen, hoe zijn tentamens geregeld, hoe wordt onderwijs geëvalueerd. Kortom, hoe past de VU op het onderwijsproces, wat gaat er wel en niet goed en wat moet er dus worden verbeterd?'

Externe kwaliteitsbeoordeling geminimaliseerd

Aanvankelijk beoordeelde de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) de opleidingen ook op onderwijskwaliteit. In 2011 is besloten dat de universiteiten het zelf mogen doen, mits ze laten zien dat ze zelf in staat zijn op die onderwijskwaliteitszorg te letten. Dit betekent dat de NVAO eerst beoordeelt of de VU hiertoe in staat is. Als dat lukt, kan de VU een instellingsaccreditatie krijgen, waardoor de externe beoordeling van de opleidingen beperkter is. Dit scheelt de VU in de toekomst een hoop werk.

Na publicatie van ons rapport in juli 2012 zijn de faculteiten razendsnel aan de slag gegaan om de onderwijskwaliteitszorg te formaliseren. Faculteiten zijn bij elkaar op bezoek gegaan om van elkaar te leren en hoefden dus niet steeds opnieuw het wiel uit te vinden. Wat de ene faculteit minder goed had geregeld, had de andere faculteit weer wel goed geregeld. Ook hebben ze ons uitvoerig geraadpleegd voor adviezen. Het is door faculteiten buitengewoon goed opgepakt.

Faculteiten enthousiast over verbeteringen

Om de instellingsaccreditatie te halen, moet je niet alleen op opleidingsniveau laten zien dat je de zaken op orde hebt, maar ook op faculteitsniveau. Er moet veel meer worden vastgelegd. Dit betekent dat iedere faculteit bewuste keuzes moet maken in hoe ze die onderwijskwaliteitszorg gaan regelen. Sinds de faculteiten aan de slag zijn gegaan, krijgen we steeds vaker te horen hoe prettig ze het vinden de onderwijskwaliteitszorg goed geregeld te hebben. De verbeteringen hebben ook hun weerslag op de communicatie tussen faculteiten en diensten als de bibliotheek, zalenverhuur en computerfaciliteiten. Een faculteit kan bijvoorbeeld besluiten om het onderwijs te intensiveren en aan kleinere groepen les te geven in plaats van in grote collegezalen. Die wens moet je wel bij zalenverhuur op tafel leggen. Omgekeerd geldt natuurlijk ook: vraag als dienst naar

de wensen van de faculteiten. Medewerkers zijn zich er nu van bewust dat een goede communicatie tussen beide partijen de onderwijskwaliteitszorg ten goede komt.

Onderwijskwaliteitszorg formaliseren levert wat op

Mijn conclusie is dat, als je op onderwijskwaliteitszorg gaat letten, er altijd wat te verbeteren valt. Formaliseer je de onderwijskwaliteitszorg, dan weet je als universiteit ook zeker dat die goed wordt uitgevoerd. De verbeteringen leveren vervolgens ook veel winst op voor de gehele organisatie. Bovendien levert het een instellingsaccreditatie op en daar ging het uiteindelijk om.'

5

GRADUATE
ONDERWIJS

MASTERONDERWIJS VOLOP IN ONTWIKKELING

De VU wil ook in de toekomst kwalitatief hoogwaardige masteropleidingen aanbieden. Opleidingen die studenten voorbereiden op een plaats op de internationale arbeidsmarkt. Aantrekkelijke programma's en professionalisering staan daarbij centraal.

De VU heeft in haar visie een aantal duidelijke kenmerken van VU masteropleidingen neergelegd. Masteropleidingen worden steeds meer toegankelijk voor studenten vanuit verschillende vooropleidingen en achtergronden van zowel binnen als van buiten de VU. Studenten beginnen tegelijkertijd aan het gemeenschappelijke deel van de opleiding en studeren gezamenlijk af op een graduation day: de cohortbenadering. Tussen het gemeenschappelijke begin en het eind van de masteropleiding is er ruimte

voor eigen keuzes. Masteropleidingen bieden ruimte voor oriëntatie op de arbeidsmarkt.

Uit deze cohortbenadering vloeit de 'harde knip' voort per 1 september 2013. Dit betekent dat studenten hun bacheloropleiding volledig moeten hebben afgerond voor zij zich kunnen inschrijven voor een master. Daarnaast betekent deze benadering dat er aan de VU, op een enkele uitzondering na, maar één instroommoment per opleiding komt.

Grondige herbezinning

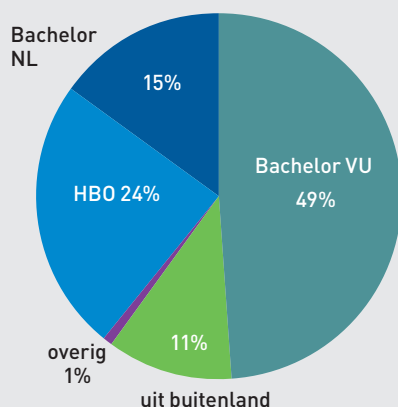
De hoge veranderambities van de VU en de samenloop van de daarvoor noodzakelijke verandertrajecten leidden in 2012 tot onrust en gebrek aan draagvlak op de werkvloer. Op basis van de daaruit voortvloeiende reflecties is besloten anders om te gaan met de onderwijsagenda. In de tussentijd is een aantal initiatieven 'on hold' gezet. In 2013 gaat de VU de plannen uitvoeren vanuit de onderwijsagenda, onder leiding van een programmamanager onderwijs en in combinatie met de voorbereiding op de instellingsaudit. Per faculteit en per dienst worden daartoe meerjarenafspraken afgesloten tussen het CvB en de betrokken eenheden.

Innovatie masteronderwijs

De VU heeft de onderwijsvisie vertaald in een richtlijn, die in overleg met de Gezamenlijke Vergadering is vastgesteld. De richtlijn geeft de – organisatorische – kenmerken en randvoorwaarden aan waarbinnen faculteiten de komende jaren hun masteronderwijs gaan innoveren. Aan de start moeten de faculteiten bijvoorbeeld werken aan een gemeenschappelijke introductie, de toelatingsvoorwaarden aanscherpen en de toelatings- en selectieprocedures professionaliseren. Aan het eind van de opleiding zijn er de experimenten met graduation days. Daarnaast stelt de VU eisen aan de minimumomvang van een masteropleiding. Er moeten minimaal twintig studenten per jaar instromen; alleen dan is community-vorming goed mogelijk.

De visie en de richtlijn liggen aan de

Masterinstroom (EOI) naar vooropleiding 2012

basis van het implementatieplan dat eind 2012 werd voorbereid (de Onderwijsagenda). In 2012 is ook begonnen met plannen voor pilots voor gezamenlijke introductie van masteropleidingen en graduation days. De besluitvorming hierover is doorgeschoven naar 2013. Het pilotproject professionalisering van de instroom is eind 2012 bij één faculteit (Bewegingswetenschappen) afgerond. Deze ervaringen gebruikt de VU bij de verdere ontwikkeling van de professionaliseringsslag naar andere faculteiten. Binnen de randvoorwaarden van de richtlijn beslissen faculteiten vervolgens zelf over de inhoud van hun opleidingen (curriculumopbouw en eindtermen). De VU vraagt daarbij om de opleidingen beter af te stemmen op de internationale arbeidsmarkt. Op basis van de richtlijn is aan faculteiten gevraagd om in hun jaarplannen 2013 concreet aan te geven welke initiatieven zij op het gebied van graduate-onderwijs willen ondernemen. Op vrijwel elk deelgebied hebben een aantal faculteiten plannen aangegeven. Deze worden in 2013 verwerkt in meerjarenafspraken tussen het College van Bestuur en de betreffende faculteiten voor de onderwijsagenda.

Premaster

De belangstelling van HBO-bachelorstudenten voor een masteropleiding aan de VU is traditioneel hoog. Richtlijnen voor premastertrajecten voor 2012-2013 zijn aangepast aan de veranderde regelgeving. In 2012 zijn de meeste standaard premasterprogramma's teruggebracht naar 30 studiepunten. De consequentie daarvan is dat de normen voor het premasterassessment zijn aangescherpt. Dit heeft geleid tot een dalende instroom in de premastertrajecten. De Faculteit der Rechten heeft het premastertraject uitbesteed aan de Open Universiteit (OU) om efficiency en effectiviteitsvoordelen te behalen; In 2013 start de Faculteit der Economische Wetenschappen en Bedrijfskunde (FEWEB) met een getrapte premastertraject. Dit laatste houdt in dat studenten eerst een Graduate Management Admission Test (GMAT) afleggen en

daarna een dertig erts(studiepunten)-premasterprogramma volgen bij de faculteit. Bezien wordt of ook andere faculteiten meer gebruik gaan maken van dit type testen.

Promotietrajecten

De programmacommissie Graduate (PCG) heeft voorstellen gedaan om de PhD(promotie)-trajecten verder te ontwikkelen. Doel is aantrekkelijke en transparante programma's samen te stellen die interessant zijn voor toekomstige generaties jonge onderzoekers.

De visie op het PhD-traject is in 2012 vertaald in aanbevelingen aan het College van Decanen over de inrichting van het PhD-traject voor alle promovendi. Het college verwerkt de aanbevelingen momenteel in een aangepast promotiereglement. Het nieuw op te stellen promotiereglement beoogt in de eerste plaats het opleidingskarakter van het promotietraject te versterken door onder meer de eindtermen beter vast te leggen. De toelating tot het traject wordt duidelijker geregeld. Voortaan gaan alle promovendi een opleidings- en begeleidingsplan aanleveren. Nu is dat alleen nog verplicht voor aio's. Er zijn minimumeisen voorgesteld aan de omvang van het te volgen onderwijs en aan de inrichting van de begeleiding. Integriteitseisen, waaronder een onafhankelijke beoordeling van het proefschrift worden in het nieuwe reglement duidelijker vastgelegd. Zo wordt bijvoorbeeld geformuleerd wie er niet of juist wel in de leescommissie kunnen of moeten plaatsnemen. In samenhang met de verbeterde structuur van het promotietraject zijn de hoofdlijnen van een promotievolgsysteem vastgesteld. Deze zijn uitgewerkt tot een plan van aanpak, waarover het college in 2013 een besluit neemt.

Privaat gefinancierd onderwijs

De VU biedt meer dan het reguliere door de overheid bekostigde onderwijs. Het aanbod van postinitieel onderwijs concentreert zich op het terrein van rechten, economie en bedrijfskunde, geneeskunde en de lerarenopleiding; gebieden waar een duidelijke gearti-

culeerde vraag aanwezig is. Op deze manier draagt de VU bij aan een leven lang leren. Via HOVO (hoger onderwijs voor ouderen) wordt een in omvang groeiende markt bediend. Het aanbod is nu nog sterk decentraal georganiseerd. De wensen en knelpunten van de grote aanbieders van privaat gefinancierd onderwijs zijn binnen de VU in kaart gebracht. Op basis daarvan wordt bezien waar door stroomlijning en samenwerking efficiëntievoordelen kunnen worden gerealiseerd en de externe markt beter kan worden bediend.

CHRISTINE MOSER PROMOVENDUS EN ONDERZOEKER-DOCENT

PROMOTIETRAJECT MIST TRANSPARANTIE

Christine Moser is promovendus en sinds januari 2013 onderzoeker-docent. Zij rondde onlangs haar onderzoek af naar kennisdeling in online communities. Vanaf september 2011 was zij nauw betrokken bij beleid als kritisch PhD-lid in de Programmacommissie Graduate. De conclusie van Christine: 'Er zijn te veel zaken onduidelijk.'

Christine Moser kijkt terug op een pittig traject: 'Mijn promotietraject verliep soms ingewikkeld, doordat er twee faculteiten bij betrokken waren: FEWEB en FSW. Het bleek dat iedere faculteit weer andere inhoudelijke eisen stelt aan promotieonderzoek en ook de eisen aan publicaties verschillen. Mijn onderzoeksthema was bovendien interdisciplinair, wat ook zorgt voor het nodige overleg. Toch heb ik mijn onderzoek afgerond binnen de daarvoor gestelde termijn van vier jaar.'

Waar ik tegenaan liep tijdens mijn promotietraject is het gebrek aan transparantie. Het is heel lastig om helder te krijgen waaraan je moet voldoen als promovendus. Zowel de eisen die worden gesteld aan het traject als het proefschrift zijn vaag. Bovendien staan die regels en eisen vaak niet vastgelegd. Dit kan zorgen voor willekeur: er ligt veel macht bij de promotor. In mijn geval kwam er bijvoorbeeld nog een ingrijpende discussie met mijn promotor op gang wat er nu eigenlijk in een proefschrift hoort en wat niet, terwijl mijn onderzoek al was afgerond.

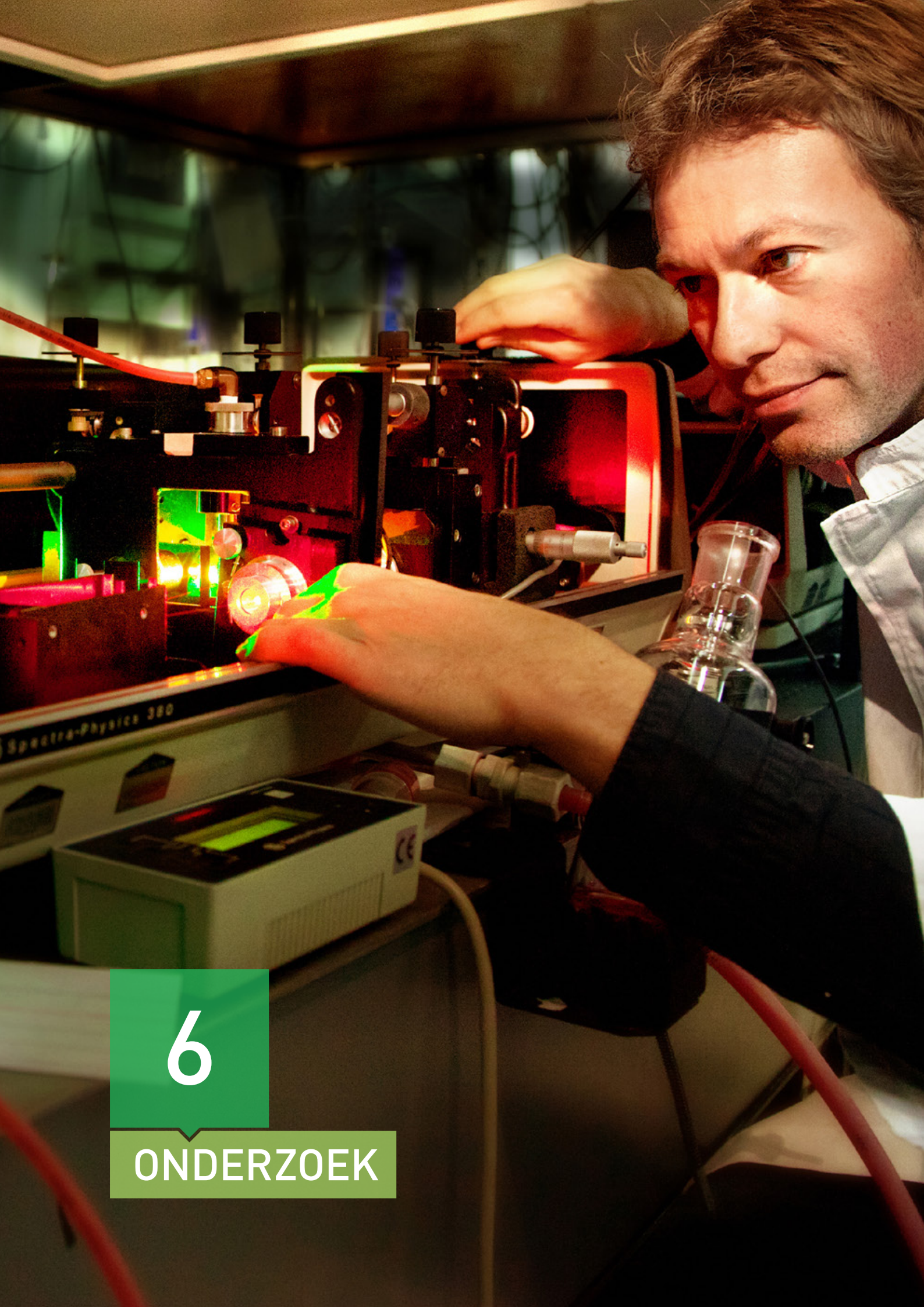
Transparant proces noodzakelijk

In de Programmacommissie Graduate vertegenwoordigde ik de belangen van de promovendi en postdocs, ofwel de junioronderzoekers. Daarin pleitte ik voortdurend: maak het proces transparant. Maak duidelijk waaraan je als promovendus moet voldoen en wat de eisen zijn. Ook de eisen aan het volgen van onderwijs zijn niet duidelijk. Als promovendus moet je een opleiding volgen, maar wat dan en hoe lang? Niet alle faculteiten hebben Graduate Schools, waardoor je het vakkenpakket vaak zelf moet samenstellen zonder dat je inzicht hebt in de mogelijkheden.

De VU wil dat het rendement van promovendi omhoog gaat. Mijn boodschap is steeds: als er meer aandacht is voor de kwaliteit van begeleiding en transparantie van het promotieproces, verbetert ook het rendement. Het promotiereglement en de implementatie van het promotievolgsysteem kunnen hierbij helpen, maar beide producten zijn nog niet afgerond. Ik weet dus niet of mijn standpunten zijn gehoord. Wel heeft het voor mijn gevoel zin gehad dat ik in de commissie zat.

Rechtspositie promovendi

Ik vind het overigens fijn dat promovendi bij de VU in dienst zijn en alle rechten hebben van werknemers. Er lopen echter discussies om deze positie te veranderen in die van een PhD-student. Dit lijkt mij een risico voor universiteiten. Studenten zijn veeleisender: die komen vooral iets halen, namelijk onderwijs. Als werknemer geef je veel terug. De promovendi op de VU doceren redelijk veel. Als dat wegvalt door van werknemers studenten te maken, hoe verzorg je dan als universiteit het onderwijs? Promovendi moeten werknemer blijven.

6

ONDERZOEK

VIJF EXCELLENTE JONGE WETENSCHAPPERS OP EEN UNIVERSITY RESEARCH CHAIR

De VU heeft hoge ambities met haar onderzoek en wil agendabepalend zijn. In 2012 heeft zij haar prestatieniveau verhoogd door zich te richten op talent, door prestaties te belonen en door meer focus en massa aan te brengen in het onderzoek.

De VU levert met haar onderzoek een belangrijke bijdrage aan oplossingen voor maatschappelijke problemen. De VU sluit aan bij nationale en internationale onderzoeksthema's en kan, ondanks de toenemende internationale concurrentie, haar wetenschappelijke en maatschappelijke doelen verwezenlijken. Om deze ontwikkeling door te zetten, stimuleert de VU onderzoek door externe inkomsten te vergroten, de zichtbaarheid te versterken en de impact van het VU-onderzoek verder te verbeteren.

Focus en massa

In 2012 zijn de eerste Interdisciplinaire Onderzoeksinstituten (iOZI's) geëvalueerd, met een positief resultaat; de instituten hebben zich bewezen als platform voor interdisciplinaire samenwerking en zijn goed geworteld in de VU. Een aantal instituten heeft beslo-

ten samen verder te gaan omdat men meerwaarde in de samenwerking zag. Een goed voorbeeld is het samengaan van de communicatiespecialisten van CAMeRA met het Network Institute. In 2012 is besloten om het instituut Visor niet door te laten gaan als iOZI.

Versterken talentbeleid

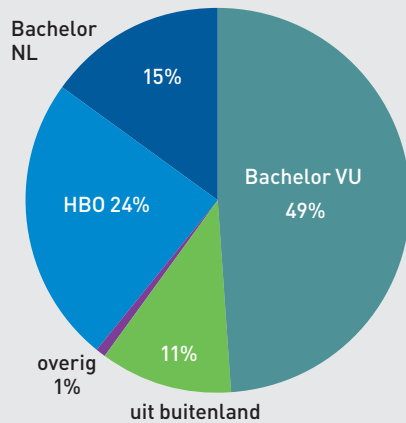
De VU wil toponderzoekers aantrekken, maar vooral ook talent behouden dat al in huis is. In 2012 zijn hiervoor speciale voorzieningen getroffen voor toponderzoekers: in 2012 zijn vijf University Research Chairs geselecteerd en is het aantal universiteitshoogleraren uitgebreid met twee. Zeven topwetenschappers hebben het aanbod gekregen een Research Fellow te benoemen; zeven van deze fellows zijn inmiddels aangesteld voor de duur van een collegejaar (september 2012 - augustus 2013). Voorts wordt bij de faculteiten het

career track-model geïntroduceerd. In dit model hangt bevordering af van wetenschappelijke prestaties en acquisitie. Hierbij wordt onder andere de 'meetlat' hooglerarenbeleid gehanteerd; elke faculteit heeft in 2012 genormeerd en vastgesteld aan welke criteria een hoogleraar moet voldoen om benoemd te kunnen worden. Om vrouwelijk wetenschappelijk talent te stimuleren naar de top door te stromen en de ondervertegenwoordiging van vrouwelijke hoogleraren tegen te gaan kent de VU de Fenna Diemer Lindeboom-leerstoelen. In 2012 zijn vijf vrouwelijke onderzoekers benoemd op een FDL-leerstoel.

De VU zet in op het aantrekken van internationaal talent. Het wervingsbeleid is nu vooral gericht op de instroom van masterstudenten uit het buitenland. Kwaliteit is daarbij het belangrijkste criterium. De VU heeft een eigen beurzenprogramma voor talent: het VU Fellowship Programme.

De ambitie om meer senior wetenschappelijk talent uit het buitenland aan te trekken gaat in 2013 verder vorm krijgen.

Masterinstroom (EOI) naar vooropleiding 2012

Het aantal promoties aan de VU is vrij stabiel: van 324 (2011) naar 312 (2012). Met name aan de bètafaculteiten en de Faculteit der Geneeskunde zijn de aantallen op niveau gebleven; in het alfa-gammadomein zijn er gebruikelijke fluctuaties

AANTAL PROMOTIES

	2012	2011
GODGELEERDHEID	4	16
WIJSBEGEERTE	4	4
LETTEREN	16	17
RECHTSGELEERDHEID	13	5
FBW	10	11
FPP	30	15
FSW	14	21
FEWEB	17	29
FEW	43	43
FALW	53	52
TANDHEELKUNDE	5	8
GENEESKUNDE	103	103

Vergroten externe inkomsten

De externe inkomsten van de faculteiten stijgen van M€ 86,5 (2011) naar M€ 90,5 (2012). Dit wordt verklaard door een stijging in de externe inkomsten onderzoek en voor een kleiner deel door een stijging van het externe onderwijs. Binnen het externe onderzoek zien we een opvallende toename bij NWO en de EU. Een opvallende daling is te zien bij ondernemingen en ngo's/maatschappelijke instellingen, als gevolg van de recessie.

De VU biedt onderzoekers al jaren een intensief en steeds verder ontwikkeld begeleidingstraject voor het aanvragen van personal research grants: 'Peers' (onderzoekers van de VU) bespreken aanvragen met de aanvragers en bereiden interviews voor. Vrijwel alle aanvragers van personal grants maken er gebruik van en geven een hoge waardering voor het begeleidingsprogramma. De Subsidiedesk VU/VUmc biedt training, coaching en ondersteuning voor onderzoekers en onderzoeksgroepen die externe financiering aanvragen. Deze service is over het algemeen goed bekend; vooral de langdurige en intensieve begeleidingstrajecten gebruiken onderzoekers/onderzoeksgroepen veel. De groeiende aandacht van onderzoekers voor de Europese onderzoeksagenda blijkt onder andere uit het aantal aanmeldingen voor de training van de VU-Subsidiedesk over Horizon 2020, het nieuwe Europese financieringsprogramma voor onderzoek en innovatie. Deze training moest de VU-Subsidiedesk tot driemaal toe aanbieden om alle geïnteresseerden te kunnen bedienen.

In 2012 is een Taskforce Externe financiering voor het alfa-gammadomein van start gegaan die een subsidiestrategie heeft ontwikkeld voor de alfa- en gammadisciplines. Een van de initiatieven die hieruit voortvloeien, is de instelling van een Taskforce Valorisatie Alfa-Gamma. Deze Taskforce zal zich in 2013 richten op de ontwikkeling van een valorisatiestrategie voor alfa en gamma. Dit betekent dat er wegen worden gezocht om de wetenschap-

pelijke kennis van de VU om te zetten in kansen richting de maatschappij en de industrie.

Valorisatie

Het Technology Transfer Office VU & VUmc (TTO) is gespecialiseerd in valorisatie en ondersteunt ondernemende wetenschappers door middel van advies en begeleiding bij de valorisatie van hun kennis of onderzoek. Deze ondersteuning bestaat o.a. uit het onderhandelen en opstellen van samenwerkingscontracten, patenteren en licenseren van uitvindingen, starten van een eigen bedrijf of verkoop en de daarbij behorende activiteiten, zoals marktanalyses, ontwikkelen businessplannen, ect. De resultaten hiervan (spin-offs) worden in de aan de VU gelieerde Ooijevaar Holding verantwoord. In de Jaarrekening VU wordt hierover verantwoording afgelegd. Uitgangspunt is dat er geen publieke middelen worden ingezet voor private activiteiten. Valorisatie heeft het afgelopen jaar aan belang gewonnen binnen de instelling. Men is zich steeds meer bewust dat valorisatie een belangrijk onderdeel is van wetenschap. Steeds meer wetenschappers weten TTO te vinden voor begeleiding, een valorisatietraining of presentatie over valorisatie. TTO is in 2012 gestart met een campagne om de bekendheid en vindbaarheid verder te vergroten. Verder werkt TTO aan een intern verbeterprogramma om de kwaliteit van dienstverlening naar de wetenschappers te optimaliseren. TTO is experimenten gestart met het plaatsen van decentrale medewerkers in faculteiten en iOZI's. De faculteit der Sociale Wetenschappen heeft een medewerker gedetacheerd bij TTO die vervolgens weer als dedicated business developer voor FSW optreedt. Met de Neuroscience Campus Amsterdam (NCA) is TTO een pilot gestart gericht op het binnenhalen van strategische samenwerkingen en contractonderzoek met farmaceutische bedrijven. Hiervoor is in 2012 het Industry Alliance Office opgericht. Vanuit TTO wordt NCA met dedicated business developer ondersteund.

Pan Amsterdams valorisatie strategie

In 2012 is een start gemaakt voor een Pan Amsterdams TTO samen met de Universiteit van Amsterdam, Amsterdam Medisch Centrum en Hogeschool van Amsterdam. Onder leiding van een kwartiermaker is een valorisatiestrategie ontwikkeld en vastgesteld door de besturen van VU/VUmc, UvA en AMC. Eind 2012 hebben de gezamenlijke instellingen een valorisatieplan ontwikkeld en daar een subsidie op gekregen van het AgentschapNL. De totale projectbegroting is M€30 over zeven jaar waarvan M€10 door AgentschapNL wordt vergoed. In de valorisatiestrategie wordt uitgegaan van een aantal PanAmsterdamse onderzoekszwaartepunten om de wetenschappelijke positie te versterken en lange termijn samenwerking en alliantievorming met externe partners te stimuleren. Het Amsterdam Center for Entrepreneurship (ACE) gaat het ondernemerschapsonderwijs nog breder implementeren met diverse programma's voor de studenten en begin 2013 is het Venture Lab voor science-based start-ups gerealiseerd.

Zichtbaarheid en impact

Om het VU-onderzoek beter over het voetlicht te brengen, profileert de VU zich op het gebied van vier thema's: Duurzaamheid (Science for Sustainability), Human Health & Life Sciences, Connected World en Professional Services. Deze thema's vinden hun weg naar de faculteiten. De thema's worden de komende periode verder ontwikkeld in de instituten en faculteiten. Wetenschappers vormen de ruggengraat van onze universiteit en zijn het gezicht van het onderzoek dat aan de VU wordt gedaan. Van september 2012 tot maart 2013 was een selectie van onze topwetenschappers te bewonderen op tentoonstellingsborden die verspreid over de hele campus stonden. De website besteedt in het bijzonder aandacht aan de topwetenschappers van de VU.

IVAR VERMEULEN UNIVERSITAIR DOCENT COMMUNICATIEWETENSCHAP

TTO HEEFT MIJ ZAKELIJK ERG GOED
GEHOLPEN

IVAR VERMEULEN IS UNIVERSITAIR DOCENT AAN DE FACULTEIT DER SOCIALE WETENSCHAPPEN, AFDELING COMMUNICATIEWETENSCHAP. ALS COMMUNICATIEWETENSCHAPPER HEEFT HIJ MEEGEWERKT AAN DIVERSE ONLINE REPUTATIEMANAGEMENTSYSTEMEN DIE OP DE MARKT ZIJN GEBRACHT. DE VU ONDERSTEUNT HEM ZAKELIJK. 'HET TECHNOLOGY TRANSFER OFFICE ZORGT VOOR BOTER BIJ DE VIS.'

Ivar Vermeulen: 'Wetenschappers weten vaak niet wat hun kennis waard is op de markt. Het zijn wel ondernemende mensen, maar geen ondernemers met een puur zakelijke instelling; uitzonderingen daargelaten. Ze hebben weinig tijd om de zakelijke mogelijkheden en juridische zaken rondom valorisatie uit te zoeken, vanwege hun onderwijs- en onderzoeksverplichtingen. TTO heeft die zakelijke en juridische kennis wel, heb ik ervaren.'

Zakelijke onderhandelingen

TTO weet wat kennis waard is en hoe je het aan de man moet brengen. Ook ondersteunen ze je in gesprekken met de klant. Het zijn vaak harde onderzoeker denk je al snel 'als deze kennis de wereld ingaat, is het al hartstikke mooi'. TTO heeft mij wat dat betreft goed geholpen.

Zelf heb ik bij drie projecten met TTO te maken gehad. Voor een bedrijf schreef ik bijvoorbeeld formules om online reviews van hotels te kunnen beoordelen volgens een algemene maat. TTO kwam met het idee om daarvoor IP (Intellectual Property) te creëren. Zelf

was ik niet op dat idee gekomen. Wat dat betreft komen ze met inzichten en kennis die ik als onderzoeker echt niet heb.

Opstellen contracten

Ook het formele traject is belangrijk bij een zakelijke overeenkomst, zoals het opstellen van contracten. Ik denk dat je dat als onderzoeker niet moet onderschatten. Als je dat aan wetenschappers overlaat, wordt het een rommeltje, is mijn ervaring. Juist op het formele vlak lopen veel projecten mis. TTO is hierin deskundig en controleert en begeleidt dit formele proces, zodat dat soort dingen niet fout gaan.

Valorisatiekansen

Voor ondersteuning bij valorisatie moet je in de VU wel de weg weten. Maar als je de wegen kent, is de ondersteuning echt prima. Onlangs is er bij onze faculteit een valorisatiemedewerker aangesteld, die – evenals TTO - valorisatie bevordert en de zakelijke projecten begeleidt. Zij inventariseert of er op de faculteit geschikte projecten zijn voor valorisatie en waaraan de industrie behoefte heeft. Ik denk dat dat heel goed is.

Wat mij betreft zou valorisatie op grotere schaal mogen plaatsvinden. Ik denk dat de behoefte aan kennis bij de industrie veel groter is dan wat er bij ons aanklopt. Ik verbaas mij wel eens over het gebrek aan wetenschappelijk valide kennis bij organisaties en bedrijven. Andere invalshoeken zijn voor hen vaak heel waardevol. Er liggen dus nog volop kansen, denk ik, om kennis te verkopen en dus letterlijk waarde te creëren met je onderzoek.'

Ontslag
bedreigd!

7

HUMAN RESOURCE MANAGEMENT

REORGANISATIE MET GROTE IMPACT VOOR VU-PERSONEEL

Het HRM-beleid heeft in 2012 in het teken gestaan van de reorganisatie. De verandering in de bedrijfsvoering, onze inhoudelijke ambitie en de personele consequenties hadden in 2012 een grote impact op de organisatie en dat zal de komende jaren ook nog het geval zijn.

Concreet betekende de reorganisatie dat er in 2012 op het gebied van HRM drie centrale hoofdthema's speciaal de aandacht vroegen. Het eerste thema gaat over de praktische ondersteuning bij en uitvoering van de reorganisatie. Dit thema valt uiteen in:

- leidinggevenden ondersteunen, als zij de grote reorganisaties in de bedrijfsvoering voorbereiden;
- een sociaal plan voor de bedrijfsvoering ontwikkelen en afsluiten dat maximaal inzet op de begeleiding van werk naar werk;
- een transitieorganisatie inrichten die medewerkers helpt om ander werk te vinden, als zij boventallig (dreigen te) worden.

Het tweede aandachtsthema gaat over beleidsontwikkeling en -implementatie van talentmanagement. De VU richtte zich hierbij op talentbeleid verder ontwikkelen en implementeren voor wetenschappelijk personeel, en de onderwijsagenda ondersteunen.

Het derde thema richt zich op vraagstukken als kwaliteit van leiderschap en verandermanagement. Hoe houdt de VU haar medewerkers (vak)bekwaam, gemotiveerd en betrokken nu er zo veel gebeurt binnen de VU?

UITVOERING REORGANISATIE

Overeenkomst sociaal plan

In 2012 was er veel onrust binnen de VU – zowel onder wetenschappelijk als ondersteunend personeel – over alle genoemde hoofdthema's: er leek sprake van afnemend vertrouwen in de koers en aanpak van de VU. Vooral rond de zomer kwam dit tot uiting in initiatieven van 'verontruste VU'ers'. Na intensief overleg met de Ondernemingsraad (OR) heeft dit geleid tot een akkoord met de OR over de hoofdlijnen van de reorganisatieplannen. Daarnaast is – na intensief overleg met de vakorganisaties – een VU-breed sociaal plan overeengekomen. De verhoudingen tussen het College van Bestuur (CvB) en de medezeggenschap (OR en vakbonden) zijn spannend geweest, maar bleven wel constructief. Hierdoor kon met enige vertraging de reorganisatie doorgang vinden mét een goed sociaal vangnet voor medewerkers.

In het najaar van 2012 is tussen de VU en het Lokaal Overleg (vertegenwoordiging werknemersorganisaties) constructief overlegd over de noodzaak van aanvullende sociale maatregelen. Het resultaat is het 'Sociaal Plan nieuwe bedrijfsvoering Vrije Universiteit'

van 31 oktober 2012. Uitgangspunt van dit plan is werknemers van werk naar werk begeleiden. Daarnaast hebben de VU en de werknemersorganisaties stimuleringsmaatregelen afgesproken om vrijwillig vertrek te bevorderen. Ook is er een Adviescommissie Sociaal Plan in het leven geroepen, die in de reorganisatieperiode op verzoek van de (ex)werknemer of de VU adviseert over de toepassing van het sociaal plan en overige individuele gevolgen van reorganisatie. De VU en de werknemersorganisaties hebben ten slotte afgesproken om – separaat van het sociaal plan – een convenant op te stellen waarin afspraken worden gemaakt hoe de VU omgaat met outsourcing.

Inzet Transitieorganisatie

Voor de reorganisatie in de bedrijfsvoering heeft de VU in 2012 de Transitieorganisatie (TO) ingericht. De Transitieorganisatie begeleidt de met ontslag bedreigde medewerkers naar nieuw werk binnen of buiten de VU en probeert op die manier de gevolgen voor de medewerkers zoveel mogelijk te beperken.. Medewerkers kunnen vanaf oktober 2012 terecht bij de TO. In de eerste fase – voorafgaand aan de reorganisatie – heeft de TO zich gericht op de begeleiding van medewerkers met een ondersteunende functie (OBP) van wie het dienstverband afloopt. Van de negentien medewerkers die de TO tussen oktober en januari heeft begeleid, hebben inmiddels zes personen een nieuwe baan gevonden; één binnen en vijf buiten de VU.

Talentmanagement

Talent naar de Top stijgt door leerstoelen
Sinds 2009 werkt de VU aan de doelstellingen van het landelijk initiatief Charter Talent naar de Top. De VU heeft in 2012 de meting aan de Charterorganisatie geleverd en de strategie, managementafspraken en instrumenten toegelicht. Het percentage vrouwen aan de top van de VU is licht gestegen, voornamelijk door vijf benoemingen op de Fenna Diemer-Lindeboom (FDL)-leerstoelen.

Naast de sinds 2010 gehanteerde VU-scoutingrichtlijn wil de VU met het Programma FDL-leerstoel het aandeel vrouwelijke hoogleraren aan de VU actief verhogen. Bij goed functioneren zet VU de leerstoel om in een vaste hoogleraaraanstelling. Alle vrouwelijke FDL-hoogleraren uit de eerste ronden (2005-2010) hebben een vaste hoogleraarpositie gekregen.

Stimuleringsregelingen toptalent

De werkgroep Talentbeleid stelt op universitair niveau kaders vast om facultair talentbeleid te ontwikkelen en in te vullen. Dit project loopt door tot in 2013. Vooruitlopend op de activiteiten van de werkgroep zijn er drie regelingen voor toptalentbeleid vastgesteld. Deze stimuleringsregelingen zijn in 2012 uitgewerkt. Met bijzondere aanstellingen en fellows hoopt de VU meer (toekomstige) academisch leiders en talent aan te trekken en de band tussen onderzoek en onderwijs te versterken.

Loopbaanbegeleiding

In 2012 hebben 119 medewerkers zich aangemeld bij het loopbaancentrum voor een intakegesprek. Het merendeel hiervan bestond uit ondersteunend en beheerspersoneel (OBP). Met 96 medewerkers is een vervolgtraject gestart.

Werkbeleving gematigd positief

In het voorjaar van 2012 is de werkbeleving van VU-medewerkers onderzocht. Ruim 59 procent van alle VU-medewerkers heeft meegedaan aan het onderzoek. Positieve uitschieters waren de waardering voor zelfstandig-

heid, collega's, balans werk en privé, en de score op tevredenheid. Over de meeste andere onderwerpen waren de medewerkers gematigd positief. Ze stonden neutraal tegenover de informatievoorziening, het facultair en universitair bestuursklimaat, werkdruk, en loopbaan- en ontwikkelingsmogelijkheden.

Met uitzondering van uitdaging – waarop het wetenschappelijk personeel (WP) beduidend hoger scoort dan het ondersteunend en beheerspersoneel (OBP) – waren de verschillen tussen de schaalscores op de verschillende onderwerpen tussen OBP en WP klein. De VU zal het werkbelevingsonderzoek in de toekomst periodiek herhalen.

De huidige score vormt de basis voor het opstellen van diverse verbeterplannen. De VU streeft ernaar om op alle punten waar de werknemers gematigd positief of neutraal zijn, de score bij het volgende werkbelevingsonderzoek te hebben verbeterd.

Leiderschap en verandermanagement

Accent op leiderschap

In 2012 besteedde de VU veel aandacht aan leiderschapsontwikkeling. Op het gebied van recruitment zijn er procedures ingericht om zeven kwartiermakers te selecteren en benoemen. Deze kwartiermakers gaan, naast hun dagelijkse werkzaamheden, de reorganisatie in goede banen leiden. Ook zijn er in 2012 nieuwe leiderschapsprofielen directeuren opgesteld en selectie- en benoemingsprocedures ingericht met talentscouting (vlootschouwen), belangstellingsgesprekken, assessments en opdrachtgesprekken. Met deze zorgvuldige procedures en nieuwe leiderschapsprofielen geeft de VU in

2012 vorm aan de nieuwe bedrijfsvoeringsfase. Overigens zijn de selectie- en (her)benoemingsprocedures in 2012 intensief toegepast: twaalf medewerkers zijn benoemd voor een (nieuwe) taak. Het College van Bestuur (CvB) was actief betrokken bij vier van die twaalf benoemingen.

De noodzaak van ander leiderschap in tijden van verandering en reorganisatie is ook vertaald in ontwikkelactiviteiten, zowel individueel als in programma's. Voor directeuren dienst en directeuren bedrijfsvoering is een gezamenlijk leiderschapsprogramma opgezet met De Droomfabriek. Dit traject loopt door tot zomer 2013.

Dertien interne opleidingen

De VU biedt trainingen voor wetenschappelijk personeel die de persoonlijke effectiviteit en management- en leiderschapsvaardigheden vergroten. In 2012 faciliteerde de VU dertien interne opleidingen voor zowel het wetenschappelijk als ondersteunend personeel. 297 VU-medewerkers hebben een van die opleidingen gevolgd.

Daarnaast zijn de trainingen Management Development uitgebreid in 2012. Naast de leergang Academisch Leiderschap is er nu ook een training Beginnend Leidinggeven (beperkte ervaring) en Professioneel Leidinggeven (minimaal twee jaar ervaring). Ook werd in 2012 de nieuwe training Vrouwelijk Leiderschap ontwikkeld, vanwege het beleid Charter Talent naar de Top. De training werd goed bezocht en beoordeeld. Bovendien is de eind 2011 ontwikkelde training Financieel Management tot drie keer toe gegeven. Deze training speelt in op de ontwikkeling van verzakelijking binnen de VU

HRM Activiteiten Opleiding & Ontwikkeling in aantal deelnemers	2010	2011	2012
<i>Trainingsactiviteit voor de volgende doelgroep</i>			
Voor wetenschappelijk personeel (WP)	31	58	85
Voor promovendi	41	56	69
Voor ondersteunend en beheerspersoneel (OBP)	60	32	53
Voor WP en OBP	42	115	90
TOTAAL AANTAL DEELNEMERS	174	261	297

en beantwoordde aan de behoefte van zowel wetenschappelijk als ondersteunend leidinggevend.

Tegelijkertijd heeft de VU zich gericht op ontwikkeling van tactisch leiderschap. In 2012 is de derde jaargroep van de leergang Persoonlijk Leiderschap gestart met twaalf talentvolle leidinggevend (WP en OBP). Ook zijn er in 2012 een aantal samenwerkingsverbanden gestart. Eind 2012 is de leergang Onderwijskundig Leiderschap geïntroduceerd, in samenwerking met de Universiteit Utrecht. Deze leergang begint in 2013. Binnen het talentbeleid werken aanbieders binnen de VU bovendien nu samen aan subsidieverwerving, kennistransfer en onderwijskwaliteit van opleidingen voor wetenschappelijk personeel.

Hoge prioriteit onderwijskwalificaties
De kwaliteit van het onderwijs heeft op de VU hoge prioriteit de komende jaren. Dus stelt de VU hoge (re) kwaliteitseisen aan de onderwijskwaliteiten van universitair docenten. Hierover zijn in 2012 prestatieafspraken gemaakt met het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Hierin staat bijvoorbeeld welk percentage universitair docenten aan de VU medio 2015 beschikt over een Basiskwalificatie Onderwijs (BKO). Was de BKO-kwalificatie voorheen vooral bedoeld voor beginnend docenten, sinds 2012 is deze kwalificatie verplicht voor alle wetenschappelijke functies waarin wordt gedoceerd.

In 2012 is bovendien een pilot Seniorkwalificatie Onderwijs (SKO) voorbereid, bestemd voor ervaren universitaire docenten. De SKO-pilot start in het voorjaar van 2013; het Onderwijscentrum VU voert deze opleiding (én de BKO-opleiding) uit.

BKO	2011	2012
Personen in Bezit BKO	277	834
Personen WP	2816	2978
% WP met BKO	10%	28%

Aandacht onderwijs in loopbaan

In de regel bepalen onderzoeksprestaties het loopbaanverloop van wetenschappers. In 2012 is de in

2011 opgerichte werkgroep Talentbeleid ingegaan op de prestaties van wetenschappers. Hoe kunnen deze wetenschappers hun vaardigheden om onderwijs te verbeteren en vernieuwen, vertalen in een breder loopbaanperspectief? Dit perspectief moet recht doen aan de betekenis van onderwijs voor de universiteit en de mensen die zich hiervoor hardmaken. De werkgroep is uitgekomen op drie stimuleringsmaatregelen die de aandacht versterken voor onderwijs in de wetenschappelijke loopbaan:

1. het onderwijssabbatical;
2. een financiële tegemoetkoming voor de benoeming van hoogleraren, waarbij de VU onderwijs hoger wil waarderen;
3. de introductie van de leergang Onderwijskundig Leiderschap, georganiseerd in samenwerking met de Universiteit Utrecht.

8

DUURZAAMHEID

KEUZE VOOR DUURZAME ONTWIKKELING BLIJFT ACTUEEL

Duurzaamheid is ook in 2012 voor de VU een belangrijke drijfveer geweest. Zo heeft de VU bijvoorbeeld haar vastgoedportefeuille duurzaam ontwikkeld en gebruikt ze de methodiek van BREEAM¹ om dit te toetsen.

Het beleid om duurzaamheid te verankeren in alle activiteiten van de VU-organisatie, is in 2012 verder vormgegeven. Er zijn verschillende successen behaald op dit gebied. Het verslagjaar geeft daarmee een goed beeld van de inspanningen die de VU levert op dit voor haar belangrijke thema.

Duurzame campus

In het startbesluit Kenniskwartier² zijn de uitgangspunten geformuleerd voor het duurzaam ontwikkelen van de campus. In het verslagjaar zijn deze uitgangspunten verder uitgewerkt in zogenoemde factsheets 'Duurzaamheid', waarbij de regels van BREEAM richtinggevend zijn. Voor alle gebouwen, de campus en het Energiecentrum is beschreven welke stappen moeten worden gezet om het vastgoed te verduurzamen.

- Bij de ontwikkeling van het nieuwe academiegebouw NU.VU is duurzaamheid een belangrijke randvoorwaarde. Daarbij geldt als ambitie: duurzaamheid op het niveau BREEAM Excellent. Bij de renovatie van het hoofdgebouw zijn na een oriënterende beoordeling van het gebouw op

BREEAM In Use waar mogelijk nog duurzame maatregelen opgenomen.

- In 2013 wordt de implementatie van BREEAM voortgezet. Zo krijgen alle belanghebbenden van VU en VUmc een workshop over de systematiek van BREEAM In Use en wordt het OZW-gebouw als pilot BREEAM In Use gecertificeerd.
- Op initiatief van studenten heeft de VU een duurzame daktuin ontwikkeld op een vleugel van het hoofdgebouw. De studenten dienden op eigen initiatief een aanvraag in voor de subsidie 'Icoonprojecten Groene Daken en Muren' van de gemeente Amsterdam. Hieruit kregen zij een bedrag van 130 duizend euro toegekend. In het voorjaar van 2013 zal de VU de daktuin officieel openen.

Energiebesparingsplan

In het kader van de Meerjarenafspraken Energiebesparing is een nieuw energiebesparingsplan voor de periode 2013-2016 opgesteld. Het plan is inmiddels goedgekeurd door Agentschap NL. Alle maatregelen zijn getoetst op organisatorische en economische haalbaarheid. Mede door de te verwachten

energiebesparing van de nieuwe installatie in het Energiecentrum realiseert de VU ruimschoots de besparingsdoelstelling van de meerjarenafspraken. In 2012 is ook een haalbaarheidsonderzoek duurzame energie uitgevoerd. De resultaten van dat onderzoek worden in 2013 uitgewerkt in een masterplan Energie-infrastructuur.

In 2012 heeft het Universitair Centrum-IT samen met de Universiteitsbibliotheek een plan uitgewerkt om in de Tentamenhal circa vierhonderd werkplekken in te richten voor digitaal tentamineren. De computers worden gevoed door power over ethernet in plaats van traditionele stroom via het stopcontact. Dit levert een energiebesparing op van 33 procent per werkplek. Bijkomende voordelen: bij de verbouwing van de tentamenhal zijn er geen stroom naar de werkplekken en extra koeling meer nodig. In februari 2013 is de verbouwing afgerond.

Inkoop op duurzaamheid

Het onderwerp duurzaamheid neemt de VU in iedere (Europese) aanbesteding vanzelfsprekend op in de aanbestedingsstukken. Ook beoordeelt zij de inschrijvingen daarop. De VU voldoet daarbij ruimschoots aan de afspraken van het convenant 'Duurzaam inkopen hogere onderwijsinstellingen'. Het onderwerp is ook opgenomen in het 'Inkoop- en aanbestedingsbeleid VU',

¹BREEAM is het acroniem voor Building Research Establishment Environmental Assessment Method. Voor meer informatie zie www.breeam.nl.

²Voor meer informatie zie: <http://www.vu.nl/nl/over-de-vu/vu-campusontwikkeling/publicaties/index.asp>.

dat het College van Bestuur in 2012 heeft vastgesteld.

De meest in het oog springende aanbestedingen waren de vervanging van de gasturbines Energiecentrum en de afvalinzameling. In de aanbesteding vervanging gasturbines koos de VU voor het eerst voor een methodiek op basis van Total Cost of Ownership (aanschaf van de installatie inclusief tienjarig onderhoud en rendementsgarantie). De nieuwe hoogrendementsinstallatie wordt in 2013 geplaatst. Bij de aanbesteding afvalinzameling is het apart inzamelen en afvoeren van kunststoffen opgenomen. Zodra het nieuwe afvalstoffendepot in 2013 is opgeleverd, introduceert de VU deze nieuwe afvalstroom bij studenten en medewerkers.

Revisie milieuvergunningen

De VU was nog in het bezit van een verouderde milieuvergunning voor de campus. In het derde kwartaal van 2012 heeft de organisatie daarom een revisieaanvraag Omgevingsvergunning voor milieu voor de gehele VU ingediend bij de provincie Noord-Holland. Het bevoegd gezag geeft de vergunning waarschijnlijk af in het derde kwartaal van 2013. Vooruitlopend op deze revisievergunning heeft de VU voor de nieuwe gasturbines in het Energiecentrum in mei 2012 een omgevingsvergunning ontvangen.

9

FACILITEITEN

MODERNISERING FACILITEITEN VORDERT GESTAAG

De VU heeft in de afgelopen jaren een sterke groei doorgemaakt. De studentenaantallen zijn gestegen van ruim 15.000 in 2002 tot meer dan 25.000 in 2011. Aanpassing van de organisatie en de voorzieningen was hoog nodig. In 2012 startte een inhaalslag.

De organisatie en de voorzieningen zijn in de afgelopen jaren niet in hetzelfde tempo meegegroeid als de groei van studentenaantallen. Hierdoor is de facilitering van studenten en medewerkers niet optimaal. Dit blijkt onder andere uit hoe de faciliteiten scoren in de Nationale Studenten Enquête (NSE). De VU is daarom in 2012 met een inhaalslag begonnen, waarbij de diensten intensief samenwerken. Alle relevante belanghebbenden worden betrokken bij de verbeteringen in de vorm van klankbord-, test-, werk- en stuurgroepen. Met sommige projecten loopt de VU inmiddels weer voorop in Nederland, bijvoorbeeld met de digitale toetszaal die in 2012 is gerealiseerd. Deze is geschikt om digitale tentamens af te nemen bij grote groepen, waarmee veel tijd kan worden bespaard.

Selfservice

In 2012 zijn de mogelijkheden van selfservice voor docenten en studenten via SAP/Student Lifecycle Management (SAP/SLM) verbeterd. Ook is het bijeenbrengen en bewaren van managementinformatie gestroomlijnd met het Management Informatie-systeem VU (MIVU). Daarnaast zijn

maatregelen voor Studeren met een functiebeperking geïmplementeerd en is de ondersteuning van docenten en bestuurders bij het digitale evalueren verbeterd.

Studentondersteuning

De summercourse is voortgezet en de aankomstdag internationale studenten (one stop shop bij aankomst in Amsterdam) vervolmaakt. Bovendien staat de scholing medezeggenschap studenten op de rails en de scholing aan studentleden van de opleidingscommissies is ontwikkeld en uitgevoerd.

Verzelfstandiging sport en cultuur

Voor een aantal faciliteiten zijn in 2012 plannen ontwikkeld voor verzelfstandiging: zowel het Sportcentrum en Cultuurcentrum Griffioen als de VU-orkesten en -koren. Ook zal het activiteitenaanbod van het Sport- en Cultuurcentrum meer zichtbaar worden op de VU-campus.

IT-infrastructuur

In 2012 zijn ook de IT-faciliteiten voor medewerkers en studenten verbeterd. Zo is er in 2012 door de gehele universiteit een IT-infrastructuur

aangelegd en is het wifibereik uitgebreid. Voor de medewerkers is er een VUnet gekomen en is Single-Sign-on, het eenmalig inloggen voor alle applicaties, doorontwikkeld om het gebruikersgemak te vergroten. Ook is er in 2012 een basis gelegd voor de inrichting van Document Management, een systeem voor het systematisch archiveren van documenten.

In 2012 is de inrichting van de digitale toetszaal met 350 moderne werkplekken voorbereid. In samenwerking met de Universiteitsbibliotheek (UBVU) is de infrastructuur weblectures uitgebreid en vernieuwd.

VUnet Mobiel

In februari 2012 is VUnet Mobiel gelanceerd. Op deze mobiele versie van VUnet heeft elke student altijd en overal toegang tot zijn persoonlijke rooster, studieresultaten, het Blackboard en mededelingen. De lancering van VUnet Mobiel komt voort uit een verzoek van de Universitaire Studenten Raad. Studenten gaven aan dat er behoefte was aan een mobiele versie van VUnet. De VU is hiermee meteen aan de slag gegaan. Naast mobiele toegang tot cijfers, rooster en Blackboard, hebben studenten snelle toegang tot VU Webmail; zij hoeven daarvoor niet opnieuw in te loggen.

De Universiteitsbibliotheek VU heeft eveneens een mobiele website ontwikkeld. De website biedt informatie over studieplekken, collecties en openings-

tijden, en maakt het mogelijk om met een VUnet-ID eenvoudig een boek te reserveren of te verlengen. De mobiele website is ook te gebruiken voor vragen en toegang tot VU-beeldmateriaal op iTunes U en Youtube.

In 2013 worden er meer IT-plannen uitgewerkt. De Informatievoorziening Vrije Onderwijsruimten (IVO+) en beschikbare pc-werkplekken voor studenten komt nog dit jaar tot stand. Bovendien wordt gewerkt aan een programma Ondersteuning Studeren en Doceren.

Studie- en ontmoetingsplekken

Uit de NSE blijkt dat er behoefte is aan (meer) ontmoetingsplekken, een veelzijdiger horeca-aanbod, ruimere openingstijden en een levendiger campus. Uit de open vragen blijkt bovendien dat studenten duurzaamheid belangrijk vinden.

De VU investeert al sinds 2011 flink in studievoorzieningen en zet deze investering in 2012 voort. Dit betekent enerzijds uitbreiding van het aantal studieplekken en anderzijds een ombouw van werkplekken, zodat deze beter aansluiten op de behoeften en flexibeler inzetbaar zijn gedurende de dag. In 2011 en 2012 zijn al met al ongeveer 230 plaatsen op die manier onder handen genomen.

Daarnaast is er een nieuwe ontmoetingsplek gemaakt waar onder andere de Universitaire Studentenraad (USR) en student-ondernemers hun flex-werkplek hebben: het Studentendok. Bovendien zijn de openingstijden van de campus op zaterdag en zondag verruimd, zijn er twee coffeecorners bijgekomen en is er een daktuin voor verblijf aangelegd.

Vanaf 2013 komen er nog meer studiewerkplekken bij: honderdvijftig in 2013 en honderd in 2014. Daarnaast zal dit jaar de bewegwijzering in de VU worden verbeterd door het project 'wayfinding'. Er start een cateraar met een nieuw soort contract en er openen twee winkels. De boekwinkel zal worden verbouwd. Behalve de VU, haakt

ook de gemeente Amsterdam in op de trend van groeiende studentenaantallen. In 2012 zijn er al studentenwoningen bijgebouwd op onder meer Uilenstede, de voormalige ACTA-locatie en het Science Park. Vanaf 2013 bouwt de gemeente 740 tijdelijke studentenwoningen op de Zuidas.

Toegankelijkheid

In 2012 is het beleidsplan "Toegankelijkheid en studeerbaarheid voor studenten met dyslexie, een functiebeperking of een (chronische) ziekte" opgesteld. In dit beleidsplan worden maatregelen beschreven die bijdragen aan het bieden van een academisch leerklimaat aan studenten met een functiebeperking, waarin de kwaliteit van (onderwijs)voorzieningen bijdraagt aan een zo voorspoedig mogelijk verloop van de opleiding waardoor het rendement voor de student en de instelling zo groot mogelijk is. Het referentiekader van de Commissie Maatstaf is daarbij het uitgangspunt. De maatregelen hebben betrekking op: informatievoorziening en voorlichting, fysieke toegankelijkheid, begeleiding, deskundigheid, leerroutes en toetsing en examinering.

S SVEN LUIDENS MASTERSTUDENT EN USR-LID

JE KUNT ALS USR ECHT WAT BEREIKEN'

SVEN LUIDENS IS MASTERSTUDENT CULTURE, ORGANIZATION AND MANAGEMENT. IN 2012 WAS HIJ LID VAN DE UNIVERSITAIRE STUDENTENRAAD (USR) MET DE PORTEFEUILLES IT, STUDENTBEGELEIDING EN VOORLICHTING. VOORAL OP HET GEBIED VAN IT ZIJN ER IN 2012 TALRIJKE CONCRETE RESULTATEN GEBOEKT. 'IK HEB GEMERKT DAT JE WERKELIJK IETS KUNT BEREIKEN.'

Sven Luidens: 'Als beginnend USR-lid weet je nog niet hoe je behoeftes en ideeën van studenten kunt verwezenlijken binnen zo'n grote organisatie als de VU. Inmiddels weet ik een beetje hoe de hazen lopen. Wat mij opvalt is de welwillendheid. Iedereen wil je wel helpen, ook al past het niet altijd in de plannen die de VU voor ogen heeft. Of is het soms lastig om geld voor een project te vinden.'

Enthousiaste studenten

Uiteindelijk hebben we samen met de VU in 2012 een aantal concrete projecten opgezet en sommige ook uitgevoerd. Denk aan het Studentendok, de daktuin en IT-voorzieningen als VUnet Mobiel en Studiespot (als IVO+ nog in ontwikkeling). Het Studentendok (D0) is een prettige plek: alles is lekker nieuw en fris; we hebben nu een eigen plekje. Ook de daktuin is fijn. Het wordt een mooie loungeplek met groen en hout.

VUnet Mobiel, de mobiele versie van VUnet, was al langere tijd een behoefte van studenten, maar werd een absolute must toen veel studenten een smartphone aanschafden. Nu zien ze op hun mobiel hun cijfers en rooster en binnenkort ook waar ze vrije studie- en computerwerkplekken kunnen vinden (Studiespot). Daar zijn studenten enthousiast over, dus is het meteen een goede promo voor de VU als geheel.

Projecten voor elkaar krijgen als USR betekent veel lobbyen en enthousiasmeren. Je begint met een idee om zaken voor studenten te verbeteren. In eerste instantie zegt de VU: het moet binnen ons concept passen. Daarna begint het proces van compromissen sluiten en het idee aanscherpen. Zo'n proces verloopt heel organisch en van onderaf. Op een gegeven moment wordt het idee opgepikt en uitgewerkt, wat IT-voorzieningen betreft door UC-IT. Daarna doe je aan procesbewaking.

IT-mogelijkheden benutten

Ook hebben we in 2012 als USR meegedacht over de I-strategie, het strategisch document waarop de VU haar IT-projecten baseert voor de komende vijf jaar. Dat was een heel leuk proces. Niet alles wat studenten belangrijk vinden, werd natuurlijk gehonoreerd. Zo vinden wij grootschalige inzet van social media als communicatiemiddel belangrijk. Stuur bijvoorbeeld een tweet als VUnet even offline is; dan weten studenten waar ze aan toe zijn. Of maak een melding via facebook.

Voor de toekomst zou het nuttig zijn de IT-mogelijkheden meer te benutten. Op veel universiteiten is het bijvoorbeeld de tendens om een weblecture te maken. Maar aan onderwijsondersteuning met IT kan veel meer diepte worden gegeven door de interactieve mogelijkheden van het medium. Studenten raken meer betrokken en krijgen eerder de bevestiging dat ze wel of niet op de goede weg zitten.'

10

CAMPUSONTWIKKELING

BOUWEN AAN EEN TOEKOMSTGERICHTE CAMPUS

De VU bouwt aan een open stadscampus; een gastvrije ontmoetingsplek, waar wetenschap, bedrijfsleven en maatschappij samenkomen. Een plek die bovendien voldoet aan de eisen van de moderne tijd en wetenschapsbeoefening. Verschillende maatregelen en veranderingen moeten deze langetermijnvisie ondersteunen.

Met alle maatregelen, de nieuwbouw en de veranderingen in de openbare ruimte wil de VU een campus creëren die op alle mogelijke manieren ontmoetingen stimuleert en faciliteert. Daarnaast moeten de werkplekken voldoen aan de moderne eisen van zowel studenten als medewerkers. Met een langetermijnvisie zorgt de VU ervoor dat de campus duurzaam wordt ontwikkeld en dat de kosten voor huisvesting dalen. Op het nieuwe campus-terrein komen niet alleen onderwijs- en onderzoeksgebouwen, maar ook horeca, sportfaciliteiten, uitgaansgelegenheden en culturele voorzieningen. Zo wordt de VU-campus onderdeel van een levendige stadswijk, waar 24 uur per dag iets te beleven valt. In 2012 zijn op dit gebied een aantal stappen gezet.

Aantrekkelijk campusterrein

Zo is er op initiatief van studenten van de studentenbond SRVU in 2012 een duurzame daktuin ontwikkeld op het hoofdgebouw. Op deze daktuin krijgen ook planten uit de VU Hortus een nieuwe plek, waardoor deze bijzondere collectie voor het grootste deel op de campus kan blijven. In het voorjaar van

2013 opent de VU de daktuin officieel. Deze ontwikkeling past in het doel van de VU: de campus aantrekkelijker en groener maken. Ook moet er meer samenhang komen in de diverse onderdelen.

Renovatie hoofdgebouw

Het hoofdgebouw blijft de komende vijftien jaar het visitekaartje van de VU. Het heeft een belangrijke functie als hoofdentree, academiegebouw voor protocollaire activiteiten en ontmoetingsplek. Een plek waar zowel studenten en wetenschappers als het bedrijfsleven kennis en inspiratie opdoen. Ook blijft het hoofdgebouw de vestigingsplaats van zowel de universiteitsbibliotheek als de multimedievoorzieningen. Het is de centrale werkplek voor alfa- en gammawetenschappen. Een minimaal noodzakelijke renovatie moet het hoofdgebouw de hoognodige 'facelift' geven, waardoor het gebouw aan de moderne eisen kan voldoen de komende jaren.

In 2013 komen er enkele winkeltjes en meer horecafaciliteiten in de looproute van het openbaar vervoer naar de hoofdingang. Gevarieerde eet-, studie-

en loungeplekken moeten het gebouw ook van buitenaf een levendige indruk geven. In de gevel komen bovendien meer deuren naar de Boelelaan en het campusplein en de entree van het hoofdgebouw wordt heringericht. Ten slotte komt er meer licht in het gebouw en worden de zichtlijnen verbeterd.

O2-gebouw

In 2012 is gestart met de bouw van de O12-toren, de totale investering bedraagt circa M€ 147. Dit labgebouw is bedoeld voor biochemisch onderzoek, waarin diverse onderzoeksgroepen gaan samenwerken op het gebied van Human Health Life Sciences (H2LS). Met de O12-toren presenteert de VU een andere manier van huisvesten: in plaats van een faculteit per gebouw zitten de onderzoeksgroepen van verschillende faculteiten bij elkaar per thema. De VU huisvest in dit gebouw ongeveer 700 tot 750 fulltime medewerkers. Jaarlijks is er plek voor ongeveer honderd masterstudenten bij de groepen van de Faculteit der Exacte Wetenschappen (FEW) en de Faculteit der Aard- en Levenswetenschappen (FALW), en circa vijftig tot honderd bij het VUmc.

NU.VU

In 2012 is het voorlopig ontwerp van het NU.VU-gebouw gereedgemaakt. NU.VU bestaat uit 31.000 m² aan ontmoetingsmogelijkheden waar onderwijs, wetenschap, bedrijfsleven en maatschappij samenkomen. Het gebouw wordt zo ontwikkeld dat het mogelijk is velerlei indelingen en functies onder te brengen, afhankelijk van de onderwijs- en onderzoeksbehoeften.

11

FINANCIËN

Financiële context van de VU

Uit de meerjarenramingen blijkt dat de middelen vanuit OC&W zullen dalen. Tegelijkertijd moet in Onderwijs en Onderzoek, Huisvesting en faciliteiten op de VU-campus geïnvesteerd worden. Een belangrijk onderdeel binnen het financieel beleid van de VU is tijdig anticiperen op veranderende omstandigheden in externe en interne financiering. Daarom is de VU in 2011 met een omvangrijk ombuigingsprogramma gestart.

Bij de invulling van de benodigde ombuigingen is bewust gekeken naar een aantal herstructurende maatregelen – waaronder het verbeteringsprogramma voor de bedrijfsvoering – met als einddoel het onderwijs en onderzoek aan de VU te versterken.

De keuze voor de herstructurende maatregelen is gemaakt in een periode waarin de financiële uitgangspositie voor de VU nog relatief gezond is. Tijdig maatregelen nemen om de effecten van de financiële omslag op te vangen, dient ertoe om deze gezonde financiële positie van de VU ook op langere termijn te waarborgen, daarbij inbegrepen de realisatie van de huisvestingsambities van de VU.

De financiële positie van de VU is sterk genoeg om vanuit eigen kracht en met voldoende tijd en aandacht de veranderingen te kunnen realiseren.

De VU is er - mede door haar beleid - in 2012 in geslaagd om een positief resultaat te behalen. De faculteiten en diensten zijn erin geslaagd om de bezuinigingstaakstellingen te realiseren.

Het financiële resultaat van de VU over 2012 in perspectief.

Het positieve resultaat betekent dat de VU op koers ligt om de bezuinigingstaakstelling te realiseren. Uit de verbeterde verhouding WP/OBP kan worden geconcludeerd dat het terugdringen van de kosten voor bedrijfsvoering ten behoeve van Onderwijs en Onderzoek zijn vruchten begint af

te werpen. Dit betekent echter niet dat de ingezette koers kan worden bijgesteld. Hiervoor zijn diverse redenen:

- het resultaat is weliswaar positief, zeker wanneer wordt gecorrigeerd voor de financiële lasten, maar dit betreft voor het surplus op het begrote resultaat met name effecten van administratieve aanpassingen, incidentele baten en uitstel van activiteiten.
- Uit de meerjarenramingen blijkt dat het financiële kader voor de komende jaren waarschijnlijk minder gunstig zal zijn dan tot nu toe werd aangenomen.
- Een groot deel van de besparing op ondersteuning is op dit moment incidenteel bereikt, met name door het vrijhouden van vacatures. De structurele besparing moet via de reorganisaties worden gerealiseerd.
- De reorganisaties zullen, naast lagere kosten, moeten leiden tot een meer uniforme, gestandaardiseerde en daarmee efficiëntere en effectievere ondersteuning van het primaire proces.

RESULTAAT 2012

Het te publiceren exploitatieresultaat bedraagt na verwerking van incidentele baten en lasten M€ 10,3, bij een begroting van M€ 4,5.

	BEGROTING	REALISATIE	BEGROTING
	2012	2012	2013
GENORMALISEERD RESULTAAT	4,5	17,0	-4,2
Vordering BaMa-gelden		5,1	
Vrijval senioren gelden		4,0	
Schuldpositie ineffectiviteit derivaten		-15,8	
GEPUBLICEEERDE RESULTAAT	4,5	10,3	-4,2

In de jaarrekening is de exploitatierekening 2012 opgenomen.

Het resultaat behoeft enige toelichting omdat het een resultante is van enkele boekhoudkundige correcties (vordering BaMa, vrijval senioren gelden en derivaten) in combinatie met resultaten per eenheid (faculteiten en diensten). Eerst wordt het genormaliseerde resultaat toegelicht en vervolgens wordt een toelichting gegeven op de boekhoudkundige correcties. Dit hoofdstuk wordt afgesloten met een VU brede analyse van de baten en lasten en een conclusie.

A: Toelichting op het genormaliseerde resultaat

Het genormaliseerde resultaat bedraagt M€ 17,0. Dat is M€ 12,5 hoger dan begroot. In onderstaande tabel wordt aangegeven waar deze afwijking door wordt veroorzaakt.

TOELICHTING OP ONTWIKKELING RESULTAAT	REALISATIE	VERKLARING INCIDENTEEL/STRUCTUREEL/NEUTRAAL
Nog niet bestede projectgelden	2,7	incidenteel: besteding schuift door naar 2013 e.v.
Nog niet bestede prestatiegelden	2,6	incidenteel: besteding schuift door naar 2013 e.v.
Huisvesting gerelateerde tekorten	-3,3	incidenteel: voorzieningen en hogere lasten EB
Hogere rijksbijdrage	1,9	neutraal: loon- en prijscompensatie
Hogere collegegelden	3,0	incidenteel
Resultaat faculteiten	5,6	combinatie van mee- en tegenvallers
TOTAAL	12,5	

Nog niet bestede projectgelden

Mede door het uitstel van de implementatie van de reorganisatie Bedrijfsvoering, maar ook doordat voor diverse projecten de voorbereidingstijd lager was dan verwacht, is een deel van de begrote middelen voor projecten in 2012 niet besteed. Dit is een incidenteel resultaat in 2012. In de komende jaren zullen deze middelen alsnog worden besteed en dan leiden tot een incidenteel tekort.

Nog niet bestede prestatiegelden

In 2012 is de eerste tranche van de prestatiegelden (M€ 2,6) ontvangen. De projecten starten in 2013. De in 2012 ontvangen middelen zullen daarom ook pas vanaf 2013 tot besteding komen. Ook hier geldt dus dat het resultaat 2012 een incidenteel karakter heeft.

Huisvesting gerelateerde tekorten

Het tekort op de kosten, die aan huisvesting gerelateerd zijn wordt veroorzaakt door het opnemen van enkele voorzieningen en door de relatief hoge lasten van het energiebedrijf. Dit betreft grotendeels incidentele effecten.

Hogere Rijksbijdrage

De hogere Rijksbijdrage betreft compensatie voor de gestegen sociale lasten, met name pensioenpremie. Hier staan gestegen sociale lasten tegenover. Het structurele effect van deze stijging is voor de VU neutraal.

Hogere collegegelden

De stijging van de collegegelden is voor een deel gerelateerd aan hogere studentenaantallen. Daarnaast is deze post gestegen als gevolg van een admi-

nistratieve wijziging t.o.v. vorig jaar. Dat betreft een incidenteel effect.

Resultaat Faculteiten

De faculteiten hebben een positief resultaat behaald van M€ 3,7 bij een begroting van +/- M€ 1,9. Uitgangspunt is dat de faculteiten een structureel sluitende exploitatie realiseren. Afwijkingen daarvan zijn – zowel in de begroting als in de realisatie – incidenteel.

Uit bovenstaande toelichting blijkt dat het genormaliseerde resultaat aanzienlijk hoger is dan het begrote resultaat. Dit wordt veroorzaakt door incidentele effecten. Een deel van deze middelen zal in de komende jaren alsnog tot besteding komen. Dit betekent dat er, ondanks het positieve resultaat, geen extra financiële ruimte voor de komende jaren beschikbaar is.

B: TOELICHTING OP BOEKHOUDKUNDIGE CORRECTIES

Toelichting op de vordering BaMa gelden

Dit betreft het verwerken van een resterende vordering op OC&W in verband met de compensatie als gevolg van de overgang naar het Bachelor Masterstelsel van M€ 5,1. Voor het te publiceren resultaat heeft dit een éénmalig positief effect.

Toelichting op de vrijval senioren-gelden

Dit betreft een vrijval op de voorziening senioren-gelden M€ 4,0 als gevolg van nieuwe CAO afspraken. Voor het te publiceren resultaat heeft dit een positief effect.

Toelichting op de boeking schuldpositie ineffectiviteit derivaten

De aangescherpte interpretatie van de regelgeving met betrekking tot de waardering van derivaten confronteert ons met een bijzondere situatie. Als gevolg van het in 2013 concreet invullen van (een gedeelte van) de financieringsbehoefte en de laatste inzichten met betrekking tot de stand en de voortgang van huisvestingsplannen is de VU tot de conclusie gekomen dat een deel van de derivatenportefeuille een 'overhedged' positie in zich heeft. In een 'overhedge' situatie is de hoofdsom van de rentederivaten hoger dan het totaal van de financieringsbehoefte en uitstaande leningen.

Deze situatie is met name veroorzaakt door het vertragen van een aantal investeringsbeslissingen enerzijds en de herstructurering van de swapportefeuille anderzijds. De herstructurering in 2011 was voornamelijk gericht op het naar achteren schuiven van de bestaande derivaten waarvoor een marginaal hogere rente (0,06%) op de derivaten werd overeengekomen. Vanwege beide effecten is er sprake van een accounting ineffectiviteit.

De VU is tot de conclusie gekomen dat een gedeelte van dit bedrag reeds in 2011 in de jaarrekening verwerkt had moeten worden omdat toen ook de herstructurering van de derivatenportefeuille heeft plaats gevonden.

De VU heeft daarom deze hedge ineffectiviteit in de 2012 jaarrekening verwerkt. Dit heeft geleid tot het opnemen van de additionele negatieve marktwaarde van een deel van de derivatenportefeuille als langlopende verplichting van € 15,83 miljoen. De

marktwaarde van de portefeuille varieert naar gelang de ontwikkelingen op de kapitaalmarkt. Vanwege de huidige lage kapitaalmarktrente en de lange looptijd vertoont de portefeuille een maximale negatieve marktwaarde van ongeveer € 108 miljoen per eind 2012. De marktwaarde is de actuele waarde van de in de toekomst verschuldigde verplichtingen. Alleen bij het (tussentijdse) beëindigen van een renteswap contract zal de VU met hoge kosten geconfronteerd worden. De VU is voornemens om op korte termijn externe financiering aan te trekken, dus van tussentijdse beëindiging en hoge kosten is derhalve geen sprake.

Voor het te presenteren exploitatie resultaat 2012 heeft de vereiste aanvullende langlopende schuldverplichting een negatief effect. Deze boeking leidt niet tot een kasstroom buiten de VU en heeft ook geen effect op het investeringsvolume en de financieringsruimte. Dit bedrag zal in de resterende looptijd van de derivatencontracten leiden tot een verlaagde rentelast in de winst-en-verliesrekening.

Wij sluiten dit hoofdstuk af met een VU brede analyse van de baten en lasten inclusief ontwikkeling in formatie.

ANALYSE VAN DE BATEN EN LASTEN

In onderstaande figuur is de ontwikkeling van de baten en lasten opgenomen.

	REALISATIE 2012	BEGROTING ³ 2012	REALISATIE 2011
BATEN			
Rijksbijdragen	295,7	286,1	284,1
Overige overheidsbijdragen	0,8	-	0,9
College- en examengelden	45,3	41,9	39,5
Baten werk in opdracht van derden	93,7	83,0	91,0
Overige opbrengsten	48,8	46,6	50,6
TOTAAL BATEN	484,3	457,6	466,1
LASTEN			
Personele lasten	307,7	302,6	308,0
Afschrijvingslasten	29,3	28,4	29,2
Huisvestingslasten	35,9	35,0	37,9
Overige lasten	86,6	87,2	81,5
TOTAAL LASTEN	459,5	453,2	456,6
SALDO BATEN EN LASTEN	24,8	4,4	9,5
FINANCIËLE BATEN EN LASTEN	(14,5)	0,0	(0,6)
RESULTAAT	10,3	4,4	8,9

Ontwikkeling baten

De rijksbijdrage is M€ 9,6 hoger dan begroot. Dit betreft voor M€ 5,1 de reeds genoemde correctie in verband met de BaMa-compensatie. Het overige deel betreft met name loon- en prijscompensatie (looncompensatie betreft gestegen pensioenpremie).

Prestatiebekostiging

In de Rijksbijdrage 2012 is voor de VU een bedrag aan prestatiebekostiging opgenomen van € 2,6 miljoen. Dit bedrag zal worden meegenomen bij de besluitvorming over de financiering van centrale en decentrale projecten in het kader van de Onderwijsagenda VU in 2013 e.v. Die projecten moeten er o.a. toe leiden dat de prestatieafspraken tussen OCW en VU worden gerealiseerd. Aangezien deze prestatieafspraken pas eind 2012 zijn geformaliseerd, heeft er in 2012 nog geen inzet van middelen plaatsgevonden. Overigens zijn de prestatiegelden in 2012 nog onderdeel van de onderwijsopslag VU, als onderdeel van de lumpsum bekostiging via de Rijksbijdrage. Vanaf 2013 zijn de prestatiegelden ondergebracht in een afzonderlijke prestatiebox in de OCW-financiering.

De collegegelden zijn hoger dan begroot door een toename van het aantal studenten.

De baten Werk voor derden zijn M€ 10,7 hoger dan begroot en M€ 2,7 hoger dan in 2011. Kennelijk waren deze baten in verband met de economische situatie conservatief begroot en heeft de verwachte daling zich niet voorgedaan.

De overige baten zijn licht gedaald t.o.v. 2011.

Ontwikkeling lasten

De lasten zijn zowel ten opzichte van de begroting als t.o.v. 2011 redelijk stabiel. Echter, daar waar bij de baten sprake is van opwaartse incidentele effecten (BaMa-compensatie), zijn er bij de lasten neerwaartse incidentele effecten.

Ontwikkeling Personele lasten

De personele lasten zijn nagenoeg gelijkgebleven aan die van 2011 en bedragen M€ 307,7. In de personele lasten is de vrijval van de senioren gelden verwerkt en ook bij Exacte Wetenschappen (M€ 1,8) en de Facilitaire Campusorganisatie (M€ 1,0) is sprake van substantiële vrijval van personele voorzieningen. Hierdoor zijn de personele lasten incidenteel gedrukt. De structurele personele lasten, gecorrigeerd voor deze incidentele posten, zijn hoger dan begroot, hetgeen ook blijkt uit de toegenomen aantallen fte's en strookt met de gestegen omzet derde geldstroom.

Uit de daling van het aantal fte OBP kan echter worden opgemaakt dat er een beweging op gang is gekomen om – vooruitlopend op de formele reorganisaties – het aantal ondersteunende functies te reduceren. De bezuinigingstaakstelling die aan de eenheden was meegegeven is dan ook gerealiseerd, zei het dat de omvang van de besparing op OBP wel kleiner is dan de taakstelling. Een deel ervan is dus ten koste gegaan van O&O of via incidentele oplossingen gerealiseerd. Bij de daadwerkelijke reorganisaties zal de gehele taakstelling op OBP behaald moeten worden.

Ontwikkeling aantallen fte

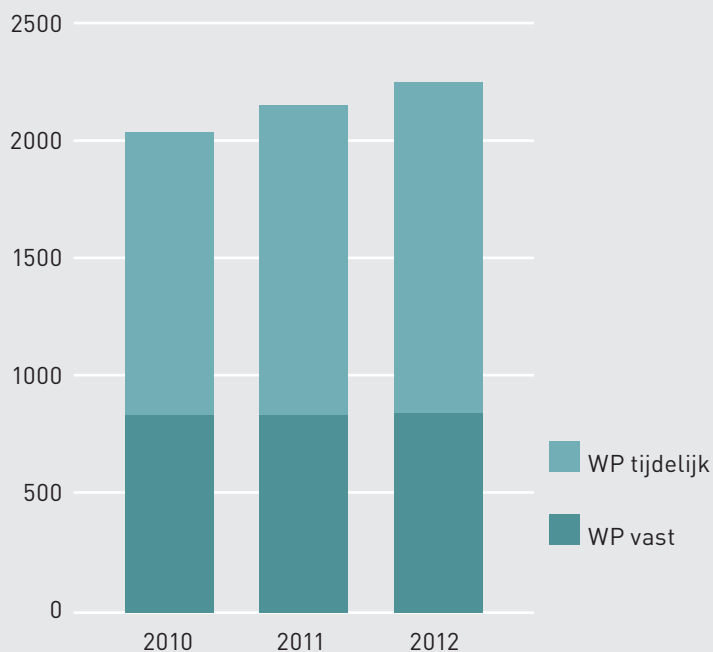
FTE's	2012	2011	AFWIJKING
Fte WP	2257	2153	104
Fte OBP	1495	1536	-41
FTE TOTAAL	3752	3689	63

WP

WP PER FUNCTIECATEGORIE (IN FTE)	2010	2011	2012
Hoogleraar	227	230	237
UHD	186	193	199
UD	351	345	346
Onderzoeker	361	400	449
Docent	216	231	267
Promovendus	605	647	646
Overig WP	92	106	113
TOTAAL	2038	2153	2257

De toename van het WP betreft met name onderzoekers en docenten en is te relateren aan de toename van de onderwijs- en onderzoekactiviteiten. Hiervoor waren middelen beschikbaar gesteld via het interne allocatiemodel. De toename bestaat uit tijdelijke aanstellingen, het aantal vaste WPers is gelijkgebleven. Dat is goed zichtbaar in onderstaande grafiek.

VERHOUDING TIJDELIJK / VAST WP IN FTE

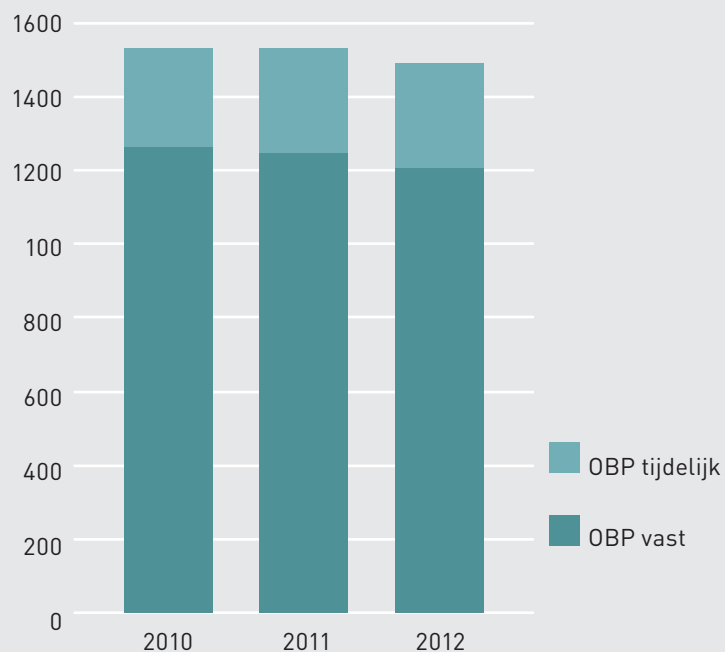

OBP:

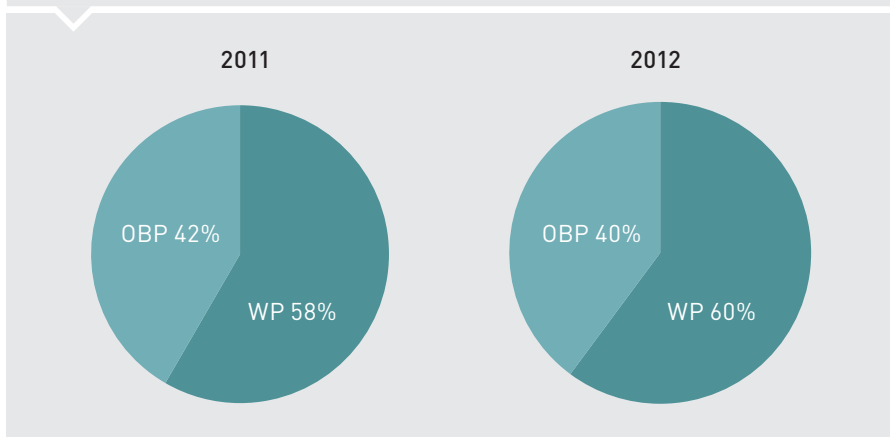
De daling van het aantal OBP-functies met 41 fte doet zich voor in het vaste OBP. Hier is het aantal tijdelijke posities stabiel. De afname is een direct gevolg van de maatregelen die zijn getroffen, vooruitlopend op de reorganisatie in de bedrijfsvoering, zowel bij de faculteiten als diensten. Het betreft met name de lagere OBP-functies. In het OBP schaal 12 en hoger is een lichte stijging waarneembaar.

Als gevolg van de toename van het aantal WP en de afname van het aantal OBP is de WP/OBP-ratio verbeterd van 1,4 tot 1,5.

VERHOUDING TIJDELIJK / VAST OBP IN FTE

ONTWIKKELING VERHOUDING WP/OBP

Personeel niet in loondienst

De externe inhuur is gedaald van M€ 23,4 naar M€ 22,6. Bij de faculteiten is een lichte stijging zichtbaar (k€ 150). De totale omvang bedraagt daar nu M€ 10,5. Bij de diensten is de inhuur gedaald van M€ 13,1 naar M€ 12,1.

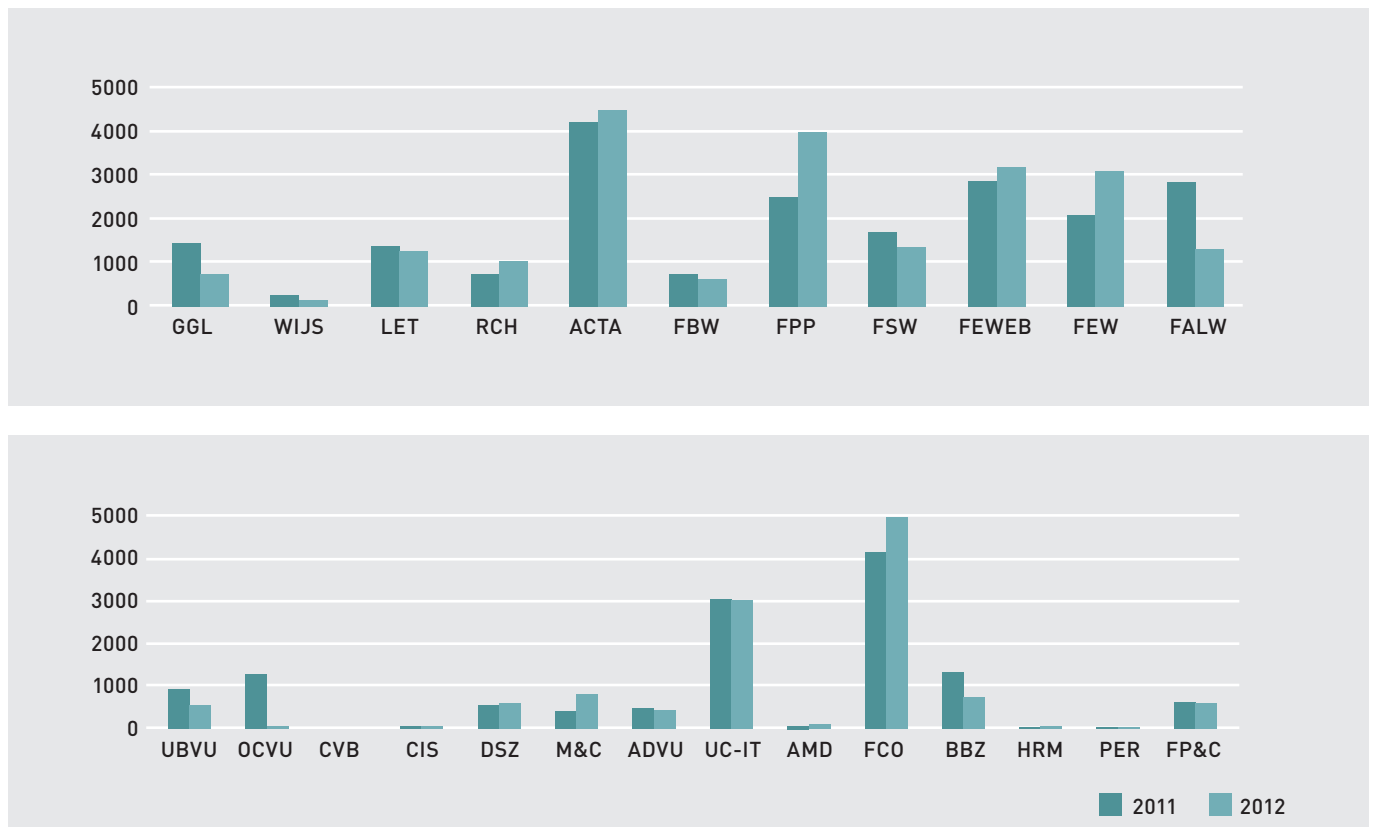
De aard van de inhuur is bij faculteiten en diensten verschillend. Bij faculteiten betreft dit vooral docenten, terwijl bij de diensten de inhuur grotendeels bestaat uit enerzijds interim functies en anderzijds projectmedewerkers. Bij de faculteiten is de externe inhuur redelijk constant.

Bij de diensten is de externe inhuur weliswaar gedaald, maar blijft de inhuur relatief hoog. Hierbij vallen met name de posities bij UC-IT en FCO op.

Bij UC-IT betreft dit grotendeels projectmedewerkers in verband met de (afron- ding van) het migratieproject en diverse projecten in het kader van het realiseren van het instellingsplan. De lasten van deze externe inhuur komen te laste van de betreffende projectbudgetten. Dit betreft dus inhuur vanwege de tijdelijk noodza- kelijke extra capaciteit.

Bij FCO wordt relatief veel externe capaciteit ingezet t.b.v. de campusontwikke- ling. Dit betreft vooral tijdelijk benodigde expertise op dit gebied.

Omvang externe inhuur per eenheid in k€

Toelichting op de balans

In de Jaarrekening is de balans opgenomen.

De stijging in de Materiële Vaste Activa is een direct gevolg van de Campusontwikkeling. In 2012 is M€ 22,7 geïnvesteerd in de voorbereiding van het OI2 gebouw. Daarnaast is M€ 5,2 geïnvesteerd in het gebouw van het Energiebedrijf. Daarnaast zijn diverse kleinere bedragen geïnvesteerd in onder meer het hoofdgebouw, het Acta-gebouw en het ontwerp van het NU.VU-gebouw en het Campusplein.

Vermogenspositie

Het Eigen Vermogen van de VU is door het positieve resultaat gestegen van M€ 256,6 naar 266,9. De solvabiliteit bedraagt nu ruim 52%. Dit is iets lager dan in 2011 (55%) omdat ook de schulden op de balans zijn toegenomen. De VU voldoet met deze solvabiliteit ruim aan de eisen die externe financiers

hieraan stellen. De Stichting VU-VUmc treedt op als rechtspersoon voor o.a. externe financiers en de belastingdienst. De vermogenspositie van de Stichting VU-VUmc voldoet aan de eisen die externe financiers hieraan stellen, in de jaarrekening van de Stichting is hierover informatie opgenomen. De jaarrekeningen en jaarverslagen dienen daarom in het kader van de beoordeling van o.a. de vermogenspositie in samenhang te worden gelezen.

De langlopende schuld betreft de positie in verband met de ineffectiviteit van derivaten.

Ontwikkeling kasstroom

De liquide middelen zijn toegenomen met M€ 30,7. De toename wordt grotendeels veroorzaakt door een positieve kasstroom uit operationele activiteiten.

Risicomanagement

Voor een gedegen bedrijfsvoering is het van belang inzicht te hebben in de risico's die de continuïteit en de doelstellingen kunnen bedreigen. Risicomanagement behoort binnen de VU tot de integrale lijnverantwoordelijkheid van faculteiten en diensten. Zij worden hierbij ondersteund door diverse disciplines op het gebied van arbeidsomstandigheden, veiligheid, audit, financiën, human resources management en ICT. De VU heeft in 2012 hierin geen significante wijzigingen aangebracht, er zijn wel een aantal verbeteringen gepland en die worden besproken met de met toezicht belaste organen.

De doelstellingen en het beleid op het gebied van risicobeheer inzake het gebruik van financiële instrumenten is in 2012 vastgelegd in een Treasuryplan. De VU is zich terdege bewust van de risico's die samenhangen met het gebruik van financiële instrumenten. De risico's die samenhangen met de bestaande derivatenportefeuille zijn duidelijk in beeld gebracht en worden toegelicht in het hoofdstuk Financiën van dit jaarverslag. De VU handelt hierbij binnen de regels van de huidige regeling beleggen en belenen, ten aanzien van open posities. Door de verkoop van een aantal ABNAMRO-activiteiten aan de Deutsche Bank voldoet de VU niet aan de ratingeisen die ook in de regeling Beleggen en belenen worden gesteld. Ook de onderwijsinspectie is op de hoogte van deze situatie en de VU hoeft hier geen verandering in aan te brengen. VU is onderdeel van de Stichting VU-VUmc en de financiële risico's die dat met zich meebrengt zijn beschreven in hoofdstuk 3 van dit jaarverslag.

In 2012 zijn als uitkomst van de risicoanalyse op de geprioriteerde risicogebieden diverse aanvullende beheersmaatregelen getroffen. Zo is binnen het gebied onderwijs mede ter voorbereiding op de aanvraag voor een Instellingsaccreditatie het kwaliteitszorgsysteem nader aangescherpt en verder geharmoniseerd. Ook zijn er aanvullende onderwijs-KPI's ontwikkeld waarmee de voortgang van de doelstellingen van onderwijs beter gemonitord kunnen worden. Uit de Nationale Studentenenquête (NSE) bleek twee jaar achtereenvolgend een lage score voor de onderwijsfaciliteiten. De VU is in 2012 met een inhaalslag begonnen, waarbij de diensten intensief samenwerken. Alle relevante belanghebbenden worden betrokken bij de verbeteringen in de vorm van klankbord-, test-, werk- en stuurgroepen. Met sommige projecten loopt de VU inmiddels weer voorop in Nederland, bijvoorbeeld met de digitale toetszaal die in 2012 is gerealiseerd.

Binnen het onderzoek heeft de VU de doelstelling de externe inkomsten fors te vergroten. Deze doelstelling is eerst en vooral een uitdaging voor de onderzoekers, maar vraagt ook veel van de rest van de organisatie: geven we de onderzoekers wel de goede prikkels en faciliteren wij hen wel op de goede manier. In 2012 is een programma gestart dat de ondersteuning van de onderzoekers bij de acquisitie, het beheer en de verantwoording van de subsidie moet verbeteren.

T TON RUHE

DIRECTEUR FINANCIËN, PLANNING & CONTROL

VU STAAT NOG STEEDS VOOR FINANCIËLE UITDAGINGEN

TON RUHE IS DIRECTEUR FINANCIËN, PLANNING & CONTROL. SINDS ZIJN AANTREDEN IN 2009 HEEFT HIJ EROP AANGEDRONGEN DE BEDRIJFSVOERING FLINK ONDER HANDEN TE NEMEN. MEER DIGITALISEREN, STANDAARDISEREN, HARMONISEREN EN ALS LOGISCH GEVOLG: REORGANISEREN. 'ALS JE ALS UNIVERSITEIT HET GELD NIET MEER HEBT, ZUL JE WEL MOETEN.'

Ton Ruhe: 'De grootste bedreiging van de VU op dit moment: de studentenaantallen zijn enorm toegenomen, terwijl de bijdrage van de overheid fors is afgenomen; in relatieve zin met 20 procent. We zitten in de knel wat dat betreft en komen structureel 33 miljoen euro tekort. Bovendien staan subsidiepotjes onder druk en heeft het bedrijfsleven minder geld beschikbaar. Dan moet je als organisatie wel in beweging komen.'

Bedrijfsvoering optimaliseren

De keuze om de bedrijfsvoering te optimaliseren, lag voor de hand. Als je de organisatiestructuur van de VU vergelijkt met andere universiteiten – zie de recente benchmarkstudie van Bureau Berenschot – dan hebben wij veel meer decentraal geregeld, minder de krachten gebundeld en minder processen standaard ingericht. De VU

heeft bijvoorbeeld aanzienlijk meer controllers dan vergelijkbare universiteiten en tientallen administraties die het rekeningstelsel allemaal weer verschillend interpreteren. Dat kan niet goed zijn. De organisatiestructuur is daarmee onnodig arbeidsintensief en duur. Door de bedrijfsvoering te optimaliseren, kun je vrij snel geld besparen. Het proces roept veel weerstand op, maar als je het geld niet meer hebt, zul je wel moeten.

Europese subsidies

Bovendien zijn de verantwoordingseisen van subsidies (tweede geldstroom) opgeschroefd en wordt het bedrijfsleven (derde geldstroom) terughoudend als de organisatiestructuur niet transparant is. Binnen Europa zijn echt nog tientallen miljarden subsidiegelden beschikbaar voor wetenschappelijk onderzoek, maar de EU stelt hoge

eisen aan een deugdelijke en vooral ook consistente verantwoording. Om daaraan te kunnen voldoen, hebben we – tegen de stroom in – de projectadministratie geharmoniseerd en een Europese werkgroep opgericht.

Valorisatie en alumni

Als de overheid de geldkraan langzaam dichtdraait, moet je als universiteit andere geldstromen zoeken en deze beter benutten. Ik denk daarbij aan subsidies en bijdragen van de industrie, maar ook aan alumni beleid en charity (vierde geldstroom). Zo kan de VU valorisatie veel beter op de kaart zetten en meer uit het alumni beleid halen.

Uitdagingen en mogelijkheden

Mijn motto is om van bedreigingen uitdagingen te maken. Ik probeer mensen altijd enthousiast te maken voor het onderzoeken van mogelijkheden. Het is niet alleen noodzakelijk, maar ook leuk om een zakelijke relatie op te bouwen met derden, op een manier dat de wetenschapper zegt 'yes!'. Kortom, mijn einddoel is de basis op orde te hebben, want dat is een conditio sine qua non, een noodzakelijke voorwaarde dus, voor de verbetering van het primaire proces.'

12

TOEKOMST

Het jaar 2013 zal in het teken staan van verdere implementatie van het vastgestelde beleid. Het betreft hier de doelstellingen uit het IP, waarbij met name het verbeteren van de organisatie van onderwijs centraal staat (onder andere door de inzet van prestatiemiddelen, en tegelijkertijd de uitvoering van de reorganisatie in de Bedrijfsvoering. In 2012 is voor al deze stappen de basis gelegd. Ook wordt in 2013 duidelijk of en in welke vorm de samenwerking met de UvA in het verband van de Amsterdam Faculty of Science vorm zal worden gegeven.

In 2013 wordt verder een besluit genomen over het moment van een door de NVAO uit te voeren instellingsaudit naar het onderwijs.

De reorganisatie van de Bedrijfsvoering wordt met name ingegeven door de behoefte aan een betere ondersteuning van de Onderwijs en Onderzoek processen. De verbetering van de ondersteuning wordt gerealiseerd door het efficiënter inrichten van processen en het vereenvoudigen van de organisatie. 2013 wordt hierbij een belangrijk jaar. Het betekent concreet dat de implementatie van de reorganisatie van de domeinen IT, AMD, Internationalisering en huisvesting in 2013 afgerond moet worden. De domeinen die in 2014 op de planning staan om te reorganiseren, worden in 2013 voortvarend opgepakt om de planning te behalen. De uitvoering van deze plannen zal veel vragen van de organisatie. Gezien de onzekere financiële toekomst door onder meer de ontwikkeling van de rijksbijdrage blijft de noodzaak hiervoor echter aanwezig. In de Kadernota 2014 wordt dit verder uitgewerkt.

Met faculteiten en diensten worden in het kader van de onderwijsagenda prestatieafspraken gemaakt voor het realiseren van prestaties op de volgende onderdelen:

- a. onderwijskwaliteit en studiesucces,
- b. vernieuwing bachelor- en masteronderwijs,
- c. de facultaire kwaliteitszorg,
- d. studenttevredenheid.

Via de reguliere planning en control cyclus wordt de voortgang hiervan gevolgd.

Ten aanzien van de samenwerking met de UvA zal de bestuurlijk-juridische structuur van het samenwerkingsverband verder worden uitgewerkt. Daarbij worden ook de gevolgen voor de bedrijfsvoering (o.a. studentenadministratie en ICT) in kaart gebracht. Voor budgettaire effecten is het primair uitgangspunt dat zoveel mogelijk 'binnen het bestaande budget' moet worden opgelost. Dit betekent dat de dekking voor de investeringen via het huidig projectenbudget bedrijfsvoering opgelost wordt, dan wel in te verdienen via efficiencybesparingen. Ook moeten nadere afspraken worden gemaakt over het allocatie- en kostenmodel en de P&C-cyclus.

De VU gaat in 2013 verder met investeringen in de verouderde huisvesting: het realiseren van het OI2 gebouw, vervanging van het machinepark van het Energiebedrijf en de renovatie van het hoofdgebouw. Verder worden de investeringen in het NU.VU gebouw, onderliggende parkeergarage en de renovatie van gebouw MF verder uitgewerkt en ter besluitvorming voorgelegd. De investeringen worden gedeeltelijk extern gefinancierd. De contracten met de Europese Investeringsbank voor een deel van de benodigde financiering worden naar verwachting voor de zomer 2013 ondertekend. De VU krijgt dan de beschikking over een financieringsfaciliteit van ongeveer M€ 230 voor de realisatie van het fase 1 Campusinvesteringsplan. De voorbereiding van de 2e fase van het Campusplan wordt in 2013 verder uitgewerkt.

Om meer sturing op de reorganisatie bedrijfsvoering mogelijk te maken worden medewerkers in de bedrijfsvoering vanaf 1 april 2013 hiërarchisch aangestuurd door de kwartiermaker van een domein. In de operationele aansturing wijzigt bij de meeste domeinen tot 1 januari 2014 vooralsnog niets.

DE BEGROTING VOOR 2013 IS ALS VOLGT VASTGESTELD:

RESULTATENREKENING	BEGROTING	REALISATIE	REALISATIE	REALISATIE
	2013	2012	2011	2010
Rijksbijdrage en Collegegeld	323,8	341,8	324,5	307,3
Tweede/derde geldstroom	83,0	93,7	91,0	79,3
Overige baten	42,5	48,8	50,6	39,8
TOTAAL BATEN	449,4	484,3	466,1	426,4
Personele lasten	257,2	307,7	308,0	253,9
Afschrijvingslasten	31,1	29,3	29,2	20,6
Overige instellingslasten *	161,1	122,5	119,4	150,8
TOTAAL LASTEN	449,4	459,5	456,6	425,3
SALDO BATEN EN LASTEN	0,0	24,8	9,5	1,1
Saldo financiële baten en lasten	-4,2	-14,5	-0,6	-2,0
Bijzonder/buitengewoon resultaat				
EXPLOITATIERESULTAAT	-4,2	10,3	8,9	-0,9

Opmerking: de regels 'overige instellingslasten' en 'personele lasten' behoeven enige toelichting. Het verschil tussen begroting en realisatie betreft de verantwoording van de bijdrage aan de Medische Faculteit

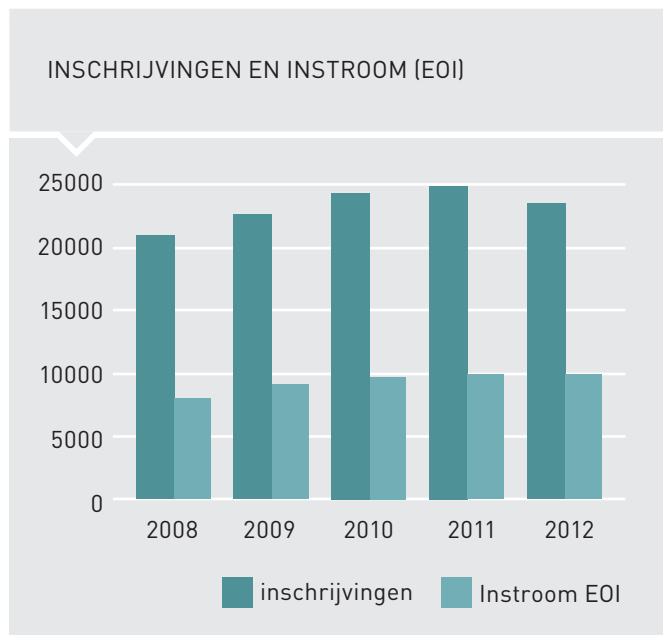
13

FEITEN EN CIJFERS

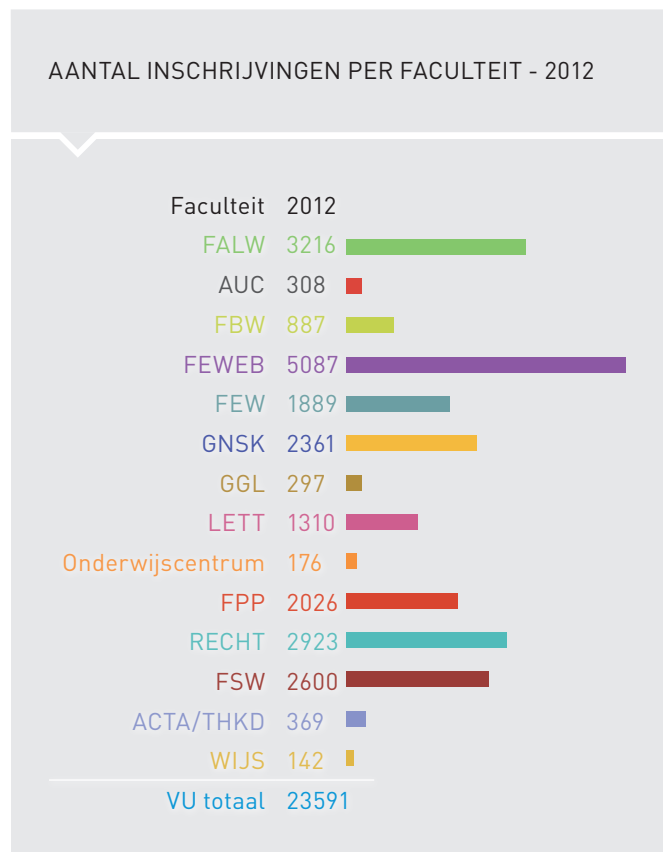

1 ONDERWIJS

1.1 INSCHRIJVINGEN EN INSTROOM

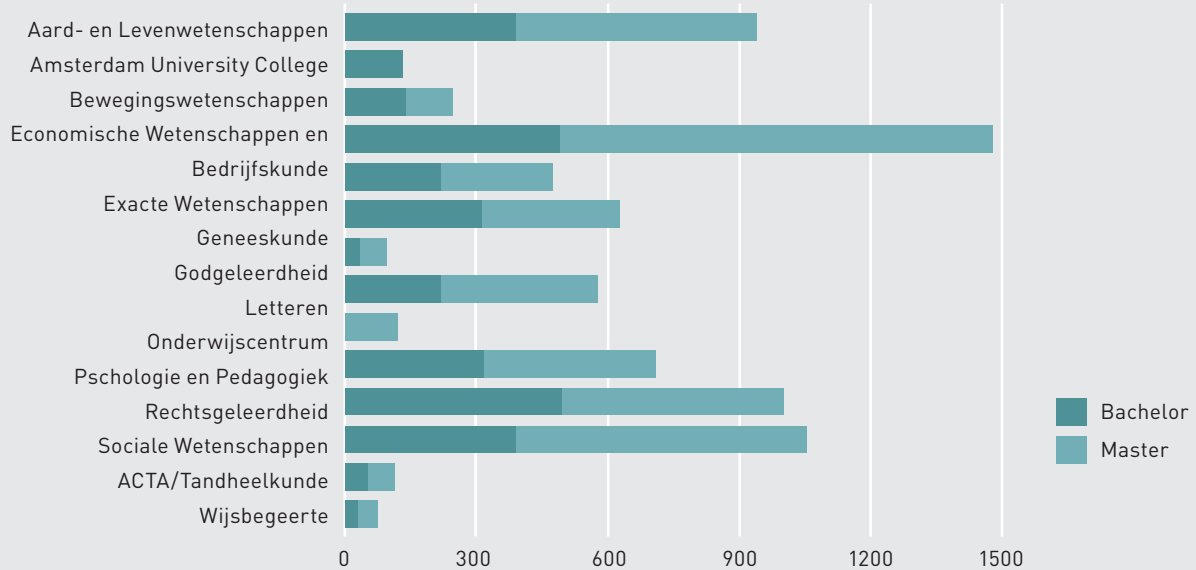

Sinds 2008 zijn het aantal inschrijving gestegen tot 24.992 in 2011. Voor het eerst in 2012 een daling van het aantal studenten met ruim 5% ten opzichte van 2011. De instroom Eerstejaars Opleiding Instelling (EOI) vertoont dezelfde trend na jaren van groei in 2012 een kleine daling van 1% ten opzichte van 2011.

1.2 AANTAL DIPLOMA'S

AANTAL BEHAALDE DIPLOMA'S BACHELOR EN MASTER STUDIEJAAR 2012

2 ONDERZOEK

2.1 ONDERZOEKSINZET EN -OUTPUT (INCL. VUMC)

2.1.

ONDERZOEKSINZET EN -OUTPUT (INCL. VUMC)

	2011	2012
INZET FTE		
1ste	736	753
2de	423	469
3de (+evt. 4de en 5de)	635	662
TOTAAL	1.794	1.884
OUTPUT		
"Dissertatie A + B volgens opgave Pedel"	324	307
"Wetenschappelijke publicatie"	6.920	7.366
Vakpublicatie	1.514	1.521

2.2 VENI-VIDI-VICI

(NWO Innovational research incentive scheme)

Vooraanstaande wetenschappers die grensverleggend en innovatief onderzoek doen kunnen in aanmerking komen voor een persoonlijke beurs uit de Vernieuwingsimpuls. Per jaar is er in totaal € 150 miljoen beschikbaar voor Veni, Vidi en Vici samen. Veni-beurzen zijn voor pas gepromoveerde onderzoekers, Vidi's voor onderzoekers die na hun promotie al enkele jaren onderzoek hebben verricht en de Vici is voor senior onderzoekers die hebben aangetoond een eigen onderzoekslijn te kunnen ontwikkelen. Het zijn zeer prestigieuze NWO-beurzen die uitstekend zijn voor de reputatie en carrière van individuele onderzoekers. De VU haalt door de jaren heen gemiddeld steeds haar marktaandeel.

2.2.

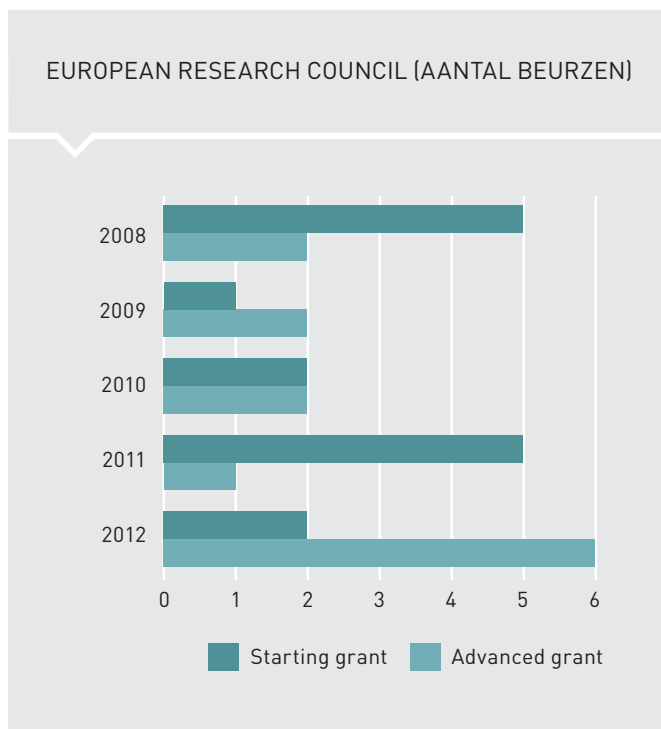
VENI-VIDI-VICI (NWO INNOVATIONAL RESEARCH INCENTIVE SCHEME)

VENI-VIDI-VICI	2008	2009	2010	2011	2012
VENI	12	8	19	13	11
VIDI	3	9	8	10	-*
VICI	3	2	5	3	2

* Nog niet bekend

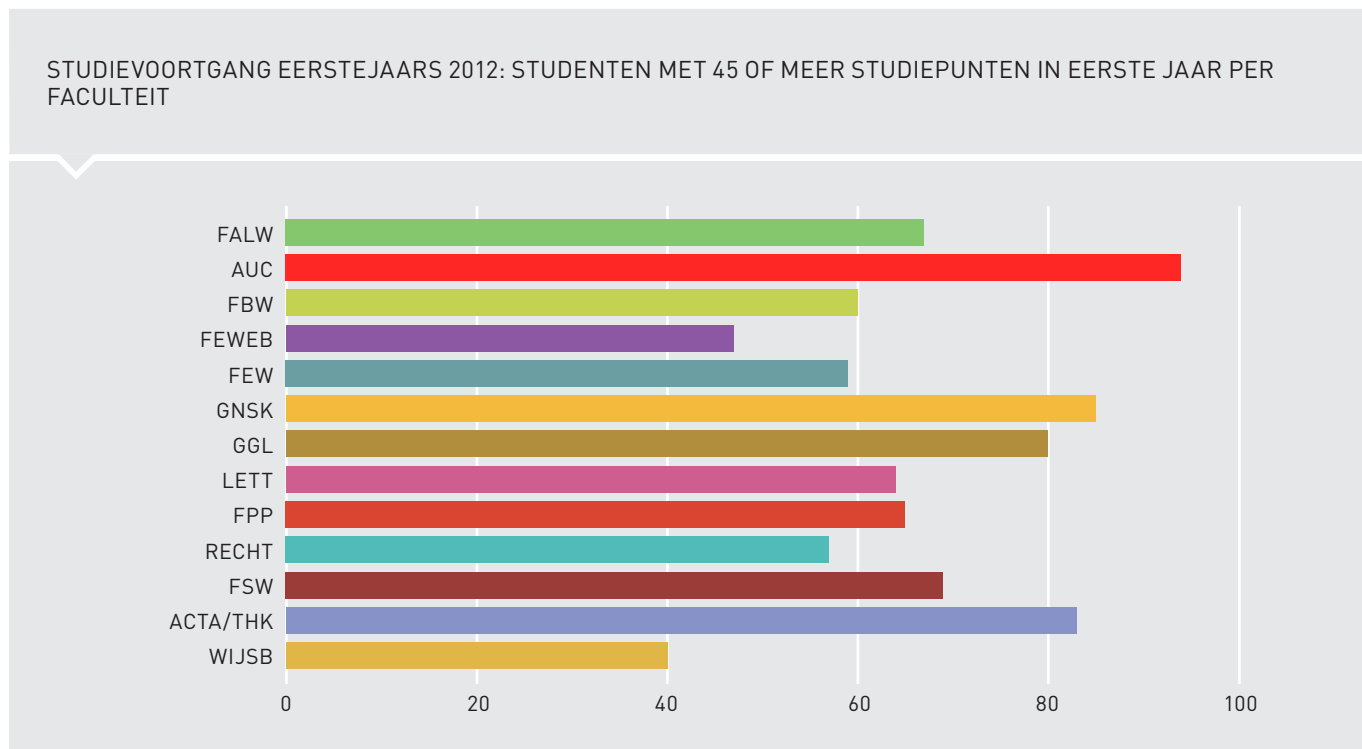
2.3 EUROPEAN RESEARCH COUNCIL (ERC)

De European Research Council (ERC) verdeelt subsidies van de Europese Onderzoeksraad. ERC steunt individuele onderzoekers in het voortzetten van hun grensverleggende onderzoek. ERC is gericht op onderzoekers die disciplinaire grenzen overstijgen en op onderzoek dat nieuwe innovatieve benaderingen en toepassingen zoekt. ERC biedt beurzen voor startende onderzoekers (minimaal 2 jaar geleden gepromoveerd) en senior onderzoekers die aantoonbaar leidend zijn op hun eigen onderzoeksterrein. In 2013 komt daar de Consolidator Grant bij, een beurs voor toponderzoekers met 7-12 jaar onderzoekservaring sinds hun promotie. Nederland is redelijk succesvol in ERC en de VU blijft daarin niet achter: in 2012 werden zelfs zes Advanced Investigator Grants binnengehaald.

3 STUDENTEN

3.1 STUDIEVOORTGANG EERSTEJAARS

3.2 NIET-EER STUDENTEN

In 2012 is financiële ondersteuning verstrekt aan studenten uit niet-EER landen. Dit betreffen landen buiten de Europese Economische Ruimte.

Aantal niet-EER studenten dat in 2012 een tegemoetkoming heeft ontvangen	Totaal van de in 2012 aan niet-EER studenten verstrekte vergoedingen
2	€ 720

3.3 UITWISSELING

De VU heeft meerdere uitwisselingsovereenkomsten met buitenlandse instellingen. Hiervan wordt veel gebruik gemaakt. De vergoeding voor buitenlandse studenten aan de VU wordt per faculteit vastgesteld. Deze vergoeding is indien van toepassing kostendekkend.

3.4 STUDENTENTEVREDENHEID

De Nationale Studentenenquête (NSE) is een landelijk onderzoek waarin jaarlijks tienduizenden studenten hun mening geven over keuzeruimte, werkvormen, docenten, studeerbaarheid, faciliteiten en andere aspecten van hun opleiding en hogeschool of universiteit. De NSE is in 2012

ingevuld door 7.046 studenten (een response van 29%) van de VU en zij gaven een gemiddelde tevredenheidsscore van 3,8 op schaal van 1 tot 5.

Uit de scores blijkt dat studenten van de VU negatiever oordelen over de voorbereiding op een beroepsloopbaan, betrokkenheid van docenten en de huisvesting dan studenten van andere universiteiten. Overigens zijn de verschillen tussen de universiteiten erg klein. Het is noodzakelijk om hierin de komende jaren een inhaalslag te maken. De komende jaren worden ieder jaar drie punten waarop de VU het slechtst scoort in de NSE aangepakt. In 2013 richt deze aanpak zich op de verbetering van toetsing en beoordeling (tijdig bekend maken van studieresultaten), de informatievoorziening en de ICT-voorzieningen op de VU. Dit moet er toe leiden dat de VU in 2015 op deze onderwerpen in de NSE beter scoort.

De VU houdt inderdaad zelf ook studentenevaluaties om na te gaan wat de studenten vinden van hun onderwijs. De uitkomsten van die studentenevaluaties zijn overwegend positief. Het verschil met de NSE is voor het grootste deel te verklaren doordat de NSE zich in belangrijke mate richt op de facilitaire kant van de universiteit, terwijl de studentevaluaties zich voornamelijk op de inhoudelijk kant van het onderwijs richten.

Totaal gemiddelde van de brede universiteiten is 3,9 en de VU scoort daar net iets onder met 3,8

	Inhoud	Algemene Vaardigheden	Wetenschappelijke Vaardigheden WO	Voorbereiding Beroepsloopbaan	Docenten	Informatie voorziening	Studie faciliteiten	informatiepunt	Toetsing en beoordeling	Studierooster	Studielast	Studie begeleiding	Studie omgeving	Huisvesting	Betrokkenheid
	2012	2012	2012	2012	2012	2012	2012	2012	2012	2012	2012	2012	2012	2012	2012
Radboud Universiteit Nijmegen	3,8	3,8	3,7	3,1	3,8	3,6	3,8	3,7	3,5	3,8	3,5	3,7	4,2	2,6	3,2
Rijksuniversiteit Groningen	3,7	3,8	3,7	3,0	3,8	3,6	3,9	3,8	3,6	3,8	3,6	3,6	4,2	3,2	3,2
Universiteit Leiden	3,8	3,7	3,7	3,0	3,8	3,5	3,7	3,5	3,5	3,8	3,6	3,6	4,0	2,9	3,1
Universiteit Utrecht	3,8	3,8	3,7	3,1	3,8	3,6	3,6	3,6	3,6	3,8	3,7	3,6	4,0	2,1	3,3
Universiteit van Amsterdam	3,7	3,7	3,6	2,8	3,7	3,2	3,5	3,3	3,3	3,5	3,5	3,3	4,0	1,9	2,9
Vrije Universiteit Amsterdam	3,6	3,6	3,5	2,9	3,6	3,3	3,4	3,3	3,3	3,6	3,5	3,4	4,0	2,0	3,0

3.5 INTERNATIONALE RANKINGS

Internationale ranglijsten, zogenaamde rankings, geven een indruk van de kwaliteit van onderwijs en onderzoek. Instituten worden wereldwijd beoordeeld en daarbij heeft elke ranglijst een andere reeks van indicatoren. Vanwege de verschillende beoordelingsmethodes kan de positie van een universiteit variëren per ranking. In het overzicht hieronder is de positie van de VU in de meeste bekende internationale ranglijsten weergegeven:

	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Leiden Ranking	85	75	83
Shanghai Ranking	101 - 150	101 - 150	101 - 150
THE	139	159	140

In de Shanghai Ranking is de VU gestegen van een 165e plek in 2006 tot de 119e plaats in 2012. In THE Ranking is de VU gestegen van de 183e plaats tot de 140e plaats in 2012.

4 PERSONEEL

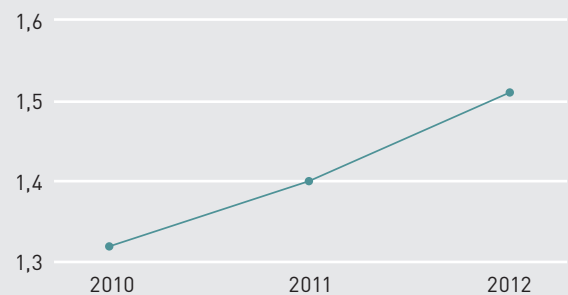
4.1 PERSONEEL IN VU DIENST

Het personeelsbestand bij de VU is in 2012 toegenomen met bijna 63 fte, maar netto slechts 37 fte. De verhouding WP/OBP neemt toe zoals beoogd met de hoofddoelstelling Bedrijfsvoering om naar een ratio te groeien van 1:1,5. Van de instroom in fte is in 2012 90% vrouw en daarmee stijgt de verhouding M/V.

PERSONEEL IN VU-DIENST	2010	2011	2012
FTE	3580	3688	3751
Aantal personen	4556	4653	4774
In- en uitstroom (in FTE)	2010	2011	2012
IN	520,6	623,6	620,9
Uit	535,8	545,4	584,2
	-15,2	78,2	36,7 *1
Verhouding WP/OBP (in FTE)	2010	2011	2012
WP	2038	2153	2257
OBP	1542	1536	1495
WP/OBP	1,32	1,4	1,5
Verhouding man/vrouw (in FTE)	2010	2011	2012
Man	1969	2014	2020
Vrouw	1611	1674	1731
	45%	45%	46%
Gemiddelde leeftijd	2010	2011	2012
	41	41	40

"*1 Het verschil tussen de netto instroom (36,7fte) en de stijging van de formatie (63fte) wordt veroorzaakt doordat bij de berekening van de netto instroomcijfers geen studentassistenten en werktijdwijzigingen worden meegenomen."

VERHOUDING WP/OBP IN FTE

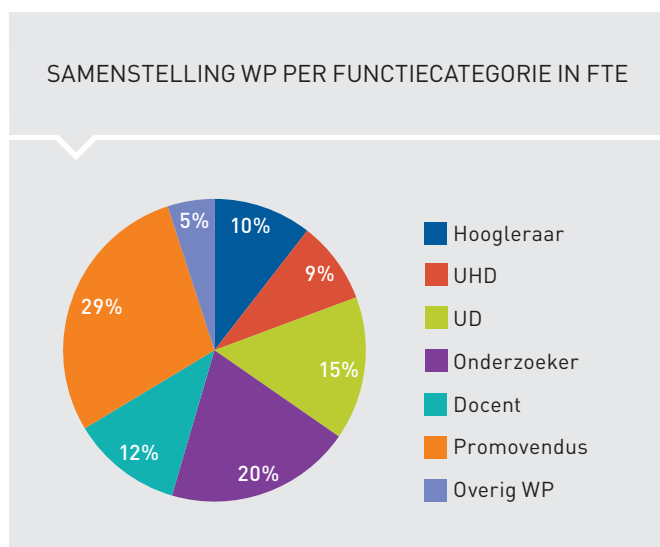

4.2 PERSONEEL WP

Het aantal FTE WP neemt toe in 2012 met 5% ten opzichte van 2011. Er is met name een groei in het aantal Onderzoekers en Docenten.

WETENSCHAPPELIJK PERSONEEL (WP)*	2010	2011	2012
FTE	2038	2153	2257
Aantal personen	2698	2822	2978
WP vast/tijdelijk (in FTE)	2010	2011	2012
WP vast	832	832	849
WP tijdelijk	1206	1320	1408
WP vast %	41%	39%	38%
WP tijdelijk %	59%	61%	62%
Verhouding man/vrouw (in FTE)	2010	2011	2012
man	1206	1252	1304
vrouw	832	901	953
% vrouw	41%	42%	42%
Gemiddelde leeftijd	38	38	38
WP per functiecategorie (in FTE)	2010	2011	2012
Hoogleraar	227	230	237
UHD	186	193	199
UD	351	345	346
Onderzoeker	361	400	449
Docent	216	231	267
Promovendus	605	647	646
Overig WP	92	106	113
Totaal	2038	2153	2257

*Alleen personeel met een arbeidsrelatie met VU, exclusief: ACTA-UvA, stagiairs, mensen met ziekingeld na ontslag, medisch specialisten, artiesten, MUP-personeel en VU Connected, PThU Kampen; Bron SAP-HR

4.3 NATIONALITEITEN WETENSCHAPPELIJK PERSONEEL

Nationaliteiten naar afkomst van wetenschappelijk personeel

Internationale medewerkers	Afrika	Azië	Europa	NL	Noord-Amerika	Oceanië	Zuid-Amerika	Totaal
In personen	14	96	434	2373	39	7	15	2978

4.4 PERSONEEL OBP

Het aantal FTE OBP vast is in 2012 met 3% afgenomen ten opzichte van 2011. Het aantal tijdelijke FTE OBP is constant gebleven.

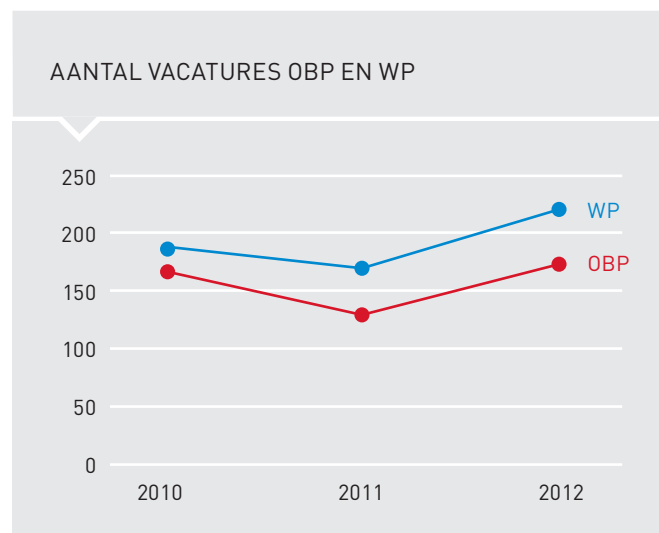
ONDERSTEUNEND EN BEHEERSPERSONEEL (OBP)*	2010	2011	2012
FTE	1542	1536	1495
Aantal personen	1858	1831	1796
OBP vast/tijdelin (in FTE)	2010	2011	2012
OBP vast	1279	1251	1213
OBP tijdelijk	263	284,5	282
OBP vast %	82,9%	81,5%	81,1%
OBP tijdelijk %	17,1%	18,5%	18,9%
Verhouding man/vrouw (in FTE)	2010	2011	2012
Man	764	762	717
Vrouw	778	773	778
	50%	50%	52%
Gemiddelde leeftijd	2010	2011	2012
	44	45	45
OBP naar schaal (FTE)	2010	2011	2012
Schaal 01 - 05	6,5%	5,9%	5,5%
Schaal 06 - 07	28,1%	27,4%	26,2%
Schaal 08 - 09	27,6%	28,1%	29,2%
Schaal 10 - 12	31,0%	31,8%	32,7%
Schaal 13 - 18	6,7%	6,8%	6,5%

*Alleen personeel met een arbeidsrelatie met VU, exclusief: ACTA-UvA, stagiairs, mensen met ziekingeld na ontslag, medisch specialisten, artiesten, MUP-personeel en VU Connected, PThU Kampen; Bron SAP-HR

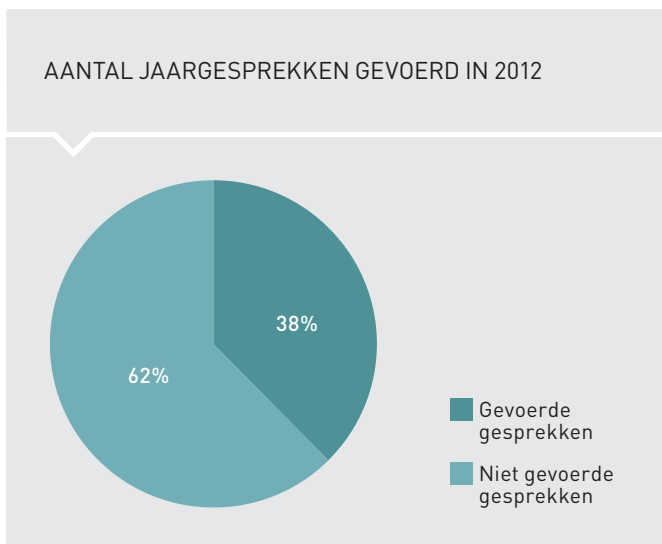
4.5 AANTAL VACATURES

VACATURES	2010	2011	2012
WP	186	170	221
OBP	168	131	174
Totaal	354	301	395

In 2012 een forse stijging van het aantal vacatures met ruim 30%, die een gelijke toename in vacatures voor OBP en WP laat zien.

4.6 JAARGESPREEKEN GEVOERD IN 2012

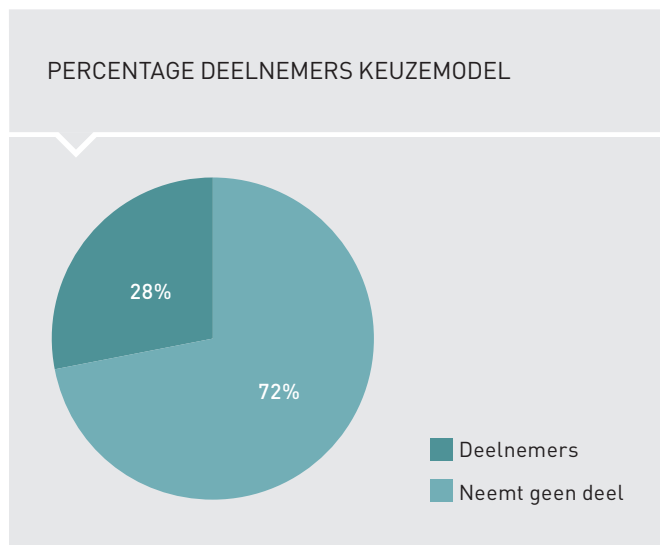
4.7 OPLEIDINGSKOSTEN

totale opleidingskosten	2010	2011	2012
	k€ 1.863	k€ 1.787	k€ 1.816
totale loonkosten	2010	2011	2012
	k€ 226.864	k€ 226.834	k€ 231.982
% loonkosten besteed aan opleidingskosten	2010	2011	2012
	0,82%	0,79%	0,78%

4.8 KEUZEMODEL

keuzemodel	2010	2011	2012
Aantal deelnemers aan keuzemodel (excl. ACTA)	1416	1280	1321

De VU voert geen beleid waarin medewerkers om niet gebruik kunnen maken van initiële opleidingen. Op basis van individuele afspraken kunnen medewerkers deelnemen aan opleidingen, maar dan wel tegen marktconforme afspraken.

4.9 UITKERINGSLASTEN IN VERBAND MET WERKLOOSHEID

Uitkeringslasten in verband met werkloosheid in €	2010	2011	2012
WW - Wettelijke uitkering	1.803.616	2.085.945	2.328.568
BWNU - Bovenwettelijke uitkering	409.631	466.155	507.715
TOTAAL	2.213.247	2.552.100	2.836.283

4.10 ZIEKTEVERZUIM

ziekteruim uitgedrukt in %	2010	2011	2012
VU	3,0	3,0	3,0
BRON: SAP-HR			

5 BEDRIJFSHULPVERLENING

Beperkt aantal ongevallen

De omvang van de VU-populatie inclusief studenten is ongeveer 20-25 duizend personen. Volgens VU-beleid moeten alle ongevallen en onveilige situaties bij de Arbo en Milieu Dienst (AMD) worden gemeld. Er is sprake van een behoorlijke meldingsdiscipline; ook kleine incidenten worden gemeld. De meldingen vanuit de bewaking naar de AMD verlopen goed; vandaar ook de stijging in geregistreerde onwelmeldingen ten opzichte van 2011. In 2012 vonden de meeste meldingen plaats in algemene ruimten van diverse gebouwen. Ongevallen komen (relatief) beperkt voor. Er was geen noodzaak om ongevallen te melden bij de Inspectie SZW.

Ombudsman en klachtenprocedure

Op de website van de VU is onder de kop Geschillenloket een transparante en voor iedereen toegankelijke klachtenregeling opgenomen. Daarin worden onder meer de rol van de ombudsman en de vertrouwenspersoon beschreven en wordt helder uiteengezet welke procedures er moeten worden gevolgd wanneer er sprake is van klachten, geschillen en andere onvolkomenheden. De ombudsman maakt jaarlijks een jaarverslag waarin verantwoording wordt afgelegd over de kachten en afhandeling daarvan.

Aantal gemelde ongevallen 2012	
Totaal	33
Faculteiten	14
Overige	19

Hulpvragen bij de AMD	
EHBO-hulpvragen:	77
Behandelkamer:	41
Doorverwijzing SEH VUmc of externe behandelaar:	19

Bedrijfshulpverleners:	
Ontruimer	61
EHBO	50
VURIT (VU Rapid Intervention Team)	59
TOTAAL AANTAL DEELNEMERS	170

BIJLAGE 1

Overzicht nevenfuncties leden van de Raad van Toezicht Stichting VU-VUmc

Prof. dr. C.P. Veerman (1949)

Voormalig minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (2002-2007) en voormalig voorzitter College van Bestuur Wageningen (1997-2002).

Voorzitter Raad van Bestuur Bracamonte BV te Groesbeek.

Nevenfuncties: lid Raad van Commissarissen Rabobank Nederland, voorzitter Raad van Commissarissen handelshuis Koninklijke Reesink, lid Raad van Commissarissen Royal Barenburg Group, voorzitter Raad van Commissarissen USG People, lid bestuur NWO (Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek), voorzitter VEWIN (Vereniging van waterbedrijven in Nederland).

H.H.J. Dijkhuizen RA (1960)

Voormalig voorzitter Raad van Bestuur KPMG N.V.

Nevenfuncties: voorzitter KPMG Audit Committee Institute Nederland, lid bestuur Holland Financial Centre, voorzitter bestuur Enactus Nederland (voorheen SIFE (Students in Free Enterprise) Nederland), lid Raad van Toezicht en voorzitter Audit Committee Unicef Nederland, lid Bestuur Nationaal fonds 4 en 5 mei, secretaris bestuur 'Stichting Steun Emma', lid Commissie Monitoring Talent naar de Top.

Drs. W. Geerlings (1950)

Voorzitter Raad van Bestuur van het Medisch Centrum Haaglanden.

Nevenfuncties: Lid Raad van Toezicht NIVEL (Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg), lid Advisory Board TNO Zorg en Bouw, lid van de evaluatiecommissie ZonMW.

Drs. J.P. Rijdsijk (1956)

Voormalig divisiedirecteur bij de Nederlandsche Bank en voormalig lid van de hoofddirectie ASR Nederland.

Nevenfuncties: voorzitter bestuur stichting Management Studies VNO-NCW, lid Raad van Toezicht Museum voor Volkenkunde, voorzitter Raad van Advies XS4ALL, voorzitter Fair Share Fund Triodos Bank, lid Raad van Commissarissen Dutch Space, lid Bestuur NWO-instituut ASTRON, voorzitter Raad van Toezicht Veerstichting Leiden, extern lid auditcomité Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties.

BIJLAGE 2

Overzicht nevenfuncties voormalig leden van de Raad van Toezicht Stichting VU-VUmc

Drs. P. (Pieter) Bouw (1941)

Econoom, voormalig president-directeur KLM N.V.

Nevenfuncties: lid van de Raad van Commissarissen NUON N.V., voorzitter van de bankraad Nederlandse Bank.

Ir. R. (Rein) Willems (1945)

Voormalig voorzitter regiegroep Chemie, voormalig president-directeur Shell Nederland B.V. en voormalig lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal voor het CDA.

Nevenfuncties: lid van Raad van Commissarissen FMO, voorzitter Raad van Commissarissen Koninklijke Joh. Enschedé, voorzitter Raad van Commissarissen Van Leeuwen Buizen Groep, voorzitter Raad van Commissarissen Essent, lid Raad van Commissarissen Caldic Chemie, lid Raad van Toezicht Museum Boerhaave, lid Advisory Board Responsible Investment PGGM vermogensbeheer, lid Maatschappelijke Raad van Gevangenzorg Nederland, voorzitter Stichting Toekomst der Techniek (STT).

Drs. A.E.J.M. (Alexandra) Schaapveld MA (1958)

Voormalig hoofd investment banking ABN AMRO en hoofd Europa RBS.

Nevenfuncties: lid Raad van Commissarissen en Audit Committee Holland Casino, lid Raad van Advies Plan Nederland, lid Jury van de Young Captains Award, lid Raad van Commissarissen en Audit Committee van Vallourec S.A. (Frankrijk), lid Raad van Commissarissen, auditcommissie en remuneratiecommissie Bumi Armada Berhad (Maleisië), lid Raad van Commissarissen en lid audit- en risk committee FMO.

Prof.dr. F. (Frans) Leijnse (1947)

Emeritus universiteitshoogleraar aan de Open Universiteit, voormalig voorzitter HBO-raad en voormalig lid van zowel Eerste Kamer als Tweede Kamer voor de PvdA.

Nevenfuncties: Vice-voorzitter van de Raad van Commissarissen van Loyalis N.V., adviseur van Van Spaendonck Groep, lid Raad van Toezicht KPC Groep, voorzitter Wetenschappelijk-Technische Raad van SURF, lid Raad van Toezicht Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten, voorzitter Politie Onderwijsraad, voorzitter Raad van Toezicht Stichting Carmelcollege.

Prof.dr. W. (Willem) van Tilburg (1942)

Emeritus hoogleraar klinische psychiatrie VUmc, werkzaam als psychiater van de polikliniek Amsterdam van het Leo Kannerhuis en vrijgevestigd psychiater, psychotherapeut, supervisor en docent.

Nevenfuncties: voorzitter van de Erkenningscommissie gedragsinterventies van het ministerie van Justitie, voorzitter van de visitatiecommissie van de Stichting Topklinische Zorg, lid van het bestuur van de vereniging Bennekom en de Stichting tot steun VCVGZ, lid van het bestuur van de Stichting Psychoanalyse en Psychiatrie.

BIJLAGE 3

Overzicht functies van de huidige leden Raad van Toezicht van de Stichting VU-VUmc (stand tot en met 1 maart 2013)

NAAM	FUNCTIE	AANGETREDEN	TERMIJN
Dhr. prof. dr. C.P. Veerman	• Voorzitter	1 januari 2012	1
Dhr. H.H.J. Dijkhuizen RA	• Vice-voorzitter • Voorzitter audit- en huisvestingscommissie	1 maart 2013	1
Mw. drs. J.P. Rijsdijk	• Lid kwaliteitscommissie (vanaf 1 augustus 2012) • Lid audit- en huisvestingscommissie • Aandachtsgebied VUmc	1 januari 2012	1
Dhr. drs. W. Geerlings	• Lid kwaliteitscommissie • Aandachtsgebied VUmc	1 maart 2013	1

Overzicht functies van de voormalige leden Raad van Toezicht Stichting VU-VUmc (1 januari 2012 tot en met 31 december 2012)

NAAM	FUNCTIE	AANTREDEN	DATUM AFTREDEN	TERMIJN
Dhr. drs. P. Bouw	• Voorzitter • Aandachtsgebied Vereniging en GGZ inGeest	2001	20 april 2012	3
Dhr. prof. dr. F. Leijnse	• Vice-voorzitter • Aandachtsgebied VUmc (vanaf 01.08.2012) • Voorzitter kwaliteitscommissie (vanaf 01.08.2012, daarvoor lid) • Lid audit- en huisvestingscommissie • Lid dat in het bijzonder het vertrouwen geniet van de medezeggenschap	2007	13 december 2012	2
Dhr. ir. R. Willems	• Vice-voorzitter • Aandachtsgebied VUmc • Lid audit- en huisvestingscommissie • Voorzitter kwaliteitscommissie • Portefeuille: zorg	2006	1 augustus 2012	2
Mw. drs. A.E.J.M. Schaapveld MA	• Vice-voorzitter • Aandachtsgebied VU • Voorzitter audit- en huisvestingscommissie • Portefeuille: financiën	2008	13 december 2012	2
Dhr. prof. dr. W. van Tilburg	• Lid kwaliteitscommissie • Portefeuille: zorg	2010	13 december 2012	1

JAARREKENING

2012

1 ALGEMEEN EN GEGEVENS RECHTSPERSOON

In dit hoofdstuk vindt u de jaarrekening over 2012. Dit is de bestuurlijke verantwoording van onze bezittingen en schulden per balansdatum en de baten en lasten gedurende verslagjaar 2012. Deze jaarrekening is een onderdeel van het Jaarverslag 2012, waarin u in hoofdstuk 11 al kort iets over de jaarrekening hebt kunnen lezen.

GEGEVENS RECHTSPERSOON

Deze jaarrekening is van de Vrije Universiteit Amsterdam. De universiteit en het medisch centrum vallen samen onder de overkoepelende Stichting VU-VUmc, welke per 1 januari 2012 is afgesplitst van de Vereniging voor christelijk hoger onderwijs, wetenschappelijk onderzoek en patiëntenzorg (verkorte naam VU-Windesheim).

De VU-Vereniging is als zelfstandige rechtspersoon blijven bestaan, met daarin een afgescheiden vermogen.

Naam	Vrije Universiteit Amsterdam
Adres	De Boelelaan 1105
Postcode	1081 HV
Vestigingsplaats	Amsterdam
Telefoon	020-59 89898
Faxnummer	020-59 89899
E-mail	communicatie@vu.nl

De jaarrekening 2012 van de VU is op 31 mei 2013 door het College van Bestuur vastgesteld.

LEESWIJZER

Hieronder leest u eerst de grondslagen waarop deze jaarrekening is gebaseerd. Vervolgens vindt u de jaarrekening met uitgebreide toelichtingen. In het vervolg staat een uitgebreide toelichting op de rijksbijdrage aan VUmc; onderdeel van de staat van baten en lasten. Tenslotte vindt u de bekostigingsgegevens. We sluiten de jaarrekening uiteraard af met de controleverklaring.

2 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING IN DE JAARREKENING

ALGEMEEN

In deze jaarrekening volgen we de eisen uit de Regeling jaarverslaggeving onderwijs van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 12 december 2007 (WJZ/2007/50507). Volgens deze regeling is Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek van toepassing voor de jaarverslaggeving.

We hebben de jaarrekening opgesteld volgens deze wettelijke bepalingen, zoals opgenomen in de richtlijn RJ 660 'Onderwijsinstellingen'.

De Vrije Universiteit maakte tot en met 2011 deel uit van de Vereniging VU-Windesheim als bestuurlijke koepel van de VU, het VU medisch centrum en de Christelijke Hogeschool Windesheim. Vanaf 1 januari 2012 is de Stichting VU-VUmc de rechtspersoon waarbinnen de instellingen VU en VUmc opereren. De nieuwe structuur scheidt de voorwaarden om nadrukkelijker inhoud te kunnen geven aan de gezamenlijke strategische agenda van VU en VUmc. Het bestuur van de stichting bestaat uit de leden van het College van Bestuur VU en de Raad van Bestuur VUmc. De Stichting VU-VUmc treedt op als rechtspersoon voor o.a. externe financiers en de belastingdienst. De VU en het VUmc vormen daarmee een onlosmakelijk geheel binnen de stichting. Dit betekent tevens dat de risico's van beide instellingen hun weerslag hebben op de andere partij en de stichting als geheel. De jaarrekeningen en jaarverslagen dienen daarom ook in samenhang te worden gelezen.

Verbonden partijen in de jaarrekening :

In de jaarrekening staan de financiële gegevens van de universiteit en haar groepsmaatschappijen (of verbonden partijen) op 31 december van het boekjaar. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen en vennootschappen waarin beslissende zeggenschap wordt uitgeoefend. Hiertoe behoren ook stichtingen en eventuele samenwerkingsverbanden.

De groepsmaatschappijen vormen een economische eenheid en/of hebben een leiding die door het College van Bestuur of door het College van Bestuur gemandateerden is aangewezen.

Groepsmaatschappijen worden vanaf de datum waarop we beslissende zeggenschap over de groepsmaatschappij hebben betrokken in deze verantwoording indien het inzicht in de jaarrekening daarbij gebaat is. Voldoet het balanstotaal hier niet aan dan worden deze partijen vermeld in de toelichting op de jaarrekening. Als er op zeker moment geen sprake meer is van beslissende zeggenschap, worden de groepsmaatschappijen niet meer in de jaarrekening betrokken. In het verslag vindt u een overzicht van de verbonden partijen.

Samenwerkingsverbanden in de jaarrekening:

Samenwerkingsverbanden worden proportioneel opgenomen. Dit houdt in dat we de activa en passiva naar evenredigheid van het belang in de jaarrekening opnemen. De baten en lasten nemen we op naar evenredigheid van het aandeel in het resultaat. Het VU belang in het Amsterdam University College (AUC) bedraagt 50%. Ook is onze samenwerking met de Universiteit van Amsterdam in het Academisch Centrum Tandheelkunde Amsterdam (ACTA) in de jaarrekening opgenomen. Dit is gebeurd naar rato van het aandeel van de faculteit Tandheelkunde van de Vrije Universiteit in deze samenwerking (45 procent).

Het aandeel van derden (aandeel verbonden partijen) in het eigen vermogen en in het resultaat staat afzonderlijk in de jaarrekening. Een overzicht van de verbonden partijen (samenwerkingsverbanden en stichtingen) vindt u terug op pagina 94/95.

SALDEREN

In sommige gevallen kunnen een actief en een post van het vreemd vermogen tegen elkaar wegvallen (salderen) in de jaarrekening. Wij salderen deze posten uitsluitend, als:

- een deugdelijk juridisch instrument beschikbaar is om het actief en de post van het vreemd vermogen gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen;
- het stellige voornemen bestaat om het saldo als zodanig of beide posten gelijktijdig af te wikkelen.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING

In de jaarrekening staan de activa en passiva, gewaardeerd tegen de reële waarde, tenzij anders vermeld. Voor de waardering van in vreemde valuta luidende monetaire activa en verplichtingen gaan we uit van de koersen op balansdatum. Koersverschillen die hierdoor ontstaan, hebben we verwerkt in de staat van baten en lasten. Niet-monetaire activa en passiva in vreemde valuta die tegen historische kostprijs worden opgenomen, rekenen wij om tegen de geldende wisselkoersen per transactiedatum.

Immateriële vaste activa

Voor de waardering van de software gaan we uit van de kostprijs (verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs). Op de kostprijs brengen wij in mindering de cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeveranderingen. De afschrijving is lineair en gebaseerd op de geschatte gebruiksduur.

Materiële vaste activa

Voor de waardering van de gebouwen en terreinen gaan we uit van de kostprijs (verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs). Hier trekken we eventuele investeringssubsidies vanaf. Op de kostprijs brengen wij in mindering de cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeveranderingen.

In de kostprijs nemen we ook de kosten van groot onderhoud op, zodra deze kosten zich voordoen en aan de activeringscriteria is voldaan. De boekwaarde van de bestanddelen die we

vervangen, komen ten laste van de staat van baten en lasten. Die beschouwen we namelijk als een 'desinvestering'. Alle overige onderhoudskosten hebben we direct in de staat van baten en lasten verwerkt.

Gebouwen afschrijven

De afschrijving van onze gebouwen is lineair en gebaseerd op de verwachte gebruiksduur van het pand. Hierbij houden we rekening met de geschatte restwaarde van het pand, waarbij rekening wordt gehouden met de hoogte van de directe opbrengstwaarde en de bedrijfseconomische waarde op het moment dat het volledig is afgeschreven. Verwachten we dat de afschrijvingsmethode, gebruiksduur en/of restwaarde in de loop van de tijd verandert, dan verantwoorden we deze als een schattingswijziging. Op terreinen wordt overigens niet afgeschreven.

Een gebouw wordt afgeschreven vanaf het moment dat het in gebruik wordt genomen. We houden hierbij de volgende afschrijvingstermijnen aan:

- casco 60 jaar;
- afbouw 30 jaar;
- inbouwpakket en technische installaties 15 jaar;
- investeringen in huurpanden 10 jaar (of kortere huurtermijn);
- aanleg sportterreinen 10 jaar;
- overige terreinvoorzieningen 30 jaar.

Oude investeringen afschrijven

Investeringen van vóór 2000 schrijven we af over een gemiddelde periode van 30 jaar. Dit sluit aan op de afschrijvingsystematiek in voorgaande jaren. Het is namelijk onevenredig veel werk om de afschrijvingen van deze investeringen terug te rekenen op basis van de hierboven genoemde termijnen.

Nieuwbouwprojecten afschrijven

Van nieuwbouwprojecten activeren we alleen directe bestedingen als ook de rechtstreeks toe te rekenen inzet van eigen personeel en direct toe te rekenen rente. Op activa in aanbouw schrijven we niet af totdat we het gebouw in gebruik nemen.

Herwaardering

Gebouwen en terreinen (materiële vaste activa) die we niet meer gebruiken, worden gewaardeerd tegen de kostprijs dan wel de lagere opbrengstwaarde. Is de verwachte opbrengstwaarde veel hoger dan de boekwaarde en besluiten we het actief te verkopen, dan vindt er een herwaardering plaats. Bij realisatie van de herwaardering wordt deze als een afzonderlijke post in de staat van baten en lasten verwerkt.

Inventaris en apparatuur afschrijven

Voor de waarde van inventaris en apparatuur gaan we uit van de aanschafwaarde. We schrijven deze activa lineair af op basis van de economische levensduur. De afschrijving start in het jaar dat het actief in gebruik is genomen. Hierbij gaan

we ervan uit dat alle investeringen halverwege het desbetreffende verslagjaar in gebruik worden genomen.

Bijzondere waardeverandering materiële vaste activa

De universiteit beoordeelt periodiek of een materieel vast actief of een groep van materiële vaste activa bijzonder van waarde is veranderd. Het verlies wordt direct ten laste van de staat van baten en lasten gebracht.

Het boekenbezit is niet geactiveerd. De aanschaf van boeken komt direct ten laste van de staat van baten en lasten.

Financiële vaste activa

Deelnemingen waarin de universiteit invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid worden tegen de vermogensmutatiemethode gewaardeerd. Overeenkomstig deze methode, worden de deelnemingen in de balans opgenomen tegen het aandeel van de universiteit in de netto vermogenswaarde vermeerderd met haar aandeel in de resultaten van de deelnemingen vanaf het moment van verwerving, bepaald volgens de grondslagen zoals vermeld in deze jaarrekening. In de staat van baten en lasten wordt het aandeel van de universiteit in het resultaat van de deelnemingen opgenomen. Verbonden Partijen en deelnemingen waar sprake is van invloed van betekenis worden vermeld. In onderdeel A1.7 is een overzicht opgenomen van de Verbonden Partijen en deelnemingen.

Bij de eerste verwerking van leningen en vorderingen nemen wij deze op tegen reële waarde vermeerderd met de direct daaraan toe te rekenen transactiekosten. Baten en lasten worden in de staat van baten en lasten verwerkt zodra de leningen en vorderingen aan een derde worden overgedragen of een bijzondere waardeverandering ondergaan, alsmede via het amortisatieproces. Leningen aan deelnemingen waarvoor we tegen geamortiseerde kostprijs onder aftrek van noodzakelijke waardeverminderingen.

Bijzondere waardeverandering van financiële activa

De universiteit beoordeelt op elke balansdatum of een financieel actief of een groep van financiële activa bijzondere waardeverandering heeft ondergaan. Bij financiële activa die tegen (geamortiseerde) kostprijs worden gewaardeerd, wordt bij aanwezigheid van objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeveranderingen, de omvang van de mutatie uit hoofde van de bijzondere waardeverandering bepaald en in de staat van baten en lasten verwerkt.

Voorraden

We waarderen de voorraden op basis van de gemiddelde netto inkoopprijs. Hierbij houden we rekening met de mate van courantheid van de voorraad. De omzetbelasting is inbegrepen voor zover deze niet teruggevorderd kan worden.

Vorderingen

We waarderen vorderingen op basis van de reële waarde van de tegenprestatie. Deze verminderen we met een noodzakelijk geachte voorziening voor het risico van oninbaarheid. Ook verantwoorden we onder de vorderingen de kasbeperking rijksbijdrage OCW.

Voorzieningen

Voor verplichtingen en risico's uit het verleden waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, maar die wel redelijkerwijs is in te schatten treffen we voorzieningen. Hoe groot de voorziening moet zijn, bepalen we door zo goed mogelijk te schatten welke bedragen noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen op de balansdatum af te wikkelen. We waarderen voorzieningen op basis van hun nominale waarde, behalve als het gaat om voorzieningen voor uitgestelde personeelsbeloningen en ambts- en dienstjubilea. Deze voorzieningen zijn gewaardeerd tegen contante waarde waarbij een van toepassing zijnde rentepercentage wordt gehanteerd.

Schulden

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde, na de eerste verwerking tegen geamortiseerde kostprijs. Schulden met een looptijd langer dan een jaar worden als langlopend verwerkt. Schulden met een looptijd minder dan een jaar worden als de kortlopende schulden verantwoord.

Pensioenen

De Vrije Universiteit heeft een pensioenregeling die is ondergebracht bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (hierna te noemen ABP). De pensioenuitkering is gebaseerd op de lengte van het dienstverband en het gemiddelde salaris van de werknemer tijdens dit dienstverband.

Op grond van de uitvoeringsovereenkomst met ABP en de pensioenovereenkomst met de werknemers heeft de VU in principe geen andere verplichting dan de betaling van de verschuldigde pensioenpremie. De hoogte van de pensioenpremie is afhankelijk van de dekkingsgraad van het pensioenfonds.

Wij verantwoorden de pensioenpremies die een werkgever over de salarislasten van het boekjaar moet betalen, als pensioenlasten van dat jaar in het resultaat. De bijdragen die op de balansdatum nog niet zijn betaald, worden opgenomen als verplichtingen.

Financiële verplichtingen

Bij de eerste opname van financiële verplichtingen nemen wij deze tegen reële waarde verminderd met de direct daaraan toe te rekenen transactiekosten. Na eerste opname waarderen wij financiële verplichtingen tegen de geamortiseerde kostprijs volgens de effectieve-rentemethode.

Uitzondering hierop betreffen de hierna beschreven (afgeleide) financiële instrumenten. De universiteit maakt gebruik van financiële instrumenten (renteswaps) ter afdekking van risico's met betrekking tot de rentelasten als gevolg van rentewijzigingen. Deze renteswaps waarderen wij in de balans op basis kostprijs of lagere marktwaarde, waarbij er waar mogelijk gebruik wordt gemaakt van 'kostprijs hedge accounting'. Afgeleide financiële instrumenten die worden gewaardeerd tegen kostprijs en waarop kostprijs hedge-accounting wordt toegepast

Bij het toepassen van kostprijs hedge-accounting is de eerste waardering en de grondslag van verwerking in de balans en de resultaatbepaling

afhankelijk van de afgedekte post. Dit betekent het volgende :

- Indien de afgedekte post tegen kostprijs in de balans wordt verwerkt, wordt ook het derivaat tegen de kostprijs gewaardeerd.
- Zolang de afgedekte post in de kostprijs-hedge nog niet in de balans verwerkt wordt, wordt het hedge-instrument niet geherwaardeerd.

De universiteit past hedge accounting toe. Op het moment van aangaan van een hedge relatie, wordt dit door de universiteit gedocumenteerd. De universiteit stelt middels een test periodiek de effectiviteit van de hedge relatie vast. Dit kan gebeuren door het vergelijken van de kritische kenmerken van het hedge instrument met die van de afgedekte positie, of door het vergelijken van de verandering in reële waarde van het hedge-instrument en de afgedekte positie.

Om het ineffectieve deel van de herwaardering in de juiste periode in de staat van baten en lasten te kunnen verwerken, vergelijkt de universiteit op elke balansdatum de volgende twee bedragen (in absolute zin):

- de cumulatieve waardeverandering van het hedge-instrument sinds het aanwijzen van de hedge-relatie; en
- de cumulatieve verandering van de waarde van de toekomstig afgedekte kasstromen voor zover deze aan het afgedekte risico toegerekend kan worden.

Indien het hedge-instrument op balansdatum een negatieve waarde heeft, en de cumulatieve waardeverandering van het hedge-instrument groter is dan dat van de verandering in waarde van de toekomstig afgedekte kasstromen, wordt het deel van de negatieve waarde van het hedge-instrument dat groter is als ineffectiviteit in de winst- en verliesrekening verwerkt.

De VU past kostprijs hedge-accounting toe voor de renteswaps die ervoor zorgen dat bepaalde vastrentende (in de toekomst aan te trekken) schulden worden omgezet in variabel vastrentende leningen. Het ineffectieve deel van de waardeverandering van de renteswaps wordt verantwoord in de winst- en verliesrekening onder de financiële baten en lasten.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Algemeen

We stellen het resultaat vast aan de hand van het baten- en lastenstelsel. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Hierbij gaan we ervan uit dat reguliere onderwijstaken gelijkmatig over het collegejaar zijn verspreid.

Rijksbijdragen, overige overheidsbijdragen en subsidies

De rijksbijdragen, overige overheidsbijdragen en subsidies uit hoofde van de primaire bekostiging verwerken wij volledig als baten in de staat van baten en lasten in het jaar waarvoor deze ter beschikking is gesteld. Indien deze opbrengsten een specifiek doel hebben, verantwoorden wij deze als baten naar rato van de verrichte werkzaamheden.

Rijksbijdrage Vrije Universiteit medisch centrum

In het Vrije Universiteit medisch centrum (hierna te noemen: VUmc) is de Faculteit der Geneeskunde met het academisch ziekenhuis samengebracht. De financiering van de werkplaatsfunctie VUmc door de Vrije Universiteit is in mindering gebracht op de rijksbijdrage OCW. De aan het onderwijs en onderzoek toe te rekenen lasten van de facultaire taken van de faculteit geneeskunde zijn in de jaarrekening opgenomen. De overige aan het medisch cluster toe te rekenen baten uit onderwijs en onderzoek en de daarmee verband houdende lasten zijn opgenomen in de jaarrekening van VUmc.

College- en examengelden

De collegegelden rekenen wij tijdevenredig toe aan het kalenderjaar.

Opbrengst werk voor derden

Resultaten van tweede- en derdegeldstroomprojecten, inclusief eventueel medegefinancierde delen uit de eerste geldstroom, komen ten gunste of ten laste van de staat van baten en lasten. Dit gebeurt op het moment dat (een afgerond deel van) het project klaar is. Onder de werken voor derden nemen we ook de opbrengsten op van niet-wettelijke onderwijsactiviteiten. Als bedragen voor tweede- en derdegeldstroomprojecten vooruit worden ontvangen, presenteren we deze als overlopende passiva onder de kortlopende schulden op de balans. Door ons voorgefinancierde lasten nemen we op als overlopende activa onder de vorderingen op de balans. Overeengekomen toekomstige inspanningen voor onderzoeksprojecten worden aan de betreffende jaren toegerekend. Eventuele negatieve resultaatverwachtingen van lopende onderzoeksprojecten worden in de staat van baten en lasten verwerkt, op het moment dat we weten hoe groot deze verliezen zijn. Inkomensoverdrachten uit samenwerkingsverbanden met andere onderzoeksinstellingen corrigeren we op de bijbehorende batenrekeningen.

Kosten

In de berekening van de kosten houden we rekening met de bovenstaande grondslagen. We nemen alleen die kosten op die op dit verslagjaar betrekking hebben. We nemen alleen de (voorzienbare) verplichtingen en mogelijke verliezen op die bekend waren voor het einde van het verslagjaar indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Daarbij nemen we de voorwaarden voor het opnemen van voorzieningen in acht.

Rentelasten

Rente wordt toegerekend aan de opeenvolgende verslagperiodes naar rato van de resterende hoofdsom. De gevolgen

van koerswijzigingen (agio en disagio) en aflossingspremies worden als rentelast toegerekend aan de opeenvolgende verslagperioden. Dit verwerken we samen met de over de lening verschuldigde rentevergoeding als effectieve rente in de winst-en-verliesrekening en als de amortisatiewaarde van de schuld in de balans. Periodieke rentelasten en soortgelijke lasten komen ten laste van het jaar waarin we ze moeten betalen.

Grondslag voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

A.1.1

BALANS PER 31 DECEMBER 2012 (INCL. VERWERKING RESULTAAT)

ACTIVA	2012	2011	PASSIVA	2012	2011
Vaste activa			2.1 Eigen vermogen	266,9	256,6
1.1 Immateriële vaste activa	8,4	7,9	2.2 Voorzieningen	28,9	34,6
1.2 Materiële vaste activa	328,0	313,9	2.3 Langlopende schulden	19,8	1,0
1.3 Financiële vaste activa	7,1	2,9	2.4 Kortlopende schulden	191,2	170,0
Totaal vaste activa	343,5	324,7			
Vlottende activa					
1.4 Voorraden	0,8	1,1			
1.5 Vorderingen	71,7	76,3			
1.7 Liquide middelen	90,8	60,1			
Totale vlottende activa	163,3	137,5			
Totaal Activa	506,8	462,2	Totaal Passiva	506,8	462,2

A.1.2

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	REALISATIE	BEGROTING ¹	REALISATIE
BATEN	2012	2012	2011
3.1 Rijksbijdragen	295,7	286,1	284,1
3.2 Overige overheidsbijdragen	0,8	-	0,9
3.3 College- en examengelden	45,3	41,9	39,5
3.4 Baten werk in opdracht van derden	93,7	83,0	91,0
3.5 Overige opbrengsten	48,8	46,6	50,6
Totaal Baten	484,3	457,6	466,1
LASTEN			
4.1 Personele lasten	307,7	302,6	308,0
4.2 Afschrijvingslasten	29,3	28,4	29,2
4.3 Huisvestingslasten	35,9	35,0	37,9
4.4 Overige lasten	86,6	87,2	81,5
Totaal Lasten	459,5	453,2	456,6
Saldo baten en lasten	24,8	4,4	9,5
5 Financiële baten en lasten	(14,5)	0,0	(0,6)
Resultaat	10,3	4,4	8,9

¹ Bron is Jaarplan VU 2012 waarin op hoofdcategorieën is begroot. Er zijn geen begrotingscijfers beschikbaar van de verbonden partijen, de getoonde begroting is die van de universiteit

A.1.3

KASSTROOMOVERZICHT

	2012	2011
KASSTROOM OPERATIONELE ACTIVITEITEN		
Saldo van baten en lasten	24,8	9,5
Afschrijvingen	29,3	29,2
Mutaties voorzieningen	(5,7)	7,9
Mutaties vlottende middelen		
- voorraden	0,3	-
- vorderingen	4,6	10,8
- schulden	21,2	(2,0)
<i>Kasstroom bedrijfsoperaties</i>	<i>74,5</i>	<i>55,4</i>
Financieel resultaat	(14,5)	(0,6)
<i>Kasstroom operationele activiteiten</i>	<i>60,0</i>	<i>54,8</i>
KASSTROOM INVESTERINGSACTIVITEITEN		
Investerings Immateriële vaste activa	(2,7)	-
Investerings materiële vaste activa	(41,4)	(29,0)
Desinvesteringen materiële vaste activa*	0,2	0,2
(Des)investerings financiële vaste activa	(4,2)	(0,1)
<i>Kasstroom investeringsactiviteiten</i>	<i>(48,1)</i>	<i>(28,9)</i>
KASSTROOM FINANCIERINGSACTIVITEITEN		
Nieuw opgenomen leningen / verplichtingen	18,8	-
Aflossing langlopende schulden	-	(0,2)
<i>Kasstroom financieringsactiviteiten</i>	<i>18,8</i>	<i>(0,2)</i>
Mutatie liquide middelen	30,7	25,7
Liquide middelen per 1 januari	60,1	34,4
Mutatie liquide middelen	30,7	25,7
Liquide middelen per 31 december	90,8	60,1

* In de desinvesteringen materiële vaste activa zijn ook overige correcties betreffende de materiële vaste activa opgenomen

A1.4 TOELICHTING BIJ DE BALANS

1.1 IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

Met ingang van 2012 wordt de software getoond onder de immateriële vaste activa. De overeenkomstige cijfers 2011 zijn hierop aangepast en gecorrigeerd vanuit de hieronder vermelde Materiële vaste activa.

	Aanschaf waarde	Cumul afschr	Boekw 01.01	Invest 2012	Desinv* 2012	Afschr 2012	Aanschaf waarde	Cum afschr	Boekw 31.12
Software	10,3	(2,4)	7,9	2,7	-, -	(2,2)	13,0	(4,6)	8,4

De software is in gebruik bij dienst UCIT en betreft met name de VU breed toegepaste concernsoftware.

1.2 MATERIËLE VASTE ACTIVA

De materiële vaste activa bestaan uit een tweetal posten, te weten terreinen en gebouwen (zowel voltooid als nog in aanbouw) ad M€ 307,5 en inventaris en apparatuur ad M€ 20,5.

	Aanschaf waarde	Cumul afschr	Boekw 01.01	Invest 2012	Desinv* 2012	Afschr 2012	Aanschaf waarde	Cum afschr	Boekw 31.12
Terreinen	10,7	-, -	10,7	-, -	-, -	-, -	10,7	-, -	10,7
Gebouwen	566,9	(300,3)	266,6	8,6	(0,2)	(20,4)	575,3	(320,7)	254,6
In uitvoering en vooruitbetalingen	15,7	-, -	15,7	26,5	-, -	-, -	42,2	-, -	42,2
	593,3	(300,3)	293,0	35,1	(0,2)	(20,4)	628,2	(320,7)	307,5
Inventaris en apparatuur	94,1	(73,2)	20,9	6,3	-, -	(6,7)	100,4	(79,9)	20,5
TOTAAL MATERIËLE VASTE ACTIVA	687,4	(373,5)	313,9	41,4	(0,2)	(27,1)	728,6	(400,6)	328,0

Terreinen en gebouwen

De actuele herbouwwaarde van de gebouwen is per 31 december 2012 getaxeerd op M€ 780,9 dit is gelijk aan de verzekerde waarde. De WOZ-waarde van de gebouwen en terreinen is op 1 januari 2012 vastgesteld op M€ 263,1.

Een deel van de grond aan de Laan van Kronenburg in Amstelveen is in erfpacht uitgegeven.

Machines en installaties ten behoeve van het energiebedrijf hebben een boekwaarde van M€ 1,3.

In 2012 is er voor M€ 22,7 geïnvesteerd in de voorbereidingen van OI2. Korte termijn investeringen voor het Energiebedrijf bedragen M€ 5,2. Aan een verbouwing aan de E-vleugel in het hoofdgebouw is M€ 2,1 besteed. De ontwerpfasen Campusplein vergde in 2012 een bedrag van M€ 1,5. Aan nazorg voor ACTA pand is M€ 1,2 besteed. Daarnaast kostte een upgrade van publieke voorzieningen in het hoofdgebouw M€ 1,1 evenveel als een herhuisvestingsproject in - ook al het hoofdgebouw. Minder grote investeringen betreffen het bouwrijp maken van grond (k €985), een deelprogramma publieke voorzieningen (k€ 603) en aanpassingen van het PDO complex (k€ 550).

De desinvestering betreft het VU aandeel in de ontmanteling van de ACTA vestiging in Hoorn.

Inventaris en apparatuur

De activeringsgrens voor investeringen in inventaris en apparatuur bedraagt € 25.000. Investeringsgrens worden direct ten laste van de staat van baten en lasten gebracht.

Door de dienst Informatie Technologie (IT) is in 2012 voor in totaal M€ 3,7 geactiveerd. Dit betrof apparatuur voor netwerkfaciliteiten, opslag (storage) en werkplekinrichting over de gehele universiteit.

Vermeldenswaard zijn daarnaast de investering door de faculteit Exacte wetenschappen in een Accurate Mass TOF (k€ 128) en een Libra USP amplifier (k€ 85). Bij de faculteit Aard- en Levenwetenschappen is een bedrag van k€ 116 besteed aan een Helic thermo fischer.

* Naast de werkelijke desinvesteringen zijn in de betreffende kolom "Desinv 2012" ook correcties verwerkt.

1.3 FINANCIËLE VASTE ACTIVA

	Boekwaarde 01.01.2012	Investerings	Desinvesterings	Resultaat deelnemingen	Boekwaarde 31.12.2012
DEELNEMINGEN					
ACTA holding BV	0,2	0,1	-	-	0,3
WTC NV/CV *	0,3	-	-	0,1	0,4
Ooievaar Holding BV	0,1	-	(0,1)	-	0,0
VU-VUmc Holding	0,0	0,3	-	-	0,3
Griffin Discoveries BV. en IOTA Ltd.	0,0	0,1	-	-	0,1
<i>Subtotaal</i>	<i>0,6</i>	<i>0,5</i>	<i>(0,1)</i>	<i>0,1</i>	<i>1,1</i>
LENINGEN VERBONDEN PARTIJEN					
Bio Detection Systems BV	0,5	-	-	-	0,5
Lening STEGA**	0,1	0,1	-	-	0,2
DUWO	1,3	-	(1,3)	-	0,0
Lening parkeerbedrijf VUmc	0,2	-	-	-	0,2
Diversen	0,4	-	(0,2)	-	0,2
Waarderingscorrectie leningen	(0,2)	-	-	-	(0,2)
<i>Subtotaal</i>	<i>2,3</i>	<i>0,1</i>	<i>(1,5)</i>	<i>-</i>	<i>0,9</i>
Langlopende vordering OCW	-	5,1	-	-	5,1
TOTAAL FINANCIËLE VASTE ACTIVA	2,9	5,7	(1,6)	0,1	7,1

* WTC = Wetenschap & Techniek Centrum Watergraafsmeer

** STEGA = Skeletal Tissue Engineering Group Amsterdam

Voor diverse leningen waarvan de verwachting is dat deze (gedeeltelijk) oninbaar zijn, is een voorziening getroffen. Ultimo 2012 is van de nog uitstaande leningen naar verwachting M€ 0,2 oninbaar.

In afwijking van voorgaand jaar is dit jaar alsnog de langlopende vordering op OCW inzake de compensatie BaMa 2010 opgenomen.

1.4 VOORRADEN

	2012	2011
Gebruiksgoederen	0,8	1,1

Bij de waardering van de verbruiksgoederen is rekening gehouden met een afwaardering voor incurantheid (minder dan M€ 0,1).

1.5 VORDERINGEN

	2012	2011
Debiteuren	13,9	17,5
Ministerie OCW Kasbeperking	1,5	1,7
Andere deelnemingen	0,6	1,0
Studenten / cursisten	16,3	16,5
Personeel	0,3	0,3
Overige vorderingen	10,5	5,8
Vooruitbetaalde kosten	6,4	9,2
Overlopende activa	3,0	6,1
Nog te factureren werken voor derden	20,1	18,9
Af : Voorzieningen wegens oninbaarheid	(0,9)	(0,7)
Totaal vorderingen	71,7	76,3

Het verloop van de voorziening in 2012 wegens oninbaarheid van Debiteuren is als volgt

	2012	2011
Stand per 1 januari	0,7	0,5
Onttrekking	0,0	0,0
Toevoeging	0,2	0,2
Stand per 31 december	0,9	0,7

De afname van de vorderingen (M€ 4,6) wordt vooral verklaard door de afname van het saldo aan openstaande debiteuren, de afname van de overlopende activa en vooruitbetaalde kosten en daarnaast de toename van de overige vorderingen.

Het te vorderen bedrag op het VUmc per balansdatum bedraagt M€ 9,2. De schuld aan het VUmc – opgenomen onder de korte schulden - bedraagt per balansdatum M€ 10,5.

Recapitulerend zijn onder de vorderingen de volgende posten van het VUmc opgenomen:

Debiteuren	M€ 1,6
Lening VUMC	M€ 7,5
Transitoria	M€ 0,1
Totaal	M€ 9,2

Daarnaast zijn voor het Parkeerbedrijf de volgende posten opgenomen:

Debiteuren	M€ 1,4
Lening	M€ 0,2
Totaal	M€ 1,6

De kasbeperking OCW betreft de nog te ontvangen rijksbijdrage die in een volgend jaar wordt verrekend.

De vooruitbetaalde kosten ad M€ 6,4 betreffen onder meer vooruitbetaalde ICT kosten (M€ 1,5), licenties en abonnementen universiteitsbibliotheek (M€ 1,5), software in ontwikkeling en beurzen (M€ 1,1) en vooruitbetaalde huisvestingslasten (M€ 1,6).

Het debiteurensaldo (M€ 13,9) bevat M€ 13,2 vorderingen uit 2012 en M€ 0,7 uit 2011 en ouder. Voor oninbaarheid is een voorziening getroffen van M€ 0,9.

De vordering op studenten (M€ 16,3) betreft de nog niet vervallen termijnen in het kader van de gespreide inning van collegegelden.

De toename in de overige vorderingen wordt veroorzaakt door een verhoging van de lening aan het VUmc met M€ 5,0 met een looptijd tot 31 jan 2013, waarvoor een rente wordt gehanteerd wat is gebaseerd op de 3 maands Euribor (+ 0,35% opslag).

De overlopende activa betreffen met name de nog te factureren posten uit hoofde van niet voltooide (contract)activiteiten voor rekening van derden, waarop een correctie van verwachte verliezen is toegepast:

Specificatie Te factureren werk derden	2012	2011
Nog te factureren	25,2	24,4
Correctie verwachte verliezen	(5,1)	(5,5)
	20,1	18,9

1.7 LIQUIDE MIDDELEN

	2012	2011
Kasmiddelen	0,1	0,1
Banken	90,6	59,6
Kortlopende obligaties	0,1	0,4
Totaal liquide middelen	90,8	60,1

De liquide middelen zijn met M€ 30,7 toegenomen. De voornaamste oorzaak hiervan is het temporiseren van de investeringsactiviteiten.

De banksaldi bestaan uit lopende rekeningen en spaarrekeningen.

De liquide middelen zijn direct opvraagbaar.

Voor een totaalbedrag van M€ 0,5 zijn bankgaranties verstrekt.

Het aandeel van de Verbonden Partijen in de liquide middelen bedraagt M€ 2,7.

2.1 EIGEN VERMOGEN (incl. voorstel resultaatbestemming)

	Reserve 31 12 2011	Bestemming resultaat	Overige mutaties	Reserve 31 12 2012
Resultaat lopend boekjaar				
Algemene reserve	73,8	6,5		80,3
Bestemmingsreserves publiek				
Reserve Huisvestingsbeleid	109,2			109,2
Overige bestemde reserves	62,0	4,0		66,0
Bestemmingsreserve privaat				
Reserve Grond Boelelaan	9,3			9,3
Reserve Verbonden partijen	2,3	(0,2)		2,1
Totaal Eigen vermogen	256,6	10,3	-,-	266,9

EIGEN VERMOGEN

Het eigen vermogen is conform de OCenW verslaggevingrichtlijnen (RJ660) ingedeeld naar vrije algemene reserves, bestemmingsreserves en (indien van toepassing) bestemmingsfondsen waarbij een voorlopig onderscheid wordt gemaakt tussen reserves die zijn opgebouwd uit publieke of collectieve dan wel private of niet collectieve middelen.

Ultimo 2012 is het eigen vermogen dus nog niet definitief gesegmenteerd naar reserves opgebouwd uit publieke of collectieve middelen enerzijds en private of niet-collectieve middelen anderzijds.

Op de bestemmingsreserves rust een door de organisatie zelf aangebrachte bestedingsbeperking. Dit zijn zowel centrale als facultaire bestedingsbeperkingen.

De toevoeging van M€ 4,0 betreft de door de faculteiten voorgenomen inzet van matchingsverplichtingen ten behoeve van contractonderzoek.

Het resultaat van de Vrije Universiteit over 2012 bedraagt M€ 10,3 positief en is toegevoegd aan de reserves.

2.2 VOORZIENINGEN

Personele voorzieningen	31.12 2011	DOTATIES 2012	ONTTREK-		31.12 2012	KORT < 1 JR	LANGER > 1 JR
			KINGEN 2012	VRIJVAL 2012			
Ontslaglasten	9,1	4,4	(3,4)	(0,4)	9,7	3,0	6,7
Reorganisatielasten	4,9	1,2	(0,8)	(2,5)	2,8	1,7	1,1
Ambts- en dienstjubilea	2,7	0,7	(0,3)	-	3,1	0,2	2,9
Sabbatical leaves	2,5	0,9	(0,4)		3,0	0,8	2,2
Seniorenregeling	4,0	-	-,-	(4,0)	0,0	-,-	-,-
Eigen risico WIA	0,9	-	-,-	(0,1)	0,8	-,-	0,8
subtotaal	24,1	7,2	(4,9)	(7,0)	19,4	5,7	13,7
Materiële voorzieningen							
Milieuverplichtingen	7,0	1,0	-		8,0	-	8,0
Ineffectiviteit kostprijs hedge	2,8	-	-	(2,8)	0,0		-
Schade Parkeerdek ACTA	0,0	1,0	-	-	1,0	1,0	
Overige	0,7	0,4	(0,6)	-	0,5	0,5	-
subtotaal	10,5	2,4	(0,6)	(2,8)	9,5	1,5	8,0
TOTAAL VOORZIENINGEN	34,6	9,6	(5,5)	(9,8)	28,9	7,2	21,7

LOOPTIJDEN

De voorziening Ontslaglasten (M€ 9,7) en Ambts- en dienstjubilea (M€ 3,1) worden aangehouden ter dekking van de betreffende kosten voor de komende 10 jaar. De voorziening Milieuverplichtingen (M€ 8,0) kent een looptijd langer dan 5 jaar. De voorziening voor de Reorganisatielasten (M€ 2,8) kent een verwachte afwikkelingstermijn korter dan 1 jaar.

Alle andere voorzieningen (samen M€ 5,3) kennen een termijn van 1 tot 5 jaar.

De voorziening inzake de ineffectiviteit van de kostprijshedge is als gevolg van een aanpassing van de richtlijnen (RJ 290) afgebouwd en geldt dientengevolge als een langlopende schuld.

Verliezen werk voor derden

Met ingang van dit verslagjaar worden verwachte, onafwendbare verliezen op contractonderzoek in mindering gebracht op de Nog te factureren werk voor derden onder de Vorderingen.

PERSENELE VOORZIENINGEN

Voorziening voor ontslaglasten

In het kader van de Werkloosheidsregeling Nederlandse Universiteiten is een voorziening gevormd voor de uit hoofde van deze regeling te verwachte betalingen voor (voormalige) personeelsleden. Tevens heeft de voorziening betrekking op verplichtingen uit individuele ontslagregelingen en daaraan gerelateerde kosten voor outplacement en herscholing.

Voorziening voor reorganisatielasten

Voor de verplichtingen, die voortkomen uit reorganisatie van verschillende organisatieonderdelen van de VU waarvan de reorganisatieplannen voor het einde van 2012 zijn bekend gemaakt aan betrokken medewerkers, is een voorziening gevormd.

Voorziening voor eigen risico WIA

De Vrije Universiteit is eigen risicodragers voor de Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA). De voorziening voor eigen risico WIA dient ter dekking van het in de toekomst doorbetalen van werkgeverslasten aan personeelsleden die op balansdatum arbeidsongeschikt zijn.

Voorziening voor ambts- en dienstjubilea

Voor de werkgeversverplichtingen aan medewerkers ten aanzien van toekomstige ambts- en dienstjubilea is een voorziening gevormd, welke als de best mogelijke schatting is berekend op basis van het personeelsbestand.

Voorziening voor sabbatical leaves/meerjarensparen

De voorziening voor sabbatical leaves is gevormd voor toekomstige verplichtingen inzake werkgeversbijdragen ten behoeve van sabbatical leaves.

Voorziening voor seniorenregeling

De voorziening voor seniorenbeleid is sinds 2010 niet meer van toepassing. Het saldo ultimo 2011 is in dit verslagjaar gecorrigeerd en vrijgevallen ten gunste van het resultaat. Met ingang van 2012 worden de hiermee gemoeid gaande kosten als periodekosten verwerkt.

MATERIËLE VOORZIENINGEN

Voorziening voor milieuverplichtingen

De milieuvoorziening betreft de kosten voor sloop, afvoer en opslag van het Cyclotron. Sloopkosten gebouwen zijn gebaseerd op een raming uit 2002 van een ter zake deskundig adviesbureau. Kosten voor de afvoer en opslag van (licht) radioactieve materialen zijn gebaseerd op de opgave van experts, waaronder een stralingsdeskundige. Deze opgave wordt jaarlijks herzien en heeft voor 2012 geleid tot een aanpassing van de voorziening. De voorziening zoals deze nu gevormd is betreft de best mogelijke inschatting, maar er is sprake van een onzekerheid in de omvang van de voorziening met een bandbreedte van +/- 25%.

Gedurende 2012 zijn een drietal scenario's voor afvoer en opslag onderzocht. In afstemming met Ministerie ELI en de stralingsdeskundige vindt over het voorkeursscenario overleg plaats met de beoogde afnemende partij. De voorbereidingsfase van het project loopt nog tot eind 2016; sloop, afvoer en opslag is gepland voor 2017 en 2018. Richting eind 2016 zal de onzekerheid in de omvang van de voorziening worden geminimaliseerd."

Voorziening voor ineffectiviteit kostprijshedge

Deze is als gevolg van een aanpassing van richtlijn RJ 290 vervallen.

Schade parkeerdek ACTA gebouw

Deze voorziening is gecreëerd voor de geschatte omvang van herstelkosten aan het parkeerdek in het ACTA gebouw waarvoor nog overleg plaatsvindt met de aannemer.

2.3 LANGLOPENDE SCHULDEN

	01.01 2012	Nieuw	Aflos- singen	31.12 2012	Looptijd > 1 jr	Looptijd > 5 jr
Vooruitontvangen erfpacht	1,0	0,2	-	1,2	-	1,2
Overige	0,0	18,6	-	18,6	4,7	13,9
TOTAAL LANGLOPENDE SCHULDEN	1,0	18,8	-	19,8	4,7	15,1

De vooruitontvangen erfpacht is in 2012 opnieuw vastgesteld en aangepast.

Ineffectiviteit derivaten

Op basis van aangepaste richtlijnen, nieuwe inzichten en toenemende maatschappelijke aandacht is de waardering van onze derivatenportefeuille onder de loep genomen. Dit heeft geleid tot een forse bijstelling van de waardering van onze derivatenportefeuille.

In RJ 290 is aangegeven dat een voorziening als gevolg van ineffectiviteit in een derivatenportefeuille als langlopende schuldverplichting worden getoond.

Voor het bepalen van de omvang van de aanvullende langlopende schuldverplichting zijn twee berekeningen gemaakt. De eerste berekening heeft betrekking op de meest waarschijnlijke en verwachte externe financiering die afgesloten gaat worden en die is verwerkt in hypothetische derivatencontracten (fictieve derivatencontracten die de verwachte externe financiering vertegenwoordigen). Daarvan is de marktwaarde bepaald per eind 2012. De tweede berekening bestaat uit een marktwaardering per eind 2012 van de bestaande derivatenportefeuille.

Het verschil tussen de beide waarderingen betreft de ineffectiviteit. Deze was ultimo 2011 berekend op M€ 22,9. Voor de berekening ultimo 2012 komt dit verschil uit op M€ 18,6, zijnde het verschil tussen de waarde van de hypothetische swaps per

31-12-2012 (M€ 89,6) en de waarde van de swapportefeuille per 31-12-2012 (M € 108,2). Het totale bedrag valt gedurende de looptijd van het derivatencontract in de komende 20 jaar vrij. Het bedrag van vrijval wordt ieder jaar per balansdatum berekend en is mede afhankelijk van de marktontwikkelingen.

De marktwaarde van de portefeuille varieert naar gelang de ontwikkelingen op de kapitaalmarkt. Vanwege de huidige lage kapitaalmarktrente en de lange looptijd vertoont de portefeuille een maximale negatieve marktwaarde van ongeveer M€ 108 per eind 2012. De marktwaarde is de actuele waarde van de in de toekomst verschuldigde verplichtingen. Alleen bij het (tussentijdse) beëindigen van een renteswap contract zal de VU met hoge kosten geconfronteerd worden. De VU is voornemens om op korte termijn externe financiering aan te trekken, dus van tussentijdse beëindiging en hoge kosten is geen sprake.

Hedges

Op afgesloten renteswaps wordt kostprijshedge-accounting toegepast. Het lange termijn renterisico, voortvloeiende uit de toekomstige financiering met vreemd vermogen van de investeringsplannen in huisvesting, is door middel van renteswaps ingedekt. Het gaat om de volgende contracten :

Hoofdsom	Tegenpartij	Periode	Te betalen rente	Te ontvangen rente	Reële waarde ultimo 2012
M€ 15	BNG	2005 – 2020	5,0700 %	6 mnds euribor	-/- M€ 4,4
M€ 10	BNG	2010 – 2025	4,6000 %	6 mnds euribor	-/- M€ 3,4
M€ 10	BNG	2011 – 2026	4,6500 %	6 mnds euribor	-/- M€ 3,6
M€ 15	DB	2008 – 2025	5,5250 %	1 mnds euribor	-/- M€ 7,2
M€ 50	DB	2013 – 2035	5,2280	1 mnds euribor	-/- M€ 30,0
M€ 41*	DB	2013 – 2035	5,3730	1 mnds euribor	-/- M€ 28,2
M€ 57*	DB	2014 – 2035	5,1570	1 mnds euribor	-/- M€ 31,4

* De hoofdsom varieert gedurende de looptijd. Dit betreft de gemiddelde hoofdsom gedurende de looptijd.

Overigens, op deze swaps rusten geen margin call verplichtingen. De negatieve marktwaarde van de renteswaps is M€ 108,2. Dit is slechts een boekhoudkundige berekening en heeft geen effect op de kaspositie of vermogenspositie van de VU.

2.4 KORTLOPENDE SCHULDEN

	2012	2011
Crediteuren	20,2	17,6
Belasting en premies SV		
Loonheffing	10,7	10,3
Omzetbelasting	(1,8)	(1,6)
Premies SV	1,5	1,2
Schulden inzake pensioenen	5,1	4,7
Voorschotten werk voor derden	63,5	64,9
Overige schulden	9,3	8,9
Overlopende passiva		
Vooruitontvangen college- en les gelden	34,3	31,8
Vooruitontvangen cursus gelden en - bijdragen	0,0	5,5
Vooruitontvangen doelsubsidies ocv	1,1	2,1
Vakantiegeld	8,0	7,3
Verlofdagen	6,8	6,6
Overige	32,5	10,7
Totaal kortlopende schulden	191,2	170,0

De kortlopende schulden hebben allen een resterende looptijd van minder dan een jaar.

De Voorschotten werk voor derden betreffen van opdrachtgevers ontvangen gelden die nog niet zijn besteed. Deze post bestaat in 2012 voornamelijk uit Aard- en Levenswetenschappen voor M€ 14,6 (-/- M€ 5,0), Exacte wetenschappen voor M€ 15,9 (+ M€ 0,8), Psychologie en Pedagogie voor M€ 8,8 (+M€ 2,4), en Sociale wetenschappen M€ 5,2 (+M€ 0,9).

Onder de Belastingen en premies SV is een schuld opgenomen ten gevolge van de crisisheffing (k€ 27).

De schuld aan het VUmc (opgenomen onder de posten Crediteuren en Nog te betalen kosten) bedraagt in totaal M€ 10,5; onder de vorderingen is de totaalpositie op het VUmc van M€ 9,3 vermeld.

Recapitulerend zijn onder de schulden de volgende posten van het VUmc opgenomen:

Crediteuren	M€ 2,3
Transitoria	M€ 8,2
Totaal	M€ 10,5

Het bedrag betreffende het parkeerbedrijf voor de crediteuren en transitoria is M€ 0,1

De toename van de vooruitontvangen college- en les gelden met M€ 2,5 valt vooral te verklaren door het gestegen studentenaantal en het hogere tarief wettelijk collegegeld.

De overlopende passiva bedragen in totaal M€ 82,7. De stijging in de overige overlopende passiva (M€ 21,8) is onder andere te verklaren door nog te betalen investeringkosten rondom het O|2 gebouw (M€ 7,5), nog te betalen bouwkosten O|2 (M € 1,4), vooruitont-vangen EU financieringen (M€ 5,1) en ook voor nog te betalen energielasten (M€ 1,2)

Het overzicht van de vooruitontvangen doelsubsidies OCW luidt als volgt :

Model G1 Verantwoording van subsidie zonder verrekeningsclausules

<i>omschrijving</i>	<i>kenmerk</i>	<i>datum</i>	<i>toegewezen bedrag</i>	<i>ontv tm verslagjaar</i>	<i>Prestatie cf klaar</i>	<i>subsidie- besch niet klaar</i>
Sectorplan Natuurwetenschappen	HO&S/CBV/2008/5684	21 05 2008	690	690	v	
Meer acad opgeleide leraren MVT	OND/ODB 12/76717 U	14 12 2012	284	142		v
Verb/verg transparante aansl BaMa opl	OND/ODB 12/76719 U	14 12 2012	166	83		v
			1.140	915		

Model G2 Verantwoording van subsidie met verrekeningsclausules

G2 a afgerond

<i>omschrijving</i>	<i>kenmerk</i>	<i>datum</i>	<i>toegewezen bedrag</i>	<i>ontv tm verslagjaar</i>	<i>Kosten tm verslagjr</i>	<i>Te verr ultimo</i>
Krachtig Meesterschap I	OND/ODB-09/85510 M	10 09 2009	650	650	444	206
Educatieve minoren	OND/ODB-09/130130 U	12 11 2009	209	209	209	0
			859	859	653	206

G2b Doorlopend in een volgend verslagjaar

<i>omschrijving</i>	<i>toewijzing kenmerk</i>	<i>datum</i>	<i>toegewezen bedrag</i>	<i>saldo primo 2012</i>	<i>ontv in 2012</i>	<i>kosten in 2012</i>	<i>totale kosten ultimo 2012</i>	<i>saldo te besteden ultimo 2012</i>
Reg. Samenwerking LEC (vervolg)	OND/ODB-2010/54934 U	02 08 2010	221	168	0	53	106	115
Krachtig meesterschap II	OND/ODB-10/47834 M	22 06 2010	525	338	105	257	339	186
Sirius	HO/BS/2008/2196	13 05 2008	7.500	0	1.500	1.500	6.000	0
Progr Acad Ass	OND/ODB-2010/41405	11 05 2010	277	96	94	157	243	33
			8.523	602	1.699	1.967	6.688	334

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

3.1 RIJKSBIJDRAGEN

	Realisatie 2012	Begroting 2012	Realisatie 2011
Bijdrage conform Prestatie Bekostigings Model	288,5		282,1
Werkplaatsfunctie VUmc	64,4		63,8
Totaal toewijzing rijksbijdrage	352,9		345,9
OVERIGE BIJDRAGEN			
BaMa compensatie 2012	5,1		
- Sirius en Islamitisch Geestelijk verzorger	1,5		1,5
Af: corr. betaling Sofokles 2011	(0,1)		(0,1)
Bij: Verevening ACTA (VU-UvA); incl. Simodont	0,8		0,7
Af: Verevening AUC (VU-UvA) inzake Sirius	(0,6)		(0,6)
Bij : bijdrage ministerie LNV SOW (Verb partij)	0,1		0,2
Bij: vergoeding 2e graden	0,4		0,3
Af : Inkomensoverdrachten			
Rijksbijdrage Academische ziekenhuizen - VUmc werkplaatsfunctie	(64,4)		(63,8)
Verantwoorde Rijksbijdrage	295,7	286,1	284,1

De dit jaar opgenomen vordering BaMa compensatie 2010 leidt tot een eenmalige verhoging van de rijksbijdrage.

VEREVENING AUC

De Rijksbijdrage Sirius (M€ 1,5) wordt doorbetaald aan het Amsterdam University College (een samenwerkingsverband met de Universiteit van Amsterdam). Bij de verbonden partijen wordt dit samenwerkingsverband voor 50% meegeteld (incl-toezegging van M€ 0,4).

3.2 OVERIGE OVERHEIDSBIJDRAGEN

	Realisatie 2012	Begroting 2012	Realisatie 2011
Bijdrage Gemeente Amsterdam AUC	0,3		0,3
Bijdrage SOW Ministerie Buitenlandse Zaken en Ministerie van Economische Zaken	0,5		0,7
Correctie ACTA 2010 Ministerie van volksgezondheid	-		(0,1)
Totaal Overige overheidsbijdrage	0,8		0,9

De overige overheidsbijdrage bestaat uit de bijdrage ontvangen van de gemeente Amsterdam waarvan in de verbonden partijen 50% is meegeteld en daarnaast een bijdrage die SOW heeft ontvangen van het ministerie van buitenlandse zaken en het ministerie van Economische Zaken.

3.3 COLLEGE-, CURSUS-, LES - EN EXAMENGELDEN

	Realisatie 2012	Begroting 2012	Realisatie 2011
Wettelijke collegegelden	39,4		36,6
Bovenwettelijke collegegelden	2,9		2,8
Contract kosten collegegeld	0,2		0,1
Overige college-, les- en examengelden	2,8		0,0
Totaal college- en examengelden	45,3	41,9	39,5

De opbrengst collegegelden is ten opzichte van vorig jaar met 7,7 % gestegen, vooral als gevolg van het gestegen aantal studenten (toename 1,44 %) en het hogere tarief wettelijk collegegeld (stijging 3,4 %).

De overige gelden betreft o.a. de Bewijzen Betaald Collegegeld (BBC) en de verhoogde bijdrage van AUC studenten, welke vorig jaar onder de overige baten zijn verantwoord.

Het deel van de ontvangen collegegelden dat betrekking heeft op 2012 (8 maanden) is als vooruitontvangen gelden onder de kortlopende schulden verantwoord (M€ 34,3).

3.4 BATEN WERK IN OPDRACHT VAN DERDEN

	Realisatie 2012	Begroting 2012	Realisatie 2011
Contractonderwijs	16,2		15,6
Contractonderzoek:			
Internationale organisaties (EU)	14,5		12,9
Nationale overheden	4,7		6,1
NWO	29,1		25,7
KNAW	0,2		0,5
Not for profit organisaties	10,5		10,1
Bedrijven	7,4		4,1
Overig contractonderzoek en wetenschappelijke dienstverlening	11,1		16,0
<i>Totaal contractonderzoek</i>	77,5		75,4
Totaal baten werk in opdracht van derden	93,7	83,0	91,0

Het totaal van contractonderzoek bedraagt M€ 77,5 (2011: M€ 75,4).

BATEN WERK VOOR DERDEN NAAR KOSTENPLAATS

	2012	2011
Godgeleerdheid	1,5	1,0
Wijsbegeerte	0,3	0,4
Letteren	3,7	3,5
Rechtsgeleerdheid	4,1	4,2
Tandheelkunde	2,0	1,7
Bewegingswetenschappen	3,4	3,1
Psychologie en pedagogiek	11,2	8,3
Sociale wetenschappen	5,6	4,4
Economische wetenschappen en bedrijfskunde	14,7	13,9
Exacte wetenschappen	18,1	16,6
Aard- en levenswetenschappen	18,7	19,9
Onderwijscentrum	0,2	2,9
Overige instituten	4,3	3,5
Bureau van de universiteit	0,4	1,6
Verbonden partijen	5,5	6,0
Totaal baten werk in opdracht van derden	93,7	91,0
Geneeskunde (VUmc)	82,7	73,5

De opbrengsten Geneeskunde (VUmc) betreft medisch wetenschappelijke onderwijs en onderzoeks- contractactiviteiten welke door het VUmc worden gerealiseerd. Vanwege baten Contractonderwijs is een batig saldo van M€ 1,9 gemeld, voor contractonderzoek M€ 80,8.

De algemene richtlijn van de VU is dat postgraduate onderwijs en contractonderzoek dat uit private middelen wordt bekostigd, minstens kostendekkend worden gerealiseerd. Deze richtlijn is niet toe te passen bij onderzoekscontracten waarbij private middelen het lopende eerste geldstroomonderzoek

aanvullen. De extra private middelen bij deze gesubsidieerde activiteiten zorgen in dat geval wel voor meer armslag voor het lopende eerste geldstroomonderzoek. De VU heeft het contractonderzoek, dat geen duurzame relatie heeft met het eerste geldstroomonderzoek, vanwege de doelmatigheid ondergebracht in stichtingsvorm of bv's. De resultaten van de stichtingen worden betrokken in de jaarcijfers van de VU en zijn afzonderlijk gespecificeerd in het Overzicht verbonden partijen. De VU besteedt geen publieke middelen aan private activiteiten, behalve als het gaat om kennisoverdracht.

3.5 OVERIGE OPBRENGSTEN

	Realisatie 2012	Begroting 2012	Realisatie 2011
Verhuur onroerende zaken	13,6		12,2
Detacherings- en overige personele baten	8,0		6,6
Levering van energie	5,5		5,2
Overige onderwijs- en onderzoeksbaten)	4,4		4,8
Overige :			
Patiëntenbehandeling tandheelkunde	2,7		2,9
Studentenactiviteiten	1,7		1,5
Audiovisuele hulpmiddelen	1,1		1,3
Restauratieve voorzieningen	1,4		0,9
Drukwerk en reproductie	1,0		0,6
Bijdragen collectievorming UBVU	0,4		0,4
Verkoop pand VE90	-,-		1,7
Dictaten, gidsen en syllabi	-,-		0,3
Fondsen- en sponsorwerving	-,-		0,3
BTW pro rata	-,-		0,6
Diversen	9,0		11,3
Totaal overige opbrengsten	48,8	46,6	50,6

De Overige Onderwijs- & Onderzoeksbaten bestaan uit andere baten dan die van contractactiviteiten.

De presentatie van de baten vanwege de verkoop van het pand van Eeghenstraat 90 in 2011 worden dit jaar in plaats van de Bijzondere baten (2011) gepresenteerd onder de overige baten.

De post diversen omvat verschillende baten welke zich niet onderscheidend genoeg presenteren om apart te verantwoorden.

4.1 PERSONELE LASTEN

	Realisatie 2012*	Begroting 2012	Realisatie 2011*
Brutolonen en salarissen	225,4		216,7
Sociale lasten	23,9		21,4
Pensioenpremies	29,6		27,9
Lonen en salarissen	278,9		266,0
Overige personele lasten			
- dotaties personele voorzieningen	0,2		12,7
- uitzendkrachten, declaranten, ingehuurd arbeid	20,6		24,0
- diversen	9,2		6,6
	30,0		43,3
<i>Af: Ontvangen uitkeringen</i>	<i>(1,2)</i>		<i>(1,3)</i>
Totaal Personele lasten	307,7	302,6	308,0

De totale personele lasten zijn nagenoeg gelijk gebleven. De lonen en salarissen zijn met 4,8 % toegenomen. Het aantal fte is met 1,6 % gestegen.

De overige personele lasten zijn met M€ 13,3 afgenomen tot M€ 30,0. De daling is vooral toe te schrijven aan de mutaties in de voorzieningen ontslaglasten, reorganisaties en de vrijval van de senioren gelden. Ook is minder extern personeel ingehuurd.

De overige personele lasten betreffen o.a. ingehuurd arbeid M€ 13,7 (2011: M€ 13,8), uitzendkrachten M€ 3,1 (2011: M€ 3,2) en declaranten M€ 2,4 (2011 M€ 3,4).

De extra last vanwege de zgn 'crisisheffing' bedraagt k€ 27 en is tevens separaat vermeld onder de korte schulden.

Bezettingcijfers per 31 december (in fte)	2012	2011
Wetenschappelijk personeel (WP)	2.256,7	2.152,7
Ondersteunend en beheerspersoneel (OBP)	1.494,6	1.535,7
Totaal (excl. VUmc)	3.751,3	3.688,4

* De totale personele lasten VUmc zijn evenredig verdeeld over de betreffende regels.

Personele lasten naar kostenplaats (incl bezetting per 31-12-2012)

	2012	2011	Aantal WP (fte)	Aantal OBP (fte)
<i>Primaire kostenplaatsen</i>				
Faculteiten :				
Godgeleerdheid	5,2	4,9	51,8	14,3
Wijsbegeerte	2,4	2,8	27,1	6,8
Letteren	14,4	14,8	139,7	40,4
Rechtsgeleerdheid	16,0	14,0	200,2	44,3
Tandheelkunde	11,1	10,7	92,4	77,2
Bewegingswetenschappen	9,0	8,3	91,2	42,7
Psychologie en Pedagogiek	23,6	18,3	274,6	92,8
Sociale wetenschappen	18,5	18,0	215,8	46,0
Economische wetenschappen en bedrijfskunde	30,3	27,1	345,3	71,9
Exacte wetenschappen	27,9	31,9	385,9	99,4
Aard- en Levenswetenschappen	40,0	40,2	422,6	175,6
Totaal faculteiten	198,4	191,0	2.246,6	711,3
Interfacultaire voorzieningen:				
Onderwijscentrum	0,5	6,9	-	-
Centrum Internationale Samenwerking	1,8	1,6	-	21,5
Totaal interfacultaire voorzieningen	2,3	8,5	-,-	21,5
Totaal primaire kostenplaatsen	200,7	199,5	2.246,6	732,8
<i>Algemene kostenplaatsen</i>				
Bureau van de universiteit	47,2	50,2	8,7	632,1
Overige eenheden ¹	9,7	11,5	1,4	129,7
Totaal kostenplaatsen en bezetting	257,6	261,2	2.256,7	761,8
Geneeskunde (VUmc) ²	43,0	39,6	-	-
Verbonden Partijen ³	7,1	7,2	-	-
Totaal personele lasten	307,7	308,0	2.256,7	1.494,6

¹ De overige eenheden zijn de Universiteitsbibliotheek, de Accountantsdienst en het Energiebedrijf

² De cijfers van de faculteit Geneeskunde zijn afgeleid van de opgave van het VUmc.

³ Er is geen volledig opgave / zicht in de bezettingcijfers van de Verbonden Partijen

Het Onderwijscentrum VU is als zelfstandige eenheid in februari 2012 opgeheven. De activiteiten zijn verdeeld over de Faculteit Psychologie en de Dienst Studentenzaken.

MATERIËLE LASTEN NAAR KOSTENSOORTEN

4.2 AFSCHRIJVINGSLASTEN

	Realisatie 2012	Begroting 2012	Realisatie 2011
Immateriële vaste activa	2,2		1,0
Gebouwen	20,4		21,3
Inventaris en apparatuur	6,7		6,9
Totaal afschrijvingslasten	29,3	28,4	29,2

4.3 HUISVESTINGSLASTEN

	Realisatie 2012	Begroting 2012	Realisatie 2011
Huur	7,3		7,5
Onderhoud	6,4		6,8
Energie en water	10,6		9,3
Schoonmaakkosten	4,7		4,7
Heffingen en wettelijke lasten	0,8		1,2
Overige huisvestingslasten	6,1		8,4
Totaal huisvestingslasten	35,9	35,0	37,9

De overige huisvestingslasten bestaan uit o.a. de kosten voor bewaking (M€ 2,0) en afvalverwerking (M€ 0,7).

4.4 OVERIGE LASTEN

	Realisatie 2012	Begroting 2012	Realisatie 2011
Administratie- en beheerslasten	8,5		7,1
Inkomensoverdrachten, subsidies en bijdragen	9,2		10,1
Inventaris en apparatuur	7,5		6,9
Dotaties / vrijval voorzieningen overige lasten	3,8		0,7
Reis-/verblijf- en congreskosten	7,9		7,9
Specifiek onderwijs & onderzoek	19,6		18,1
Beoordelingen en adviezen	3,2		2,2
Automatiseringskosten	7,0		7,7
Collectievorming en abonnementen	5,0		5,0
Inkoopkosten bedrijfsmatige eenheden	3,8		4,6
Diverse algemene kosten	11,1		11,2
Totaal overige lasten	86,6	87,2	81,5
Totaal materiële lasten	151,8	150,6	148,6

Onder de 'Beoordelingen en adviezen' zijn de hieronder vermelde gecumuleerde honoraria van de externe accountants begrepen (inclusief BTW, in k€). Tot en met jaarrekening 2011 was dit Ernst & Young accountants, met ingang van 2012 is dit PriceWaterhouserCoopers.

ACCOUNTANTSKOSTEN

	2012 PwC	2012 overig	2011
Controle van de jaarrekening	84	251	287
Overige controlewerkzaamheden	-	86	84
Adviesdiensten (fiscaal)	108	-	-
Overige niet-controle dienstverlening	9	40	7
Totaal Accountantskosten	201	377	378

5 FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

	Realisatie 2012	Begroting 2012	Realisatie 2011
<i>Financiële baten</i>			
Rentebaten	1,1		1,0
Totaal financiële baten	1,1	-	1,0
<i>Financiële lasten</i>			
Rentelasten	-		0,1
Ineffectiviteit derivatenportefeuille	15,8		-
Overige financiële lasten	(0,2)		1,5
Totaal financiële lasten	15,6	-	1,6
Totaal financiële baten en lasten	(14,5)	0,0	(0,6)

De rentebaten zijn ondanks de toegenomen liquide positie (+ M€ 30,7) slechts beperkt gestegen. De oorzaak hiervan ligt met name in de afnemende rentetarieven.

Ineffectiviteit derivatenportefeuille

Als gevolg van een ander inzicht ten aanzien van de ineffectiviteit van de derivatenportefeuille is besloten de langlopende schuldverplichting aan te passen tot een totaalbedrag van M€ 18,6 miljoen. Er was al een bedrag voorzien van M€ 2,8, vandaar dat er sprake is van een aanvullende financiële last in verslagjaar ter grootte van M€ 15,8.

AANTALLEN STUDENTEN EN VERGOEDINGEN PROFILERINGSFONDS (bedragen in euro's)

Aantal EER studenten		vergoedingen EER studenten		Aantal niet-EER studenten		Vergoedingen niet-EER studenten		Totaal verstrekte vergoedingen	
2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
501	614	778.503	824.574	1	2	360	720	778.863	825.294

7 NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Rechten

Octrooien en patenten

Het is de publieke taak van kennisinstellingen om te zorgen dat deze kennis uiteindelijk de maatschappij bereikt in de vorm van nieuwe producten of diensten. Bescherming van intellectueel eigendom van de kennisinstelling is niet alleen uit wetenschappelijk oogpunt van belang, maar kan ook leiden tot een inkomstenstroom. Het uitgangspunt bij het beschermen van de kennis is om in een later stadium een marktpartij concurrentievoordeel te geven om zodoende de benodigde investeringen terug te kunnen verdienen. Dit concurrentievoordeel kan worden bereikt door middel van een patent.

De Stichting VU VUmc heeft in de afgelopen jaren een dynamische patentportefeuille opgebouwd die per 31-12-2012 bestond uit 119 unieke patentaanvragen (2011 : 109), waarvan 24 nieuwe patenten in 2012 zijn aangevraagd. Het streven is om een patentaanvraag zo snel mogelijk (binnen 30 maanden; de zogenaamde PCT-fase) over te dragen of in licentie te geven aan een marktpartij. De reden hiervoor is dat na afloop van deze fase een commerciële afweging gemaakt dient te worden in welke landen de patentrechten worden voortgezet. Dit is een beslissing die buiten de publieke verantwoordelijkheden van de Universiteit valt, te meer omdat daarmee substantiële kosten gemoeid zijn.

Het is het beleid van de kennisinstelling om de gemaakte kosten van patentaanvragen te verhalen op de licentienemer. Eventuele additionele opbrengsten (milestone vergoedingen, royalties etc.) komen direct of indirect ten goede aan nieuw wetenschappelijk onderzoek

De afgesloten verhuurcontracten van de universiteit kennen voor het overgrote deel een looptijd tot in ieder geval 2019. De hiermee gepaard gaande gecumuleerde huurbaten (incl servicelasten) over deze periode bedragen ruim M€ 63,5. De VU is in het bezit van een vordering op de IJslandse bank Kaupthing ter grootte van M€ 10,0. De waarde van deze vordering is vanwege het ontbreken van een passende marktwaardebeoordeling op balansdatum op nihil gehouden.

Verplichtingen

Huur, lease en uitbesteding

Sinds 2005 kent de universiteit een huurovereenkomst met de eigenaar van Metropolitan waarvan de looptijd is verlengd tot 2019. De totale contractuele verplichting tot en met het einde van de looptijd bedraagt per balansdatum M€ 14,5.

Voor het culturele centrum 'de Griffioen' wordt aanvullende ruimte gehuurd. De overeenkomst loopt t/m 2017 en de resterende verplichting tot en met het einde van de looptijd bedraagt M€ 1,6.

Vanaf 2007 wordt kantooruimte in Amstelveen gehuurd (Atria en Bavinckhouse). Het contract inzake Bavinckhouse eindigt in 2013. Voor het Atria loopt dit door tot in 2017, de contractwaarde bedraagt M€ 8,2.

Met ingang van 2010 wordt bij het VUmc ruimte gehuurd ten behoeve van het KTC. Dit contract loopt af in 2014. De contractuele verplichting over deze periode bedraagt bijna M€ 1,1.

Ten behoeve van de kopieerpools en de repro worden machines gehuurd. De recent afgesloten contracten lopen door tot in 2017. De resterende verplichting uit hoofde van dit contract is M€ 1,3 (incl meertikken).

Voor de beveiliging van de gebouwen is een contract afgesloten dat loopt t/m 2013. De overeenkomst heeft een verplichting van M€ 2,3 over de resterende periode.

Inzake schoonmaakwerkzaamheden en glasbewassing heeft de universiteit verschillende overeenkomsten afgesloten met looptijden tot medio 2014. De resterende verplichting hiervan bedraagt M€ 6,7.

Voor koffievoorzieningen en versnaperingen heeft de VU contracten met een looptijd tot medio 2017 ter grootte van resp M€ 1,9 en M€ 0,7.

Voor mobiele telefonie heeft de universiteit zich tot april 2014 verbonden. De contractwaarde is k€ 465; hiervoor bestaat een verlengoptie van 3 keer 1 jaar.

De Vrije Universiteit heeft zich sinds 2005 verbonden aan Logica CGI voor de exploitatie van het salarissysteem. In 2011 is de looptijd van dit contract (incl. beëindigingsoptie per 2015) verlengd tot 2018. De totale resterende verplichting bedraagt minimaal K€ 78.

Tot 2016 verricht PricewaterhouseCoopers accountantsdiensten voor de universiteit. De waarde van deze overeenkomst bedraagt M€ 0,7. Er bestaat een verlengingsoptie van 2 keer twee jaar.

Bouw en huisvesting

In het kader van de nieuwbouwplannen heeft de universiteit een overeenkomst met de gemeente Amsterdam afgesloten (SOK) voor de afname en levering van grond op en nabij het campusterrein. Met de afwikkeling hiervan in 2014 is een bedrag van M€ 13,9 gemoeid.

Voor de realisatie van het O|2 gebouw zijn aanneemcontracten afgesloten voor in totaal M€ 72,3.

Voor de ontwikkeling van de WarmteKrachtKoppeling is een opdracht verstrekt waarvoor per balansdatum nog een verplichting bestaat van M€ 14,1.

Overig

De Vrije Universiteit heeft in 1996 samen met de Universiteit van Amsterdam garanties verstrekt ten aanzien van de kosten verbonden aan de rechtspositionele status van personeelsleden van de Stichting Academisch Rekencentrum Amsterdam (SARA) die op dat moment in dienst waren bij SARA.

Voor juridische geschillen is door de juridische dienst een inschatting gemaakt van lopende issues. Voor één geschil is een financieel risico geduid (van maximaal M€ 0,5).

De bovenstaande vermeldingen betreffen alleen die van de universiteit. Voor de verbonden partijen zijn geen vermeldenswaardige verplichtingen bekend.

Vermeldenswaard is nog dat binnen groepsverband (VU, VUmc en Windesheim) overleg met de fiscus gaande is inzake het toepasbare pro-rata tarief voor de BTW. Een eventuele aanspraak op verrekening geldt op niveau van de rechtspersoon; tot en met 2011 de Vereniging, met ingang van 2012 de Stichting VU VUmc.

A1.7 TOELICHTING BEHORENDE BIJ DE JAARREKENING

Posten die niet significant afwijken van de jaarrekening worden niet nader toegelicht. Hiervoor wordt verwezen naar de jaarrekening.

Verbonden partijen

Beslissende zeggenschap (stichtingen, verenigingen en besloten vennootschappen)

Naam	EV 31-12-2012	Expl. Saldo 2012	Omzet 2012	Meegeteld ja/nee*
Stg. Onderzoek Wereldvoedselvoorziening VU	0,2	0,0	1,0	Ja
Stg. Het Vrije Universiteitsfonds	0,3	0,0	0,0	Nee
Stg. Skeletal Tissue Engineering Group Amsterdam (STEGA)	(0,3)	0,0	0,0	Nee
Stg. Kunstgeschiedenis VU	0,0	0,0	0,0	Nee
Stg. Scientific Computing & Modelling	0,0	(0,1)	0,0	Nee
Stg. Taalcentrum VU	1,1	(0,3)	2,8	Ja
Stg. Vuchem Research	0,0	0,0	0,0	Nee
Hendrik Brunsting Stg.	Nvt	nvt	nvt	nvt
Stg. Orale Biologie	0,1	0,0	0,0	Nee
Stg. Biosalien	0,0	0,0	0,0	Nee
Ooievaar Holding BV	0,2	(0,2)	2,3	Ja
Amsterdam University College (AUC)	1,0	0,3	4,3	Ja (50%)
Eliminaties i.v.m. onderling verkeer			(3,9)	
Totaal	2,6	0,3	6,5	

Op twee na zijn alle partijen uit de tabel stichtingen, en allemaal zijn ze statutair gevestigd in Amsterdam. Ze verrichten allen contractonderzoek (code activiteit = 2). Het AUC is een samenwerkingsverband met de UvA, zonder eigen rechts-persoonlijkheid, voor het verzorgen van wetenschappelijk onderwijs. De bedragen zijn in miljoenen euro's ('-' = minder dan M€ 0,1 absoluut). Voor geen van deze partijen is een verklaring zoals genoemd in artikel 2:403 BW afgegeven.

Dit overzicht is opgesteld op basis van de financiële gegevens van de Verbonden Partijen van 2012. Traditioneel blijven deze veelal onder de grens van M€ 0,1 voor wat betreft eigen vermogen, resultaat en omzet. Alleen Verbonden Partijen met een balanstotaal groter dan M€ 0,5, welke een duurzame relatie met de Vrije Universiteit kennen en waarvan de activiteiten van doorlopende aard zijn, zijn in de jaarrekening betrokken.

Overige Verbonden Partijen

Organisaties waarin de VU een minderheidsbelang heeft waarvoor geen beslissende zeggenschap geldt :

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code ¹ Activiteiten
ACTA Holding	B V	Amsterdam	4
ACTA Dental Research	B V	Amsterdam	2
ACTA Dental Education	B V	Amsterdam	1
Amsterdam Institute for International Development	Stichting	Amsterdam	2
Postdoctorale Beroepsopleiding Geestelijke Gezondheidszorg Amsterdam.	Stichting	Amsterdam	2
Bio Detection Systems	B V	Amsterdam	2
Sea Spring Water	B V	Amsterdam	2
Instituut voor Toegepaste Neurowetenschappen	Stichting	Haarlem	2
Synaptologics	B.V.	Amsterdam	2
Water Insight	B V	Wageningen	2

¹ 1 = contractonderwijs; 2 = contractonderzoek ; 3 = onroerende zaken ; 4 = overige

A1.8 BEZOLDIGING COLLEGE VAN BESTUUR EN RAAD VAN TOEZICHT

Het College van Bestuur van de Vrije Universiteit bestaat uit drie leden met een volledig dienstverband (1,0 fte).

De bezoldigingen van de leden van het College van Bestuur bedragen (in duizenden euro's) :

College van bestuur	Belastbaar Loon	Pensioen bijdrage werkgever	Pensioen bijdrage werknemer	Totaal 2012	Totaal 2011
Dhr. drs. R. M. Smit (voorzitter)	213,0	43,6	26,9	283,5	291,9
Dhr. prof. dr. L.M. Bouter	194,5	36,7	23,5	254,7	252,3
Mw. drs. B.J.M. Langius ¹⁾	196,9	33,1	17,7	247,7	78,0
Totaal bezoldiging College	604,4	113,4	68,1	785,9	622,2

¹⁾ in dienst sinds 01.09.2011

Zowel in 2011 als in 2012 zijn in de gepresenteerde bedragen van de bezoldigingen College van Bestuur naast de werkgeverspremies ook de werknemerspremies voor ouderdoms-, nabestaanden- en invaliditeitspensioen en FPU-premies opgenomen.

Een oproep van de minister, gedaan bij brief dd 9 februari 2012, om vooruitlopend op de invoering van de WNT al over te gaan tot versnelde afbouw van een deel van de bezoldiging tot het toekomstig WNT maximum is aanleiding geweest een initiatief te nemen om een stapsgewijze beperking van de beloning van de heer Smit. De eerste stap hierin is gezet in 2012, zodat in 2014 de beloning van de heer Smit in overeenstemming zal zijn met de WNT-normering. Met de heer Bouter zijn afspraken gemaakt over toekomstige aanpassing van de beloning in lijn met het geldende norminkomen. Overigens is zowel in 2011 als 2012 geen enkele verhoging meer doorgevoerd in de beloning van de bestuurders.

Als onderdeel van het belastbaar loon zijn tevens de belaste reiskosten binnenland opgenomen. Hierbij wordt opgemerkt dat de leden van het College van Bestuur verschillende afspraken hebben over de reiskostenvergoeding. Dhr. Smit had een leasewagen voor zakelijk gebruik, dhr. Bouter ontving een vergoeding voor de binnenlandse reiskosten en gebruikte een dienstauto waar nodig. Mw. Langius ontving een vaste bruto vergoeding ter grootte van de maximale maandelijkse leasekosten. Op de vergoedingen voor reiskosten en leasekosten zijn de geldende fiscale inhoudingen toegepast.

Onkostenvergoedingen

Sinds 2012 worden de onkostenvergoedingen voor collegeleden verantwoord in de jaarrekening.

Onkostenvergoedingen (in euro's)	Smit	Bouter	Langius	Totaal
Representatiekosten	-	-	-	0
Reiskosten binnenland	-	1.145	-	1.145
Reiskosten buitenland	-	-	-	0
Overige onkosten	3.572	2.254	1.632	7.458
Totaal onkostenvergoedingen	3.572	3.399	1.632	8.603

In de overige onkostenvergoeding is een vaste netto onkostenvergoeding van de leden van het College van Bestuur opgenomen. Deze dient ter dekking van kleine uitgaven uit hoofde van de functie. Voorts zijn hierin opgenomen de declaraties van de leden van het College van Bestuur, d.w.z. kosten die in eerste instantie door collegeleden worden betaald en achteraf door de VU worden vergoed.

De overige kosten in verband met het bestuur van de universiteit worden rechtstreeks door de universiteit ingekocht en voldaan. In het Financieel Jaarverslag worden deze kosten onder kosten van het 'Bureau van de Universiteit' verantwoord. Onder het 'Bureau van de Universiteit' zijn de opbrengsten en kosten van een aantal diensten binnen de VU verantwoord.

De hierboven getoonde presentatie en specificatie komt overeen met die van 2011. Binnen VSNU-verband wordt voor verslagjaar 2013 een uniforme definitie van de te hanteren begrippen ontwikkeld.

Raad van Toezicht

De bezoldiging van de leden van het College van Bestuur wordt vastgesteld door de Raad van Toezicht binnen de kaders van de adviesregelingen voor respectievelijk de Universiteiten en de Hogescholen.

Raad van Toezicht	2012	2011
Dhr. prof. dr. C.P. Veerman (lid/ voorzitter) ¹	8,9	
Mevr. drs. J.P. Rijdsdijk	8,3	
Dhr. drs. P. Bouw (voorzitter) ²	3,4	9,6
Dhr. ir. R. Willems ³	6,0	9,3
Mw. drs. A.E.J.M. Schaapveld MA ⁴	9,0	8,7
Dhr. prof. dr. F. Leijnse ⁴	9,5	6,5
Dhr. prof. dr. W. van Tilburg ⁴	7,8	5,2
Dhr. L. Bikker		6,5
Dhr. mr. drs. F.J. Paas		5,2
Mw. drs. A. de Widt-Nieuwenhuizen		3,1
Dhr. A. H. Berg		6,5
Dhr. A. Weijzenfeld		5,2
Totaal	52,9	65,8

¹ Lid van 01.01.2012 tot en met 20.04.2012, voorzitter vanaf 21.04.2012

² Voorzitter van 01.01.2012 tot en met 20.04.2012

³ Lid tot en met 31.07.2012

⁴ Lid tot en met 12.12.2012

De Raad van Toezicht Stichting VU-VUmc houdt toezicht op de instellingen Vrije Universiteit en het VU medisch centrum. De kosten voor de bezoldiging van de Raad van Toezicht worden evenredig verdeeld over de instellingen VU en VUmc; de hier vermelde bedragen betreffen de helft van de ontvangen bedragen inclusief de onkostenvergoedingen. De bedragen zijn op 17 december 2011 vastgesteld door de Ledenraad van de VU-Vereniging.

A1.9 WET NORMERING BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN PUBLIEKE EN SEMIPUBLIEKE SECTOR

In het kader van de WNT zijn over verslagjaar 2012 de volgende functionarissen van de Vrije Universiteit te melden

Functie	in dienst vanaf	in dienst tot	belastbaar loon 2012	belastbaar loon 2011	Voorz tbv beloning op termijn	Uitkering i.v.m. einde dienstverband	Totaal	Totaal	
Lid college van bestuur	010112	311212	213,0	226,9	70,5	-	-	283,5	291,9
Lid college van bestuur	010112	311212	194,5	196,6	60,2	-	-	254,7	252,3
Lid college van Bestuur*	010112	311212	196,9	62,4	50,8	-	-	247,7	78,0
Totaal			604,5	485,9	181,5	-	-	785,9	622,2

* deze vermelding is gebaseerd op een berekende jaarwedde, uitgaande van de beloning sinds de indiensttreding per 1 sept 2011.

Deze bedragen zijn in duizenden euro's. De bezoldigingen van het college zijn conform afspraken met de Raad van Toezicht. Er zijn verder geen signaleringen van anderen die aan de WNT norm voldoen.

14 VRIJE UNIVERSITEIT MEDISCH CENTRUM

Besteding van de Rijksbijdrage werkplaatsfunctie

De Rijksbijdrage werkplaatsfunctie bedraagt in 2012 M€ 64,4 (2011: M€ 63,8). De toename van de bijdrage is met name het gevolg van de loon- en prijsbijstelling over 2012. De indicatieve besteding van de Rijksbijdrage werkplaatsfunctie wordt als volgt verantwoord:

Besteding van de rijksbijdrage werkplaatsfunctie (in M€)

	2012	2011
Gebouw- en apparatuurgebonden kosten		
- rente en afschrijving bouw	4,9	4,7
- gebouwgebonden kosten	3,3	3,4
- rente en afschrijving apparatuur	2,2	2,2
- kosten onderhoud apparatuur	2,4	2,5
Ter beschikking gestelde capaciteit		
- bijdrage ziekenhuis O&O formatie	5,4	5,4
- ondersteuning WP bij O&O-taak	10,6	10,1
Vertragskosten		
- meerkosten patiëntgebonden functies	24,7	23,9
Overige		
- compensatie salaris WP	0,0	0,0
- overheadkosten	12,7	12,2
- wachtgelden	1,7	2,0
Totaal besteding rijksbijdrage werkplaatsfunctie	67,9	66,4

De methodiek van de verantwoording is ontleend aan het VAZ-rapport "Bepaald Betaalbaar". Bij de uitwerking is gebruik gemaakt van een leidraad die is opgesteld door de werkgroep

gedragscode van de VAZ en VSNU.

In 2009 heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de besteding van de Rijksbijdrage werkplaatsfunctie, hetgeen geleid heeft tot een nieuw verantwoordingsmodel (het zogeheten CAP Gemini model). De intentie was om met ingang van het verslagjaar 2011 dit model te hanteren bij de verantwoording. Tussen de NFU en de VSNU is echter overeengekomen dat de individuele UMC's zelf een keuze mogen maken welk verantwoordingsmodel men wil hanteren. Ten behoeve van de vergelijkbaarheid van cijfers heeft VUmc gekozen voor het 'oude' verantwoordingsmodel.

Door de jaren heen is het verschil tussen het totaal van de bestedingen en de ontvangen rijksbijdrage groter geworden, omdat de post vertragskosten (te weten 10% van de kosten patiëntenzorg) stijgt door de voortdurende productiegroei. De groei van de rijksbijdrage voor de werkplaatsfunctie houdt daar geen gelijke tred mee en stijgt vrijwel alleen door de overheidsbijdrage in de arbeidskostenontwikkeling en de prijscompensatie voor materiele kosten. Tevens is in 2012 sprake geweest van een korting van het beschikbare makro-kader.

Toelichting besteding van de Rijksbijdrage werkplaatsfunctie

Gebouw- en apparatuur gebonden kosten

De rente- en afschrijvingskosten bouw betreffen de vergoeding die als zodanig herkenbaar is opgenomen in de Rijksbijdrage. In deze vergoeding zijn behalve rente- en afschrijvingskosten voor goedgekeurde "grote" bouwprojecten, ook rente- en afschrijvingskosten voor de "kleine bouw" begrepen.

Onder de (overige) gebouwgebonden kosten vallen de personele en materiële kosten verbonden aan onderhoud aan gebouwen, installaties en terreinen, kosten van heffingen, verzekeringen en belastingen verbonden met gebouwen en energiekosten.

De afschrijvingskosten apparatuur hebben betrekking op investeringen in medische en overige inventarissen, ongeacht de financieringsstructuur. De rentekosten apparatuur hebben betrekking op rentekosten van het geïnvesteerd vermogen.

Afschrijvings- en rentekosten over investeringen in artikel 2 WBMV apparatuur worden buiten beschouwing gelaten, aangezien deze geheel door VWS worden vergoed.

De onderhoudskosten apparatuur hebben betrekking op personele en materiële kosten van onderhoud van medische inventarissen.

Van de gebouw- en apparatuurgebonden kosten is 25% toegerekend aan de Rijksbijdrage.

Ter beschikking gestelde capaciteit

De ter beschikking gestelde capaciteit heeft enerzijds betrekking op de financiële bijdrage van het ziekenhuis in de (salaris)kosten van de onderwijs- en onderzoeksformatie wetenschappelijk personeel (O&O-WP), en anderzijds op de kosten van ondersteunend personeel ten behoeve van de O&O-WP formatie. Met betrekking tot de bijdrage van het ziekenhuis aan de O&O formatie zijn de volgende bestedingen geraamd voor het O&O deel: 30% van de salariskosten van de fellows en salariskosten van 30 fte WP-staf.

Het ziekenhuis geeft personele en materiële ondersteuning aan alle klinische WP-ers bij de uitvoering van hun onderwijs- en onderzoekstaak. De directe ondersteuningskosten zijn geraamd op € 43.930 per fte O&O-formatie, uitgaande van 0,6 fte NWP per WP stafplaats. De totale O&O-formatie (gefinancierd door faculteit en ziekenhuis) in de klinische vakgroepen bedraagt 156 fte.

Daarnaast worden door het ziekenhuis de extra kosten gedragen van de WP formatie uit tweede en derde geldstroom met O&O taak waarvoor de doorberekende opslagen niet voldoende zijn. De totale WP-formatie uit tweede en derde geldstroom met O&O taak bedraagt ongeveer 240 fte. Bij de toerekening van de ondersteuningskosten is rekening gehouden met de ontvangen subsidie voor NWP en materiële kosten.

Vertragingskosten

Hieronder worden verstaan de kosten die ontstaan in de patiëntenzorg door uitvoering van de werkplaatsfunctie i.c. de meerkosten van de patiëntenzorg ten gevolge van onderwijs en onderzoek. Geraamd wordt dat 10% van de totale kosten van de patiëntenzorg wordt veroorzaakt door de uitvoering van de werkplaatsfunctie. Als benadering voor de kosten patiëntenzorg is gekozen voor de opbrengst van het FB-model voor academische ziekenhuizen.

Overige kosten

De overheadkosten zijn de kosten die niet specifiek patiëntenzorg en/of onderzoek betreffen maar die dienen als ondersteuning van deze afdelingen. Voor de toerekening van de overheadkosten aan de Rijksbijdrage is een percentage van 10% gehanteerd. De post wachtgelden betreft de uitkeringen na ontslag en hieraan gerelateerde kosten.

BESTEDING VAN DE RIJKSBIJDRAGE FACULTEIT GENEESKUNDE

De Rijksbijdrage geneeskunde bedraagt in 2012 M€ 55,7 (2011 : M€ 53,9). Dit bedrag is inclusief M€ 0,5 Radionuclidencentrum, M€ 0,6 projectgelden, M€ 1,4 interfacultaire onderzoeksinstituten (NCA en EMGO) en M€ 2,0 bijdrage onderwijsdienstverlening aan andere faculteiten.

De indicatieve besteding van de Rijksbijdrage faculteit geneeskunde wordt als volgt verantwoord :

Indicatieve besteding (in M€)	Geneeskunde incl. RNC	Onderwijs-dienst- verlening	Totaal
Personele lasten			
- WP-staf onderwijs en onderzoek	27,1	2,0	29,1
- Ondersteunend NWP	10,9		10,9
- Promovendi	2,0		2,0
- Andere personele kosten	1,1		1,1
- Wachtgeld	1,0		1,0
- Langdurig zieken	0,0		0,0
- Dekking uit 3e geldstroom			(1,1)
	(1,1)		
	41,0	2,0	43,0
Materiële lasten			
- Materiële lasten preklinische afdelingen	1,5		1,5
- Onderwijsbureau	5,7		5,7
- Onderzoeksinstituten	0,8		0,8
- Laboratoriumkosten ziekenhuis	0,5		0,5
- Faculteit algemeen	1,5		1,5
- Toewijzing naar klinische afdelingen	1,0		1,0
- Dekking uit 3e geldstroom	(4,8)		(4,8)
	6,2	0,0	6,2
Overig			
- Radionuclidencentrum	0,5		0,5
- Projecten	0,6		0,6
- Interfacultaire onderzoeksinstituten	1,4		1,4
- Valeriuskliniek AM-deel (medische staf patiëntenzorg psychiatrie)	1,1		1,1
- Valeriuskliniek AZ-deel (kosten werkplaatsfunctie)	1,0		1,0
	4,6	-	4,6
Totaal besteding rijksbijdrage geneeskunde	51,8	2,0	53,8

Toelichting besteding van de Rijksbijdrage geneeskunde

Algemeen

Op basis van de indicatieve besteding is sprake van een onderbesteding van de gelden uit de Rijksbijdrage Geneeskunde. Belangrijkste reden hiervan is dat momenteel sprake is van een 'dubbele financiering' door de overgang naar de BAMA-structuur. We worden zowel bekostigd voor de Curriculum'91 diploma's alsmede voor de bachelordiploma's. Dit is een tijdelijke situatie.

Personele lasten

De WP-staf formatie onderwijs, onderzoek en opleiding bedraagt 39% van de totale WP-staf formatie. De ondersteunende NWP formatie is gesteld op 0,60 fte per WP-staf formatie. De promovendi betreffen de promovendi in loondienst bij het VU medisch centrum.

De andere personele kosten, het wachtgeld en de compensatie zwangeren ten behoeve van onderwijs en onderzoek bedragen 9,4% van het geheel van deze lasten. Dit percentage is normatief vastgesteld op basis van de verhouding formatie faculteit der geneeskunde VU tot de totale formatie van het VU medisch centrum.

Materiële lasten

De materiële lasten zijn opgenomen conform de uitgaven welke in het boekjaar ten laste van de betreffende afdelingen of instituten zijn geboekt.

In verband met de integratie met reeds bestaande afdelingen of diensten van het ziekenhuis geldt dat voor laboratoriumkosten, faculteit algemeen en toewijzingen naar klinische afdelingen het budget- of toewijzingsbedrag is aangehouden.

Overige

In de verantwoording is het bedrag ten behoeve van het radio-nuclidencentrum gelijk gehouden aan de toewijzing van de VU. De baten ten behoeve van centrale beleidsruimte worden in de exploitatierekening verantwoord onder overige dienstverlening (vergoeding projecten); in deze verantwoording zijn de lasten gelijk aan de baten. Dit geldt ook voor de bijdrage aan interfacultaire onderzoeksinstituten NCA en EMGO+.

De Valeriuskliniek betreft de patiëntenzorg formatie in GGZ In Geest welke aan het VU medisch centrum wordt doorberekend.

15 BEKOSTIGINGSGEGEVENS

Inschrijvingen

Het betreft hier ingeschreven studenten, die zich nog in de nominale fase van hun studieduur bevonden, waarvoor in 2014 een Rijksbijdrage wordt ontvangen.

De bekostigingscomponent inschrijvingen bevat drie niveaus van bekostiging: Laag (L) bekostigde opleidingen (alfa/gamma) en Hoog (H) bekostigde opleidingen (bèta/techniek) en Top (T) (medisch), worden bekostigd in de verhouding 1 : 1,5 : 3.

De aantallen studenten betreffen de bekostigde inschrijvingen.

In de tabel hieronder vindt u het aantal voorlopig bekostigde inschrijvingen voor het bekostigingsjaar 2014 (gebaseerd op de inschrijvingen op peildatum 30 september 2012). Ter vergelijking zijn de definitieve aantallen bekostigde inschrijvingen voor het bekostigingsjaar 2013 opgenomen, gebaseerd op de inschrijvingen peilperiode 1 oktober 2010 tot 1 oktober 2011).

inschrijvingen	Bekost niveau	2012			2011		
		BA	MA	Totaal	BA	MA	Totaal
Godgeleerdheid	L	83	65	148	68	62	130
Godgeleerdheid	H	-	-	-	-	13	13
Rechtsgeleerdheid	L	936	514	1450	944	457	1.401
Letteren	L	445	235	680	485	218	703
Wijsbegeerte	L	30	25	55	28	27	55
Geneeskunde Oncology	H	-	53	53	-	57	57
Geneeskunde Cardiovasculair	H	-	14	14	-	11	11
Geneeskunde	T	774	885	1.659	778	856	1.634
Tandheelkunde	T	115	155	270	125	119	244
Exacte Wetenschappen	H	815	435	1.250	762	426	1.188
Aard- en Levenswetenschappen	H	1.544	771	2.315	1.489	610	2.099
Economische Wetenschappen en Bedrijfskunde	L	1.780	1.013	2.793	1.957	680	2.637
Sociale Wetenschappen	L	850	651	1.501	1.017	246	1.263
Psychologie en Pedagogiek	L	784	452	1.236	858	292	1.150
Bewegingswetenschappen	H	426	172	598	463	101	564
Onderwijscentrum	H	-	120	120	-	105	105
AUC	H	-	287	287	227	-	227
Totaal		8.582	5.847	14.429	9.201	4.280	13.481
Recapitulatie per cluster							
Top bekostigingscluster	T	889	1.040	1.929	903	975	1.878
Hoog bekostigingscluster	H	2.785	1.852	4.637	2.941	1.323	4.264
Laag bekostigingscluster	L	4.908	2.955	7.863	5.357	1.982	7.339
Totaal		8.582	5.847	14.429	9.201	4.280	13.481

Promoties

In de tabel hierna vindt u het aantal bekostigde proefschriften voor het bekostigingsjaar 2014 (gebaseerd op de getelde promoties in het kalenderjaar 2012). Ter vergelijking zijn de promoties voor het bekostigingsjaar 2013 opgenomen (gebaseerd op het kalenderjaar 2011).

Diploma's

De bekostigingscomponent diploma's bevat drie niveaus van bekostiging: Laag (L) bekostigde opleidingen (alfa/gamma); Hoog (H) bekostigde opleidingen (bèta/techniek) en opleidingen voor het beroep van arts en tandarts (T). De verhouding in bekostigingniveau is 1 : 1,5 : 3.

In de tabel hieronder vindt u het aantal voorlopig bekostigde bachelor- en masterdiploma's voor het bekostigingsjaar 2014 (gebaseerd op de getelde diploma's in het studiejaar 2011/2012). Ter vergelijking zijn de cijfers voor het bekostigingsjaar 2013 vermeld (gebaseerd op de definitieve getelde diploma's in het studiejaar 2010/2011).

Promoties		
Faculteit	2012	2011
Godgeleerdheid	4	16
Rechtsgeleerdheid	13	5
Letteren	16	17
Wijsbegeerte	4	4
Geneeskunde	103	103
Tandheekunde	5	8
Exacte Wetenschappen	43	43
Aard- en Levenswetenschappen	53	52
Economische Wetenschappen en Bedrijfskunde	17	29
Sociale Wetenschappen	14	21
Psychologie en Pedagogiek	30	15
Bewegingswetenschappen	10	11
Totaal	312	324

Diploma's	Bekost. niveau	2011 - 2012			2010 - 2011		
		Ba	Ma	Totaal	Ba	Ma	Totaal
Godgeleerdheid	L	25	51	76	36	58	94
Godgeleerdheid	H	-	-	-	-	-	-
Rechtsgeleerdheid	L	378	403	781	380	331	711
Letteren	L	189	303	492	151	184	335
Wijsbegeerte	L	19	24	43	14	19	33
Geneeskunde (master Oncology)	H	-	30	30	0	22	22
Geneeskunde (Cardiovasc)	H	-	3	3	0	6	6
Geneeskunde	T	288	276	564	647	385	1.032
Tandheekunde	T	49	56	105	48	61	109
Exacte Wetenschappen	H	202	223	425	172	204	376
Aard- en Levenswetenschappen	H	380	483	863	316	417	733
Economische Wetenschappen en Bedrijfskunde	L	476	918	1.394	449	781	1.230
Sociale Wetenschappen	L	381	584	965	316	492	808
Psychologie en Pedagogiek	L	261	326	587	254	308	562
Bewegingswetenschappen	H	138	105	243	102	125	227
Onderwijscentrum	H	-	116	116	-	99	99
AUC*	H	-	61	61	-	-	-
Totaal		2.786	3.962	6.748	2.885	3.492	6.377
Recapitulatie per cluster							
Top bekostigingscluster	T	337	332	669	695	446	1.141
Hoog bekostigingscluster	H	720	1.021	1.741	590	774	1.364
Laag bekostigingscluster	L	1.729	2.609	4.338	1.600	2.272	3.872
Totaal		2.786	3.962	6.748	2.885	3.492	6.377

Opgesteld namens het College van Bestuur van de Vrije Universiteit

drs. René M. Smit (voorzitter)

prof. dr. Frank A. van der Duijn Schouten (rector magnificus)

drs. Bernadette J.M. Langius (lid)

Resultaatbestemming

Het resultaat over 2012 is aan het eigen vermogen toegevoegd.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen in dit kader vermeldenswaardige gebeurtenissen voorgedaan.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het College van Bestuur

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2012 van Vrije Universiteit Amsterdam te Amsterdam gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2012, de winst-en-verliesrekening over 2012 en de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het College van Bestuur

Het College van Bestuur van de entiteit is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het College van Bestuur is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. Het College van Bestuur is voorts verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het College van Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 2.9, lid 3 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het onderwijscontroleprotocol OCW/EZ 2012. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan alsmede in het kader van de financiële rechtmatigheid voor de naleving van die relevante wet- en regelgeving, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Thomas R. Malthusstraat 5, 1066 JR Amsterdam, Postbus 90357, 1006 BJ Amsterdam

T: 088 792 00 20, F: 088 792 96 40, www.pwc.nl

*PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door de het College van Bestuur van de entiteit gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Vrije Universiteit Amsterdam per 31 december 2012 en van het resultaat over 2012 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2012 voldoen, in alle van materieel belang zijnde aspecten, aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat de bedragen in overeenstemming zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het onderwijscontroleprotocol OCW/EZ 2012.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393, lid 5 onder e en f van het BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 van het BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392, lid 1 onder b tot en met h van het BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391, lid 4 van het BW. Tenslotte vermelden wij dat het jaarverslag voldoet aan de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in paragraaf 2.2.4 Jaarverslag van het onderwijscontroleprotocol OCW/EZ 2012.

Amsterdam, 31 mei 2013
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door:

drs. Th.A.J.C. Snepvangers RA

MEER INFORMATIE

VRIJE UNIVERSITEIT AMSTERDAM
COMMUNICATIE & MARKETING

Telefoon: +31 20 5985666
pers@vu.nl

De Boelelaan 1105
1081 HV Amsterdam
Postbus 7161
1007 MC Amsterdam
WWW.VU.NL

22622/1 StudioVU